

fair

DGB

Arbeitnehmerfreizügigkeit
sozial, gerecht und aktiv

WISSEN IST SCHUTZ!

Was Sie wissen sollten, um in Deutschland
erfolgreich zu arbeiten.

WIEDZA CHRONI!

Co powinieneś wiedzieć, aby z powodzeniem
pracować w Niemczech.

Impressum

Herausgeber:
DGB-Bundesvorstand
Henriette-Herz-Platz 2
10178 Berlin

Autorin: Doritt Komitowski
Redaktion: Aleksandra Grobelna, Katarzyna Laszuk
V.i.s.d.P.: Anja Piel
Satz/Grafik: .zersetzer. |||| ||| freie grafik | www.zersetzer.com

Berlin, Dezember 2021

Diese Broschüre ist die Arbeit des

DGB Deutscher Gewerkschaftsbund
(Dachverband der acht führenden Gewerkschaften in Deutschland)
www.dgb.de

mit der Unterstützung von der
Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Warschau
www.polen.diplo.de

Am Ende der Broschüre befinden sich die Adressen der Partner des Beratungsnetzwerks Faire Mobilität und anderer Institutionen, die Ihnen weiterhelfen können.

Nota wydawnicza

Wydawca:

Zarząd Główny Niemieckiego Zrzeszenia Związków Zawodowych (DGB)

Henriette-Herz-Platz 2

10178 Berlin

Niemcy

Autorka: Doritt Komitowski

Korekta: Aleksandra Grobelna, Katarzyna Laszuk

Tłumaczenie: Jarosław Sobczak

Odpowiedzialna w rozumieniu niemieckiego prawa prasowego:

Anja Piel

Skład/opracowanie graficzne:

.zersetzer. ||||| ||| freie grafik | www.zersetzer.com

Berlin, grudzień 2021 r.

Poradnik jest wynikiem pracy:

DGB Niemieckie Zrzeszenie Związków Zawodowych (zrzeszenie ośmiu wiodących niemieckich branżowych związków zawodowych)
www.dgb.de

Ze wsparciem
Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie
www.polen.diplo.de

Na końcu broszury znajdują się adresy partnerów sieci doradczej Faire Mobilität oraz innych instytucji, które mogą udzielić pomocy.

WSKAZÓWKA! Ze względu na czytelność, w tekście zastosowano formę męską. Niemniej jednak, informacje odnoszą się do przedstawicieli obu płci.

Witamy!

Polska i Niemcy mają 450 kilometrów wspólnej granicy. Od wejścia Polski do Wspólnoty Europejskiej kontakty między obydwojoma krajami stale się zacieśniają. W 2011 roku zasada pełnej swobody przepływu pracowników/pracownic zaczęła obowiązywać także wobec obywateli/obywatelek polskich. W związku z tym masz prawo wykonywać w Niemczech wybraną przez siebie pracę. To pozytywna tendencja, którą my, czyli Niemieckie Zrzeszenie Związków Zawodowych (DGB) i nasze związki członkowskie, przyjmujemy z wielkim zadowoleniem. Wiele Polek i Polaków wykorzystuje nowe możliwości i podejmuje pracę w innych krajach, między innymi w Niemczech.

Wiemy, że nawiązano wiele stosunków pracy, które nie stwarzają żadnych problemów. Otrzymujemy jednak także wciąż sygnały o przypadkach, w których Polacy/Polki zatrudnieni/zatrudnione w Niemczech muszą pracować w złych warunkach i są wyzyskiwani/wyzyskiwane. Jako niemieckie związki zawodowe działamy na rzecz dobrej pracy dla wszystkich zatrudnionych – miejscowych i przyjezdnych. Ludzie, którzy dopiero przyjeżdżają do Niemiec, często nie znają swoich praw i możliwości działania. Wiele osób bardzo słabo mówi po niemiecku i nie wie, do kogo się zwrócić w przypadku problemów związanych z pracą. Jeżeli planujesz podjęcie pracy w Niemczech, ta broszura pomoże Ci się zorientować wstępnie w sytuacji. Zawiera wskazówki dotyczące przygotowań, najważniejszych spraw do załatwienia na miejscu oraz placówek, do których można się zwrócić z prośbą o pomoc. Ponadto zdecydowanie polecamy wstąpienie do jednego z członkowskich związków zawodowych DGB. Związek może Ci zaoferować ochronę i wsparcie, jeżeli będziesz mieć problemy na rynku pracy. Jako zrzeszenie współpracujemy także z niemieckim rządem na rzecz lepszej ochrony wszystkich zatrudnionych. Związki członkowskie DGB mają strukturę branżową. O tym, jaki związek zawodowy jest odpowiedni dla Ciebie, możesz się dowiedzieć w biurach związkowych oraz poradniach „Faire Mobilität“ – ich adresy znajdziesz w końcowej części broszury.

Anja Piel,

Członkini Zarządu Federalnego Niemieckiego Zrzeszenia Związków Zawodowych DGB

Wir heißen Sie willkommen!

Polen und Deutschland teilen eine 450 Kilometer lange Grenze. Seit dem Beitritt Polens zur Europäischen Gemeinschaft sind die Verbindungen zwischen beiden Ländern immer enger geworden.

2011 wurde die volle Freizügigkeit für polnische Staatsbürger*innen umgesetzt. Damit haben Sie das Recht, in Deutschland einer Beschäftigung Ihrer Wahl nachzugehen. Das ist eine gute Entwicklung, die wir, der Deutsche Gewerkschaftsbund (DGB) und seine Mitgliedsgewerkschaften, ausdrücklich begrüßen. Viele Pol*innen nutzen die Möglichkeit in anderen Ländern, darunter auch in Deutschland, zu arbeiten. Wir wissen von vielen Arbeitsverhältnissen, die unproblematisch verlaufen. Allerdings erfahren wir immer wieder von Beschäftigungsverhältnissen, bei denen aus Polen stammende Arbeitnehmer*innen zu nicht akzeptablen Bedingungen arbeiten müssen und ausgebeutet werden. Als deutsche Gewerkschaften treten wir ein für gute Arbeit für alle Beschäftigten – für diejenigen, die in Deutschland arbeiten, genauso wie für diejenigen, die nach Deutschland kommen. Menschen, die neu nach Deutschland kommen, kennen häufig nicht ihre Rechte und Möglichkeiten. Viele verfügen nur über geringe Kenntnisse der deutschen Sprache und wissen nicht, wo sie sich hinwenden können, wenn sie auf dem Arbeitsmarkt in Schwierigkeiten geraten. Wenn Sie planen, in Deutschland einer Beschäftigung nachzugehen, dann ist die vorliegende Broschüre eine erste Orientierung. Sie gibt Ihnen Tipps, wie Sie sich vorbereiten können, worauf Sie achten sollten und wo Sie sich in Deutschland zur Unterstützung hinwenden können. Außerdem empfehle ich Ihnen dringend, in eine der DGB-Gewerkschaften einzutreten. Eine Gewerkschaft kann Ihnen Schutz und Hilfe bieten, wenn Sie auf dem Arbeitsmarkt in Schwierigkeiten geraten. Gleichzeitig setzen wir uns als Dachverband bei der deutschen Regierung für bessere Schutzvorschriften für alle Beschäftigten ein. Die DGB-Gewerkschaften sind nach Branchen aufgeteilt. Darüber, welche Gewerkschaft für Sie die richtige ist, können Sie sich bei den Gewerkschaftsbüros oder den Beratungsstandorten von „Faire Mobilität“, deren Adressen im hinteren Teil der Broschüre aufgeführt sind, informieren.

Anja Piel,
*Mitglied des Geschäftsführenden Bundesvorstands
des Deutschen Gewerkschaftsbundes*

Wprowadzenie

Poradnik skierowany jest do polskich obywateli, zamierzających tymczasowo bądź na stałe pracować i mieszkać w Niemczech. Wskutek liberalizacji i globalizacji europejskich rynków pracy pojawiły się nowe szanse i perspektywy dla pracowników mobilnych, niestety wzrosło również ryzyko nadużyć i wyzysku.

Z doświadczeń niemieckich, a także polskich związków zawodowych oraz z praktyki poradni związkowych i organizacji pozarządowych wynika, że zjawisko wzmożonego wyzysku dotyczy również polskich pracowników – nie tylko tych z niskimi kwalifikacjami plasujących się w sektorze najniższych płac. Jednym z powodów nadużyć wobec zatrudnianych cudzoziemców jest brak znajomości języka niemieckiego i praw pracowniczych. Kolejnym powodem jest znikoma znajomość niemieckich związków zawodowych wśród pracowników mobilnych.

Poradnik zawiera informacje, które mają przyczynić się do znalezienia w Niemczech legalnej pracy na godnych warunkach.

Einleitung

Diese Broschüre richtet sich an polnische Staatsbürger*innen, die vorübergehend oder dauerhaft in Deutschland arbeiten und leben möchten. Durch die Liberalisierung und Globalisierung der europäischen Arbeitsmärkte sind neue Chancen und Perspektiven für mobile Arbeitnehmer*innen entstanden, aber leider auch die Gefahr von Missbrauch und Ausbeutung gestiegen.

Die Erfahrungen deutscher wie auch polnischer Gewerkschaften und die Praxis von Beratungsstellen und Nichtregierungsorganisationen zeigen, dass das Phänomen der zunehmenden Ausbeutung auch polnische Arbeitnehmer*innen betrifft – und zwar nicht nur solche mit geringer Qualifikation, die im Niedriglohnbereich tätig sind. Einer der Gründe für den Missbrauch ausländischer Arbeitnehmer*innen sind ihre geringen Kenntnisse der deutschen Sprache und ihrer Arbeitsrechte. Ein weiterer Grund ist der geringe Bekanntheitsgrad der deutschen Gewerkschaften unter den mobilen Arbeitnehmer*innen.

Diese Broschüre enthält Informationen, die dabei behilflich sein sollen, eine legale Arbeit in Deutschland zu angemessenen Bedingungen zu finden.

Spis treści

I. Zanim wyjedziesz	12
1. Ogólne informacje dotyczące pobytu na terenie Niemiec	12
2. Kluczem do sukcesu jest znajomość języka niemieckiego!	14
3. Jakie dokumenty należy wziąć ze sobą?	16
4. Szukanie pracy	22
5. Jeżeli szukasz zatrudnienia poprzez agencje pośrednictwa pracy.....	24
6. Jeżeli chcesz podjąć pracę sezonową.....	28
7. Jeżeli odpowiadasz na ofertę pracy w Niemczech	32
8. Jeżeli chcesz zarabiać jako pracownik przygraniczny w Niemczech, mieszkając w Polsce	36
9. Jeżeli jesteś pracownikiem oddelegowanym do Niemiec.....	40
10. Jeżeli chcesz pracować na własny rachunek	48
II. Gdy jesteś już w Niemczech	50
1. Co należy zrobić w pierwszej kolejności?	50
2. Praca w Niemczech	52
2.a. Pozwolenie o pracę	52
2.b. Umowa o pracę	54
2.c. Wynagrodzenie	56
2.d. Czas pracy	62
2.e. Ubezpieczenie zdrowotne	62
2.f. Ubezpieczenie wypadkowe a wypadki przy pracy	64
2.g. Ubezpieczenie emerytalne	64
2.h. Urlop wypoczynkowy	66
2.i. Gdy zachorujesz	68
2.j. Wypowiedzenie.....	70
2.k. Zatrudnienie na próbę	74
2.l. Praca na własny rachunek.....	74
3. Uznawanie polskich kwalifikacji zawodowych w Niemczech	82
4. Członkostwo w związku zawodowym	82
Przydatne adresy w Niemczech	86
Przydatne adresy w Polsce	112

Inhalt

I. Vor Ihrer Abreise	13
1. Allgemeine Informationen zum Aufenthalt in Deutschland.....	13
2. Deutsche Sprachkenntnisse sind der Schlüssel zum Erfolg!.....	15
3. Welche Dokumente müssen Sie mitnehmen?.....	17
4. Auf der Suche nach einem Arbeitsplatz	23
5. Arbeitssuche über Vermittlungsagenturen	25
6. Aufnahme einer Saisonarbeit	29
7. Sie haben ein Arbeitsangebot in Deutschland	33
8. Als Grenzgänger*in in Deutschland arbeiten und in Polen leben.....	37
9. Als entsandte*r Arbeitnehmer*in in Deutschland.....	41
10. Selbstständigkeit in Deutschland.....	49
II. Wenn Sie bereits in Deutschland sind	51
1. Was müssen Sie als Erstes tun?	51
2. Arbeiten in Deutschland	53
2.a. Arbeitserlaubnis	53
2.b. Arbeitsvertrag	55
2.c. Vergütung.....	57
2.d. Arbeitszeit.....	63
2.e. Krankenversicherung	65
2.f. Unfallversicherung und Arbeitsunfälle.....	65
2.g. Rentenversicherung	67
2.h. Urlaub	67
2.i. Wenn Sie krank werden	71
2.j. Kündigung	73
2.k. Beschäftigung auf Probe	75
2.l. Selbstständigkeit.....	75
3. Anerkennung der Berufsqualifikationen.....	83
4. Gewerkschaftsmitgliedschaft.....	83
Nützliche Adressen in Deutschland	87
Nützliche Adressen in Polen.....	113

I. Zanim wyjedziesz

1. Ogólne informacje dotyczące pobytu na terenie Niemiec

Z reguły wszyscy polscy obywatele mają prawo wjazdu i pobytu na terytorium Niemiec. Jako obywatel Unii Europejskiej nie musisz starać się o wizę czy pozwolenie na pobyt stały na terenie Niemiec.

Przy pobycie do trzech miesięcy na terenie Niemiec możesz legitymować się **tylko ważnym dowodem osobistym lub paszportem**. Dzieci muszą posiadać własny paszport lub dowód osobisty. Inne dowody tożsamości nie upoważniają do przekraczania granicy.

Jeśli planujesz zostać w Niemczech **dłużej niż 3 miesiące**, musisz posiadać **status osoby poszukującej pracy, pracownika** lub **osoby prowadzącej działalność gospodarczą**.

W przypadku przebywania na terytorium Niemiec **ponad 6 miesięcy**, musisz być w stanie udowodnić, że wciąż **poszukujesz pracy** lub **masz uzasadnioną perspektywę zatrudnienia**.

Niezależnie od swojej sytuacji na rynku pracy należy pamiętać o przestrzeganiu **obowiązku meldunkowego**. Zameldowanie obowiązuje każdego mieszkańca, który ukończył 16 rok życia niezależnie od narodowości i **musi nastąpić w ciągu 14 dni od wprowadzenia się do mieszkania w Urzędzie Meldunkowym** (Bürgeramt ub Einwohnermeldeamt).

Do uzyskania meldunku wymagany jest:

- **wypełniony formularz meldunkowy** (Anmeldeformular)
- **ważny paszport** (lub dowód osobisty)
- **potwierdzenie daty wprowadzenia się** (np. zaświadczenie od osoby wynajmującej (Wohnungsgeberbescheinigung) bądź umowa najmu)

Uwaga! Pracodawca nie jest zobowiązany do zameldowania pracownika w Urzędzie Meldunkowym. Zadanie to bezpośrednio należy do obowiązków pracownika!

Więcej przydatnych informacji można znaleźć na stronie internetowej Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Polsce:

<https://polen.diplo.de/Vertretung/polen/pl/Startseite.html>

I. Vor ihrer Abreise

1. Allgemeine Informationen zum Aufenthalt in Deutschland

In der Regel haben alle polnischen Staatsbürger*innen das Recht, nach Deutschland einzureisen und sich dort aufzuhalten. Als EU-Bürger brauchen Sie kein Visum oder eine Aufenthaltserlaubnis für Deutschland zu beantragen.

Bei einem Aufenthalt von bis zu drei Monaten in Deutschland können Sie **nur einen gültigen Personalausweis oder Reisepass** vorlegen. Kinder müssen im Besitz eines eigenen Reisepasses oder Personalausweises sein. Mit anderen Identitätsnachweisen können Sie die Grenze nicht überqueren.

Wenn Sie planen, **länger als 3 Monate** in Deutschland zu bleiben, müssen Sie den **Status eines Arbeitssuchenden, Arbeitnehmers oder Selbstständigen** haben.

Wenn Sie sich **länger als 6 Monate** in Deutschland aufhalten, müssen Sie nachweisen können, dass Sie noch **auf Arbeitssuche** sind oder **eine begründete Aussicht auf eine Beschäftigung** haben.

Unabhängig von Ihrer Beschäftigungssituation müssen Sie der **Meldepflicht** nachkommen. Die Anmeldung des Wohnsitzes ist für alle Einwohner*innen über 16 Jahren, unabhängig von ihrer Staatsangehörigkeit, obligatorisch und **muss innerhalb von 14 Tagen nach dem Einzug beim Einwohnermeldeamt** erfolgen.

Für eine Anmeldung sind folgende Unterlagen erforderlich:

- ausgefülltes Anmeldeformular
- gültiger Reisepass (oder Personalausweis)
- Bestätigung des Einzugsdatums (z. B. eine Bescheinigung Ihres Vermieters (Wohnungsgeberbescheinigung) oder Mietvertrag)

Achtung! Der Arbeitgeber ist nicht verpflichtet, Arbeitnehmer*innen bei der Meldebehörde anzumelden. Diese Aufgabe liegt direkt in der Verantwortung der Arbeitnehmer*innen!

Weitere nützliche Informationen finden Sie auf der Webseite der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Polen:

<https://polen.diplo.de/Vertretung/polen/pl/Startseite.html>

Wskazówka! Obywatele państw Unii Europejskiej, którzy nie są aktywni zawodowo, mogą przebywać na terenie Niemiec nieograniczoną ilość czasu, o ile posiadają wystarczającą ilość środków finansowych potrzebnych do utrzymania, a także ubezpieczenie zdrowotne.

2. Kluczem do sukcesu jest znajomość języka niemieckiego!

Jeżeli chcesz pracować i mieszkać w Niemczech, szczególne znaczenie ma znajomość języka niemieckiego.

Musisz być w stanie porozumieć się z pracodawcą, współpracownikami, urzędnikami czy innymi instytucjami. Tylko znajomość języka niemieckiego pomoże Ci wynegocjować godne warunki pracy, a także uniknąć ryzyka wyzysku! Pracodawcy często chcą, abyś podpisał niezrozumiałe dokumenty.

Pamiętaj, **nie podpisuj dokumentów, których nie rozumiesz!**

Nieznajomość języka niemieckiego oraz niemieckiego systemu prawnego nie chroni Cię przed negatywnymi skutkami prawnymi Twoich decyzji.

Znajomość języka niemieckiego zwiększy Twoje szanse na znalezienie lepszej pracy. W Niemczech możliwa jest nauka języka niemieckiego. Kursy językowe w ośrodkach kształcenia dorosłych są prowadzone na wysokim poziomie.

Wskazówka! Naukę języka niemieckiego warto rozpocząć jeszcze w Polsce! Zwykle nauka języka w Polsce jest tańszym rozwiązaniem, dlatego warto rozważyć udział w kursie językowym jeszcze przed wyjazdem do Niemiec.

W Polsce kursy języka niemieckiego oferuje między innymi Instytut Goethego:

Goethe-Institut Warschau

Chmielna 13 A

00-021 Warszawa

Polska

Tel.: +48 22 5059000

E-Mail: info-warschau@goethe.de

www.goethe.de/warschau

Hinweis! Bürger*innen aus EU-Staaten, die nicht erwerbstätig sind, können sich zeitlich unbegrenzt in Deutschland aufhalten, solange sie über ausreichende finanzielle Mittel zur Deckung ihres Lebensunterhalts sowie über eine Krankenversicherung verfügen.

2. Deutsche Sprachkenntnisse sind der Schlüssel zum Erfolg!

Wenn Sie in Deutschland arbeiten und leben wollen, sind Kenntnisse der deutschen Sprache besonders wichtig.

Sie müssen in der Lage sein, mit Arbeitgebern, Kolleg*innen, Beamten und anderen Institutionen zu kommunizieren. Nur wenn Sie die deutsche Sprache beherrschen, können Sie angemessene Arbeitsbedingungen aushandeln und das Risiko der Ausbeutung vermeiden! Die Arbeitgeber verlangen oft, dass Sie für Sie unverständliche Dokumente unterschreiben.

Denken Sie daran: **Unterschreiben Sie niemals Dokumente, die Sie nicht verstehen!**

Die Unkenntnis der deutschen Sprache und des deutschen Rechtssystems schützen Sie nicht vor den negativen rechtlichen Folgen Ihrer Entscheidungen.

Deutsche Sprachkenntnisse erhöhen Ihre Chancen, einen besseren Arbeitsplatz zu finden. Es ist möglich, in Deutschland Deutsch zu lernen. Die Sprachkurse an den Volkshochschulen werden auf hohem Niveau durchgeführt.

Hinweis! Fangen Sie an, Deutsch zu lernen, während Sie noch in Polen sind! In der Regel ist es billiger, die Sprache in Polen zu lernen, daher sollten Sie einen Sprachkurs in Erwägung ziehen, bevor Sie nach Deutschland kommen.

In Polen werden Deutschkurse u. a. vom Goethe-Institut angeboten:

Goethe-Institut Warschau

Chmielna 13 A

00-021 Warszawa

Polen

Tel.: +48 22 5059000

E-Mail: info-warschau@goethe.de

www.goethe.de/warschau

Goethe-Institut Krakau

ul. Podgórska 34

31-536 Kraków

Polska

Tel.: +48 12 202 19 30

E-Mail: info-krakau@goethe.de

www.goethe.de/krakau

Rozejrzyj się za dodatkowymi możliwościami nauki w swoim mieście lub w gminie. Wiele szkół językowych i uniwersytetów oferuje kursy języka niemieckiego. Języka możesz uczyć się również prywatnie.

3. Jakie dokumenty należy wziąć ze sobą?

Tutaj znajdziesz listę dokumentów, które koniecznie powinieneś zabrać ze sobą lub mieć przygotowane przed przyjazdem do Niemiec:

- **ważny paszport** albo **dowód osobisty**
- **Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ)** bądź polisa ubezpieczeniowa

Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) otrzymasz w oddziałach Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ).

Wniosek możesz złożyć również faksem, drogą e-mailową lub poprzez portal ePUAP.

Po okazaniu karty możesz bezpłatnie korzystać z porad lekarskich oraz leczenia szpitalnego w Niemczech. Pamiętaj jednak, że karta nie zapewnia bezpłatnego dostępu do wszystkich świadczeń, a jedynie pomoc w nagłych przypadkach i niecierpiących zwłoki zabiegach. W praktyce decydujący lekarze mogą to określenie interpretować bardzo różnie.

Jeżeli pracujesz i mieszkasz na stałe w Niemczech, musisz zapisać się do niemieckiej kasy ubezpieczenia zdrowotnego (Krankenkasse).

Zasadniczo to pracownik samodzielnie wybiera kasę ubezpieczenia zdrowotnego w Niemczech. Kiedy podejmiesz zatrudnienie, złóż wniosek o przyjęcie do jednej z takich kas. Jeszcze przed rozpoczęciem pracy pracodawca może zapytać Cię, do której kasy chorych chciałbyś należeć. Pracodawca może zgłosić Cię jako pracownika do wybranej przez siebie kasy chorych, jednakże nie należy to do jego głównych obowiązków.

Goethe-Institut Krakau

ul. Podgórska 34

31-536 Kraków

Polen

Tel.: +48 12 202 19 30

E-Mail: info-krakau@goethe.de

www.goethe.de/krakau

Schauen Sie sich nach weiteren Lernmöglichkeiten in Ihrer Stadt oder Gemeinde um. Viele Sprachschulen und Universitäten bieten Deutschkurse an. Sie können die Sprache auch privat lernen.

3. Welche Dokumente müssen Sie mitnehmen?

Hier finden Sie eine Liste von Dokumenten, die Sie auf jeden Fall mitnehmen oder anfertigen lassen sollten, bevor Sie nach Deutschland kommen:

- **gültiger Reisepass** oder **Personalausweis**
- **Europäische Krankenversicherungskarte (EHIC)** oder Versicherungspolice

Die Europäische Krankenversicherungskarte (EHIC) erhalten Sie bei den Zweigstellen des Nationalen Gesundheitsfonds (Narodowy Fundusz Zdrowia) in Polen.

Sie können Ihren Antrag auch per Fax, E-Mail oder über das ePUAP-Portal einreichen.

Mit der Karte können Sie in Deutschland kostenlose medizinische Beratung und Krankenhausbehandlung erhalten. Bitte beachten Sie jedoch, dass die Karte nicht den kostenlosen Zugang zu allen Leistungen ermöglicht, sondern nur in Notfällen und bei dringenden Behandlungen. In der Praxis können die entscheidenden Ärzte diesen Begriff sehr unterschiedlich auslegen.

Wenn Sie dauerhaft in Deutschland arbeiten und leben, müssen Sie sich bei einer deutschen Krankenkasse anmelden.

Im Prinzip können Sie Ihre Krankenkasse in Deutschland selbst wählen. Beantragen Sie bei Aufnahme einer Beschäftigung die Mitgliedschaft bei einer dieser Krankenkassen. Noch bevor Sie Ihre Arbeit aufnehmen, kann Sie Ihr Arbeitgeber fragen, welcher Krankenkasse Sie angehören möchten. Ihr Arbeitgeber kann Sie als Arbeitnehmer*in bei einer Krankenkasse seiner Wahl anmelden, aber dies ist nicht seine Hauptaufgabe.

Następnie jako członek kasy chorych drogą pocztową otrzymasz pocztą swój numer ubezpieczenia zdrowotnego. Od razu po otrzymaniu tego numeru możesz korzystać z opieki zdrowotnej. Około czterech tygodni później otrzymasz kartę ubezpieczeniową, którą należy mieć przy sobie podczas wizyt u lekarza.

Niektóre kasy ubezpieczenia zdrowotnego w Niemczech wymagają – w celu potwierdzenia dotychczasowych (polskich) okresów ubezpieczenia – przedłożenia elektronicznego dokumentu SED 040 albo SED 041 (E 104). W takiej sytuacji należy skontaktować się ze swoim regionalnym oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ).

Więcej informacji dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego w Niemczech znajdziesz w rozdziale II.2.e. – Ubezpieczenie zdrowotne.

Ważne! Aby otrzymać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) musisz być objęty ubezpieczeniem zdrowotnym w Polsce. Jeżeli jeszcze nie posiadasz ubezpieczenia zdrowotnego, sprawdź koniecznie, jak je uzyskać.

Więcej informacji znajdziesz pod adresem:

<https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/zalatw-sprawe-krok-po-kroku/jak-ubezpieczyc-sie-dobrowolnie/>

- **prawo jazdy**
- **odpis aktu urodzenia**
- **świadectwo ukończenia szkoły**
- **świadectwo ukończenia szkoły zawodowej** lub potwierdzenie kwalifikacji zawodowych wraz z zaświadczeniem uwzględniającym wymiar godzinowy zaliczonych zajęć teoretycznych i praktyk

Sprawdź, czy możesz do certyfikatów dołączyć europejskie CV – Europass, co w znacznym stopniu ułatwiłoby weryfikację Twoich kwalifikacji. Więcej informacji na temat europejskiego CV – Europass znajdziesz tutaj: www.europass.org.pl

- **dplom uczelni wyższej** np. dyplom ukończenia studiów licencjackich lub magisterskich, ponadto zestawienie zawierające wymiar godzinowy zaliczonych przedmiotów

Dokumenty te będą potrzebne, aby potwierdzić i uznać wykształcenie lub kwalifikacje uzyskane w Polsce. Umożliwi Ci to znalezienie pracy w wyuczonym zawodzie.

Als Mitglied einer Krankenkasse erhalten Sie die Krankenversicherungsnummer per Post. Sobald Sie diese Nummer haben, können Sie die Gesundheitsdienste in Anspruch nehmen. Ungefähr vier Wochen später erhalten Sie eine Versicherungskarte, die Sie bei jedem Arztbesuch mit sich führen sollten.

Einige Krankenkassen in Deutschland verlangen ein elektronisches Dokument SED 040 oder SED 041 (E 104), um frühere (polnische) Versicherungszeiten zu bestätigen. In diesem Fall sollten Sie sich an Ihre regionale Zweigstelle des Nationalen Gesundheitsfonds (Narodowy Fundusz Zdrowia) in Polen wenden.

Für weitere Informationen zur Krankenversicherung in Deutschland siehe Kapitel II.2.e – Krankenversicherung.

Wichtig! Um eine Europäische Krankenversicherungskarte (EHIC) zu erhalten, müssen Sie in Polen krankenversichert sein. Wenn Sie nicht krankenversichert sind, informieren Sie sich, wie Sie dies erledigen können.

Weitere Informationen finden Sie unter:

<https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/zalatw-sprawe-krok-po-kroku/jak-ubezpieczyc-sie-dobrowolnie/>

- **Führerschein**
- **Kopie der Geburtsurkunde**
- **Schulabschlusszeugnisse**
- **Bescheinigungen über den Abschluss einer Berufsschule** oder eine Bescheinigung über die berufliche Befähigung mit Angabe der absolvierten theoretischen und praktischen Ausbildungsstunden

Versuchen Sie, Ihren Zeugnissen einen europäischen Lebenslauf – Europass-Lebenslauf – beizufügen. Das erleichtert die Überprüfung Ihrer Qualifikationen erheblich. Für weitere Informationen über den Europass-Lebenslauf – klicken Sie hier: www.europass.org.pl

- **Universitätsdiplome** z. B. ein Diplom über einen Bachelor- oder Masterabschluss, sowie ein Transcript of Records

Sie benötigen diese Dokumente zur Bestätigung und Anerkennung Ihrer in Polen erworbenen Ausbildung oder Qualifikationen. So können Sie eine Stelle in Ihrem erlernten Beruf finden. Ihre Dokumente müssen ins Deutsche übersetzt und mit einer

Twoje dokumenty muszą być przetłumaczone na język niemiecki i poświadczone tzw. klauzulą apostille. Takiego uwierzytelnienia dokumentów przeznaczonych do użytkowania zagranicą dokonują odpowiednie instytucje państwowe. Sprawdź w organie wydającym dany dokument, jaka instytucja jest odpowiedzialna za jego uwierzytelnienie.

Aby zdobyć więcej informacji o procesie uznawania polskich kwalifikacji zawodowych w Niemczech polecamy skontaktować się z projektem ProRecognition.

Projekt ProRecognition, realizowany przez Polsko-Niemiecką Izbę Przemysłowo-Handlową, oferuje bezpłatne doradztwo w zakresie uznania kwalifikacji zawodowych w Niemczech.

Projekt doradza osobom z polskimi dyplomami niezależnie od miejsca zamieszkania. Doradztwo jest skierowane do absolwentów wszystkich szkół i kierunków. Projekt jednakże nie występuje w imieniu wnioskodawcy do urzędów.

Uznanie polskich kwalifikacji w Niemczech jest dla niektórych zawodów koniecznością, aby móc w nim podjąć pracę, zgodnie ze swoimi kwalifikacjami. Dodatkowo umożliwia ono odpowiednie zaszeregowanie płacowe oraz zwiększa możliwości na niemieckim rynku płacowym. Uznanie kwalifikacji jest poniekąd informacją dla pracodawcy na temat kwalifikacji kandydata i umożliwia zrównanie nabytych kwalifikacji z kwalifikacjami osób, które zdobyły wykształcenie w Niemczech. Istotnym atutem uznania polskich kwalifikacji zawodowych w Niemczech jest również uznanie społeczne.

ProRecognition

Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa

Miodowa 14

00-246 Warszawa

Polska

Tel.: +48 22 53 10 502, +48 22 53 10 515

E-Mail: info@prorecognition.pl

Więcej informacji na ten temat znajdziesz tutaj:

www.prorecognition.pl

<https://www.netzwerk-iq.de/foerderprogramm-iq/fachstellen/fachstelle-beratung-und-qualifizierung>

Apostille versehen sein. Die Beglaubigung der für den Gebrauch im Ausland bestimmten Dokumente wird von den zuständigen staatlichen Institutionen vorgenommen. Erkundigen Sie sich bei der Behörde, die das betreffende Dokument ausgestellt hat, welche Institution für dessen Beglaubigung zuständig ist.

Für weitere Informationen über das Verfahren zur Anerkennung polnischer Berufsqualifikationen in Deutschland empfehlen wir Ihnen, sich an das Projekt ProRecognition zu wenden.

Das von der Deutsch-Polnischen Industrie- und Handelskammer durchgeführte Projekt ProRecognition bietet kostenlose Beratung zur Anerkennung von Berufsqualifikationen in Deutschland.

Das Projekt berät Menschen mit polnischen Diplomen, unabhängig davon, wo sie leben. Die Beratung richtet sich an Absolventen aller Schulen und Fakultäten. Das Projekt tritt nicht im Namen der Antragstellenden bei den Behörden auf.

Für einige Berufe ist die Anerkennung polnischer Qualifikationen in Deutschland eine Notwendigkeit, um dort entsprechend Ihrer Qualifikation arbeiten zu können. Außerdem ermöglicht sie eine angemessene Lohneinstufung und erhöht Ihre Chancen auf eine angemessene Bezahlung. Die Anerkennung von Qualifikationen informiert den Arbeitgeber über die Qualifikationen der Bewerber*innen und ermöglicht die Gleichstellung der erworbenen Qualifikationen mit denen von Personen, die ihre Ausbildung in Deutschland absolviert haben. Ein wesentlicher Vorteil der Anerkennung polnischer Berufsabschlüsse in Deutschland ist auch die soziale Anerkennung.

ProRecognition

Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa

Miodowa 14

00-246 Warszawa

Polen

Tel.: +48 22 53 10 502, +48 22 53 10 515

E-Mail: info@prorecognition.pl

Weitere Informationen zu diesem Thema finden Sie hier:

www.prorecognition.pl

<https://www.netzwerk-iq.de/foerderprogramm-iq/fachstellen/fachstelle-beratung-und-qualifizierung>

4. Szukanie pracy

Poszukiwanie pracy możesz rozpocząć jeszcze w Polsce.

Przykładowo umożliwia to sieć EURES. Dowiedz się, kto jest Twoim doradcą EURES.

Sprawdź w urzędzie pracy oferty niemieckich pracodawców czy też szukaj ogłoszeń na stronach internetowych zawierających oferty pracy z całej Europy:

www.ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage

Ważne! Pamiętaj, że być może nie od razu uda Ci się znaleźć pracę w Niemczech. Dlatego też затroszcz się o mieszkanie i pieniądze na utrzymanie się aż do momentu podjęcia pracy.

Jeżeli jesteś w Polsce osobą bezrobotną zarejestrowaną w urzędzie pracy i pobierasz zasiłek dla bezrobotnych, to po wyjeździe do Niemiec możesz przez określony czas zachować prawo do świadczeń.

W tym celu należy:

- być zarejestrowanym w polskim urzędzie pracy od przynajmniej 4 tygodni,
- złożyć wniosek o wydanie formularza U2 (kiedyś E 303) we właściwym polskim urzędzie pracy,
- najpóźniej w ciągu 7 dni od wyjazdu z Polski powinieneś zgłosić się do odpowiedniego niemieckiego Federalnego Urzędu Pracy (Bundesagentur für Arbeit) i przedstawić otrzymany formularz U2. Następnie musisz pozostać do dyspozycji urzędu pracy, który będzie pośredniczył w przekazywaniu ofert pracy.

Jeżeli te wymogi zostaną spełnione, polski urząd pracy będzie przelewał na Twój rachunek bankowy zasiłek dla bezrobotnych przez okres 3 miesięcy. W niektórych przypadkach możliwe jest przedłużenie okresu wypłat zasiłku do maksymalnie 6 miesięcy.

Wskazówka! Wiele osób poszukujących pracy traci prawo do zasiłku dla bezrobotnych, ponieważ nie zna wyżej wymienionych regulacji i opuszcza Polskę bez uprzedniego zgłoszenia się do urzędu pracy albo rejestruje się w niemieckim urzędzie pracy za późno. Jeszcze przed wyjazdem dowiedz się w urzędzie pracy, jakie masz prawa!

Jeżeli chcesz zostać w Niemczech dłużej niż 6 miesięcy w celu poszukiwania pracy, musisz być w stanie udowodnić, że

- w dalszym ciągu starasz się o pracę,
- masz uzasadnioną perspektywę zatrudnienia.

4. Auf der Suche nach einem Arbeitsplatz

Sie können schon während Ihres Aufenthalts in Polen mit der Arbeitssuche beginnen. Das Netzwerk EURES zum Beispiel ermöglicht dies. Finden Sie heraus, wer Ihr Berater bei EURES ist. Informieren Sie sich bei der Bundesagentur für Arbeit über die Angebote deutscher Arbeitgeber oder suchen Sie auf Webseiten mit Stellenangeboten aus ganz Europa nach Anzeigen:

www.ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage

Wichtig! Denken Sie daran, dass Sie möglicherweise nicht sofort eine Stelle in Deutschland finden werden. Sorgen Sie deshalb dafür, dass Sie eine Unterkunft und Geld zum Leben haben, bis Sie eine Arbeit finden.

Wenn Sie in Polen arbeitslos sind, beim Arbeitsamt gemeldet sind und Arbeitslosengeld beziehen, können Sie Ihren Anspruch auf Leistungen für einen begrenzten Zeitraum nach dem Umzug nach Deutschland beibehalten.

Dazu müssen Sie:

- seit mindestens 4 Wochen beim polnischen Arbeitsamt gemeldet sein,
- den Vordruck U2 (früher E 303) beim zuständigen polnischen Arbeitsamt beantragen,
- spätestens 7 Tage nach der Ausreise aus Polen musst Sie sich bei der zuständigen deutschen Bundesagentur für Arbeit melden und das erhaltene Formular U2 vorlegen. Sie müssen dann dem Arbeitsamt zur Verfügung stehen, das die Arbeitsangebote vermitteln wird.

Wenn diese Voraussetzungen erfüllt sind, überweist das polnische Arbeitsamt das Arbeitslosengeld für einen Zeitraum von drei Monaten auf Ihr Bankkonto. In einigen Fällen ist es möglich, die Dauer der Leistungsgewährung auf bis zu 6 Monate zu verlängern.

Hinweis! Viele Arbeitssuchende verlieren ihren Anspruch auf Arbeitslosengeld, weil sie die oben genannten Vorschriften nicht kennen und Polen verlassen, ohne sich vorher beim Arbeitsamt zu melden, oder sich zu spät beim deutschen Arbeitsamt melden. Informieren Sie sich über Ihre Rechte beim Arbeitsamt, bevor Sie abreisen!

Wenn Sie länger als sechs Monate zur Arbeitssuche in Deutschland bleiben wollen, müssen Sie nachweisen können, dass Sie

- sich weiterhin um einen Arbeitsplatz bemühen und
- eine begründete Aussicht auf eine Beschäftigung haben

Aby udowodnić, że faktycznie szukasz pracy, zachowuj wszystkie oferty i podania o pracę, o które się dotychczas ubiegałeś lub o którą właśnie się starasz. Zbieraj również odpowiedzi od pracodawców, również te odmowne!

Więcej informacji na temat rozpoczęcia pracy w Niemczech możesz uzyskać w Centralnym Urzędzie Pośrednictwa Pracy z Zagranicą w Niemczech (Zentrale Auslands- und Fachvermittlung, ZAV):

Zentrale Auslands- und Fachvermittlung (ZAV)

Villemombler Str. 76

53123 Bonn

Niemcy

Tel: +49 228 713 1313

Fax.: +49 228 713 1111

E-Mail: zav@arbeitsagentur.de

E-Mail: make-it-in-germany@arbeitsagentur.de

<https://www.arbeitsagentur.de/vor-ort/zav/startseite>

5. Jeżeli szukasz zatrudnienia poprzez agencje pośrednictwa pracy

Pracy w Niemczech możesz również szukać z Polski przy pomocy agencji pośrednictwa pracy.

Uwaga na oszustów!

Nieuczciwi pośrednicy obiecują legalną pracę, godziwe wynagrodzenie i zakwaterowanie, jednakże żądają zapłaty za swoje usługi i za przygotowanie wszystkich dokumentów.

Nierzadko rzeczywistość wygląda zupełnie inaczej.

Przyjeżdżając do Niemiec możesz zostać zakwaterowany w wieloosobowym mieszkaniu lub hotelu pracowniczym. Może okazać się, że będziesz musiał pracować 10-12 godzin na dobę, bez stałego wynagrodzenia, otrzymując jedynie drobne zaliczki.

Ostatecznie okaże się, że nie posiadasz dokumentów poświadczających zatrudnienie, a na Twoje nazwisko została założona działalność gospodarcza, więc na dodatek masz zaległości podatkowe w urzędzie skarbowym.

Na pierwszy rzut oka trudno jest stwierdzić, czy agencja pośrednictwa jest uczciwa, jednak na próbę oszustwa mogą wskazywać następujące przesłanki:

Um zu beweisen, dass Sie tatsächlich auf Stellensuche sind, dokumentieren alle Angebote und Bewerbungen für Stellen, auf die Sie sich bisher beworben haben oder derzeit bewerben. Heben Sie auch die Antworten der Arbeitgeber auf, einschließlich Absagen!

Weitere Informationen zur Arbeitsaufnahme in Deutschland erhalten Sie bei der Zentrale Auslands- und Fachvermittlung (ZAV) in Deutschland:

Zentrale Auslands- und Fachvermittlung (ZAV)

Villemombler Str. 76

53123 Bonn

Deutschland

Tel: +49 228 713 1313

Fax.: +49 228 713 1111

E-Mail: zav@arbeitsagentur.de

E-Mail: make-it-in-germany@arbeitsagentur.de

<https://www.arbeitsagentur.de/vor-ort/zav/startseite>

5. Arbeitssuche über Vermittlungsagenturen

Von Polen aus können Sie auch mit Hilfe von Arbeitsvermittlungsagenturen nach Arbeit in Deutschland suchen.

Achte auf Betrüger!

Unehrlliche Arbeitsvermittler*innen versprechen legale Arbeit, eine angemessene Bezahlung und eine Unterkunft, verlangen aber eine Bezahlung für ihre Dienste und für die Vorbereitung aller Unterlagen.

Nicht selten sieht die Realität ganz anders aus.

Wenn Sie nach Deutschland kommen, könnten Sie in einer Wohnung mit mehreren Personen (Unterkunft) oder in einer Gemeinschaftsunterkunft untergebracht werden. Es könnte passieren, dass Sie 10-12 Stunden am Tag arbeiten müssen, ohne regelmäßige Bezahlung, nur kleine Vorschüsse erhaltend.

Am Ende werden Sie feststellen, dass Sie keinen Beschäftigungsnachweis haben und dass auf Ihren Namen ein Gewerbe angemeldet wurde, so dass Sie obendrein noch Steuerrückstände beim Finanzamt haben.

Auf den ersten Blick ist es schwierig festzustellen, ob eine Arbeitsvermittlungsagentur seriös ist, aber die folgenden Hinweise können auf einen Betrugsversuch hindeuten:

- agencja pośrednictwa nie jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Agencji Zatrudnienia w Polsce.

www.kraz.praca.gov.pl

Jeżeli firma nie jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Agencji Zatrudnienia, powinieneś zgłosić to Państwowej Inspekcji Pracy:

www.pip.gov.pl

W Niemczech takie informacje uzyskasz w Centralnym Urzędzie Pośrednictwa Pracy z Zagranicą w Niemczech (Zentrale Auslands- und Fachvermittlung, ZAV).

- pośrednik żąda płatności z góry za załatwienie formalności. **Pamiętaj, że nie masz obowiązku zapłaty z góry!** Pośrednicy często twierdzą, że opłata ta jest dla niemieckich urzędów. To nie jest prawda!

Zasadniczo polskie firmy pośredniczące nie mogą pobierać opłat za pośrednictwo od przyszłych pracowników.

Dozwolone jest jedynie obciążanie pracownika kosztami podróży tam i z powrotem, wystawienia ewentualnej wizy, badań lekarskich czy tłumaczenia dokumentów – pod warunkiem, że to firma pośrednicząca zorganizowała wcześniej te świadczenia.

- pośrednik stwierdza, że masz u niego dług za załatwienie wszelkich wymaganych formalności,
- nie możesz nawiązać kontaktu z pracodawcą. Nie znasz pełnej nazwy firmy, adresu czy numeru telefonu przyszłego pracodawcy,
- nie otrzymałeś umowy o pracę ani dokładnych informacji dotyczących wykonywanej pracy,
- nie posiadasz informacji dotyczących miejsca zakwaterowania czy wyżywienia

W Polsce są również obecne niemieckie agencje pośrednictwa pracy. Te firmy częściowo funkcjonują według innych zasad: przykładowo mogą pobierać opłatę od pracowników za pośrednictwo, nie mają jednak prawa żądać zaliczek. Ponadto w Niemczech nie ma obowiązku rejestracji firm prowadzących pośrednictwo pracy.

Oto kilka dalszych przesłanek, które mogą świadczyć o tym, że trafiłeś na pośredników-oszustów:

- die Vermittlungsagentur ist nicht im nationalen Register der Arbeitsagenturen (Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia) in Polen eingetragen.

Das Register finden Sie auf der Webseite:

www.kraz.praca.gov.pl

Wenn Ihr Unternehmen im nationalen Register der Arbeitsagenturen (Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia) in Polen nicht eingetragen ist, sollten Sie dies bei der polnischen nationalen Arbeitsinspektion (Państwowa Inspekcja Pracy) melden:
www.pip.gov.pl

In Deutschland können Sie solche Informationen bei der Zentralen Auslands- und Fachvermittlung (ZAV) einholen.

- der Vermittler verlangt eine Vorauszahlung für die Erledigung der Formalitäten.
Bitte beachten Sie, dass Sie nicht verpflichtet sind, im Voraus zu bezahlen!
Vermittler behaupten oft, diese Gebühr sei für die deutschen Behörden bestimmt.
Das ist nicht wahr!

Grundsätzlich dürfen polnische Arbeitsvermittlungsagenturen keine Vermittlungsgebühren von potenziellen Arbeitnehmer*innen verlangen.

Es ist nur zulässig, den Arbeitnehmer*innen die Kosten für die An- und Abreise zum und vom Arbeitsort, eventuelle Visa, ärztliche Untersuchungen oder die Übersetzung von Dokumenten in Rechnung zu stellen - vorausgesetzt, das Vermittlungsunternehmen hat diese Leistungen im Voraus organisiert.

- der Vermittler erklärt, dass Sie ihm für die Erledigung aller erforderlichen Formalitäten zu einem Teil in seiner Schuld stehen,
- Sie können keinen Kontakt mit dem Arbeitgeber aufnehmen. Sie kennen weder den vollständigen Namen des Unternehmens noch die Adresse oder die Telefonnummer des künftigen Arbeitgebers,
- Sie haben keinen Arbeitsvertrag oder keine genauen Informationen über die Arbeit erhalten, die Sie ausüben werden,
- Sie haben keine Informationen über Unterkunft und Verpflegung erhalten

Auch deutsche Vermittlungsagenturen sind in Polen präsent. Diese Unternehmen arbeiten teilweise nach unterschiedlichen Regeln: So können sie beispielsweise von den Arbeitnehmer*innen eine Vermittlungsgebühr verlangen, aber sie sind nicht berechtigt,

- przed wyjazdem z Polski musisz wziąć kredyt na pośrednictwo i podróż
- pośrednik obiecuje, że w bardzo krótkim czasie załatwi dokumenty bez Twojego udziału (paszport, rejestracja działalności gospodarczej, potwierdzenie zameldowania, numer podatkowy)
- musisz natychmiast podpisać jakieś dokumenty, których treści nie rozumiesz.
Zachowaj szczególną czujność, jeżeli pracodawca żąda od Ciebie złożenia podpisu na jakichkolwiek niewypełnionych jeszcze dokumentach (in blanco)!
- praca, którą masz wykonywać wymaga specyficznego wykształcenia i doświadczenia, których nie posiadasz, a zaoferowano Ci bardzo wysokie wynagrodzenie
- doradzono Ci, byś nikogo nie informował o swoim wyjeździe
- jesteś zmuszony do oddania paszportu lub dowodu osobistego
- nie posiadasz wystarczających informacji na temat przyszłej pracy

6. Jeżeli chcesz podjąć pracę sezonową

Głównie w sezonie letnim w wielu miejscach w Niemczech wzrasta zapotrzebowanie na pracowników sezonowych. Z reguły dotyczy to branży rolniczej jak i turystycznej.

Jeżeli okres Twojego sezonowego zatrudnienia w Niemczech nie przekracza 3 miesięcy lub 71 dni* w roku i nie wykonujesz tej pracy zawodowo, to masz status osoby zatrudnionej krótkoterminowo (kurzfristige Beschäftigung). Zatrudnienie to nie podlega obowiązkowi odprowadzania składek ubezpieczeniowych w Niemczech, jeżeli są spełnione określone warunki.

„Nieskładkowany” model pracy nie może stanowić Twojego podstawowego źródła dochodu. Takie rozwiązanie stosuje się często w odniesieniu do studentów, emerytów i rencistów, osób prowadzących gospodarstwo domowe czy pracowników zatrudnianych sezonowo podczas swojego płatnego urlopu.

* W roku 2021 roku ze względu na kryzys związany z panującą pandemią koronawirusa okres ten został wydłużony do 102 dni lub 5 miesięcy.

Vorschüsse zu verlangen. Darüber hinaus ist die Registrierung einer Arbeitsvermittlungsgesellschaft in Deutschland nicht zwingend erforderlich.

Hier sind weitere Anzeichen dafür, dass Sie möglicherweise auf betrügerische Arbeitsvermittler gestoßen sind:

- Sie müssen einen Kredit für die Agentur und die Reise aufnehmen, bevor Sie Polen verlassen,
- der Vermittler verspricht, die Dokumente ohne Ihre Mitwirkung in kürzester Zeit zu besorgen (Reisepass, Wohnsitzbestätigung, Steuernummer)
- Sie müssen einige Dokumente, deren Inhalt Sie nicht verstehen, sofort unterschreiben. **Seien Sie besonders wachsam, wenn Ihr Arbeitgeber Sie bittet, Dokumente zu unterschreiben, die noch nicht ausgefüllt sind (in blanco)!**
- für Tätigkeiten, die eigentlich eine spezielle Ausbildung und Erfahrung erfordern, die Sie nicht mitbringen, wurde Ihnen ein sehr hohes Gehalt angeboten
- Ihnen wurde geraten, niemandem von Ihrer Abreise zu erzählen
- Sie werden gezwungen, den Pass oder Personalausweis abzugeben
- Sie haben nicht genügend Informationen über den zukünftigen Arbeitsplatz

6. Aufnahme einer Saisonarbeit

Vor allem in der Sommersaison werden vielerorts in Deutschland verstärkt Saisonarbeitskräfte gesucht. Dies gilt in der Regel für die Bereiche Landwirtschaft und Tourismus.

Wenn Ihre saisonale Beschäftigung in Deutschland nicht länger als drei Monate oder 71 Tage* pro Jahr dauert und Sie die Tätigkeit nicht „berufsmäßig“ ausüben, hat sie den Status einer kurzfristigen Beschäftigung. Diese Beschäftigung unterliegt der deutschen Sozialversicherungspflicht nicht, wenn bestimmte Voraussetzungen erfüllt sind.

Die „beitragsfreie“ Beschäftigungsform darf nicht Ihre Haupteinkommensquelle sein. Dies ist häufig der Fall bei Studierenden, Rentner*innen, Hausfrauen/männern oder saisonal beschäftigten Arbeitnehmer*innen während ihres bezahlten Urlaubs.

* Im Jahr 2021 wurde dieser Zeitraum aufgrund der Coronavirus-Pandemie auf 102 Tage oder 5 Monate verlängert.

Jeżeli jesteś równolegle zatrudniony w swoim kraju ojczystym i odprowadzasz tam składki na ubezpieczenie społeczne, musisz to udokumentować zaświadczeniem A1. Na tej podstawie przez pierwsze 71/102 dni pracy w Niemczech masz status osoby objętej ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym w kraju ojczystym.

Upewnij się, że posiadasz ważne w Niemczech zaświadczenie o ubezpieczeniu zdrowotnym.

Jeżeli nie spełniasz powyższych warunków, to Twój pracodawca musi Cię zgłosić w Niemczech do ubezpieczenia społecznego i odprowadzać należne składki.

Zatrudnienia w charakterze pracy sezonowej możesz szukać przez sieć EURES oraz Centralny Urząd Pośrednictwa Pracy z Zagranicą (ZAV) w Niemczech (Zentrale Auslands- und Fachvermittlung, ZAV) (zobacz rozdział I.4. – Szukanie pracy).

Przed wyjazdem koniecznie dowiedz się, czy będziesz mieć zapewnione zakwaterowanie, a jeżeli tak – jaki będzie jego koszt.

Wysokość czynszu za zakwaterowanie jest zależna od jego rodzaju. Do takich należą m.in. mieszkanie do własnego użytku, zakwaterowanie w mieszkaniu kilkuosobowym, w którym dzielona jest łazienka i kuchnia ze współlokatorami (Unterkunft) i obiekt zbiorowego zakwaterowania, czyli budynek podzielony na pokoje ze wspólną łazienką i kuchnią dla wszystkich (Gemeinschaftsunterkunft).

Za punkt odniesienia wysokości czynszu za zakwaterowanie należy przyjąć wartości określone w rozporządzeniu w sprawie wynagrodzeń w ramach systemu zabezpieczenia społecznego (Sachbezugswerte für freie Unterkunft und Verpflegung). Kwota zależy od tego, ile osób mieszka w tym samym mieszkaniu oraz wieku mieszkańców.

Uwaga! Również podczas prac sezonowych zdarzają się przypadki wyzysku i nadużyć!

Umowa o pracę: Wielu pośredników zawiera umowy z pracodawcami w Niemczech, nie przekazując umów o pracę pracownikom sezonowym.

Niemiecki pracodawca jest ustawowo zobowiązany do wręczenia Ci, najpóźniej w ciągu miesiąca od podjęcia przez Ciebie pracy, podpisanego jednostronnie wykazu najważniejszych warunków umowy (§ 2 Nachweisgesetz)!

Ten dokument nie jest jeszcze właściwą umową o pracę, ponieważ umowa o pracę musi być podpisana przez obie strony.

Wenn Sie gleichzeitig in Ihrem Heimatland beschäftigt sind und dort Sozialversicherungsbeiträge zahlen, müssen Sie dies mit einer A1-Bescheinigung nachweisen. Auf dieser Grundlage haben Sie während der ersten 71/102 Arbeitstage in Deutschland den Status einer Sozial- und Krankenversicherung in Ihrem Heimatland.

Prüfen Sie, ob Sie einen gültigen Krankenversicherungsnachweis in Deutschland haben.

Wenn Sie die vorgenannten Voraussetzungen nicht erfüllen, muss Ihr Arbeitgeber Sie in Deutschland zur Sozialversicherung anmelden und die fälligen Beiträge zahlen.

Sie können auch über das Netzwerk EURES und die Zentrale Auslands- und Fachvermittlung (ZAV) in Deutschland nach einer Beschäftigung als Saisonarbeitskraft suchen (siehe Kapitel I.4. – Auf der Suche nach einem Arbeitsplatz).

Erkundigen Sie sich vor Ihrer Abreise, ob Ihnen eine Unterkunft zur Verfügung gestellt wird und wenn ja, wie hoch die Kosten dafür sind.

Die Höhe der Miete für eine Unterkunft hängt von der Art der Unterkunft ab. Dazu gehören u. a. eine selbst genutzte Wohnung, die Unterbringung in einer Wohnung, die von mehreren Personen gemeinsam genutzt wird und in dem Bad und Küche mit Mitbewohner*innen geteilt werden (Unterkunft) und eine Gemeinschaftsunterkunft, d. h. ein Gebäude, das in Zimmer unterteilt ist und in dem Bad und Küche von allen gemeinsam genutzt werden.

Als Anhaltspunkt für die Höhe der Miete für Wohnraum sind die Sachbezugswerte für freie Unterkunft und Verpflegung heranzuziehen. Der Betrag hängt davon ab, wie viele Personen in einer Wohnung leben und wie alt die Bewohner*innen sind.

Achtung! Auch bei der Saisonarbeit gibt es Fälle von Ausbeutung und Missbrauch!

Arbeitsvertrag: Viele Vermittler schließen in Deutschland Verträge mit Arbeitgebern ab, ohne den Saisonarbeiter*innen Arbeitsverträge zu geben.

Der deutsche Arbeitgeber ist gesetzlich verpflichtet, Ihnen innerhalb eines Monats nach Arbeitsantritt eine einseitig unterzeichnete Zusammenstellung der wichtigsten Vertragsbedingungen auszuhändigen (§ 2 Nachweisgesetz)!

Dieses Dokument ist noch kein richtiger Arbeitsvertrag, da ein Arbeitsvertrag von beiden Parteien unterzeichnet werden muss.

Stawka godzinowa: Dokładnie przeczytaj swoją umowę o pracę! Bardzo często zawiera ona stawkę godzinową. Może się jednak zdarzyć, że w odrębnym porozumieniu Twoje faktyczne zarobki będą uzależnione od Twoich wyników (płaca akordowa).

Płaca akordowa czy płaca od sztuki są dopuszczalne, przy czym nie mogą być one niższe niż obowiązująca płaca minimalna, którą otrzymałbyś za każdą przepracowaną godzinę.*

Dokumentacja czasu pracy: Codziennie zapisuj godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy oraz przepracowane godziny i przerwy. Notuj nazwiska świadków. W miarę możliwości daj swoje zestawienie godzin do podpisania brygadziście lub przynajmniej koledze z pracy.

Jeżeli otrzymujesz płacę akordową: zapisuj liczbę oddanych skrzynek lub oddawane ilości.

Zakwaterowanie: Zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP w pokoju wieloosobowym może być zakwaterowanych maksymalnie 8 osób. Na jedną osobę powinno przypadać co najmniej 6 m².

Rób zdjęcia swojej kwatery, jeżeli nie spełnia ona ustalonych wcześniej warunków!

7. Jeżeli odpowiadasz na ofertę pracy w Niemczech

Jeżeli znalazłeś ofertę pracy w Niemczech pamiętaj, że:

- pracodawca musi udzielić Ci informacji na temat rodzaju wykonywanej pracy tzn. zakresu obowiązków, a także czasu pracy czy wysokości wynagrodzenia
- przysługuje Ci prawo do otrzymania umowy o pracę w formie pisemnej

Podpisując umowę o pracę w Polsce przed wyjazdem do Niemiec bądź najpóźniej w Niemczech, tuż po przyjeździe powinieneś otrzymać egzemplarz podpisanej umowy.

* Od 1 stycznia 2022 r. płaca minimalna za godzinę w Niemczech wynosi 9,82 EUR, od 1 lipca 2022 r. wzrośnie ona stopniowo do 10,45 EUR, a od 1 października 2022 r. ma ona wynosić 12,00 EUR. Wszystkie kwoty zostały podane w brutto.

Stundenlohn: Lesen Sie Ihren Arbeitsvertrag sorgfältig! Sehr oft enthält er einen Stundenlohn. Es kann jedoch der Fall sein, dass Ihr tatsächlicher Lohn in einer separaten Vereinbarung von Ihrer Leistung abhängt (Akkordlohn).

Akkord- oder Stücklohn ist zulässig, darf aber nicht unter dem geltenden Mindestlohn liegen, den Sie für jede geleistete Stunde erhalten.*

Dokumentation der Arbeitszeiten: Notieren Sie die täglichen Anfangs- und Endzeiten, Arbeitsstunden und Pausen. Schreiben Sie die Namen der Zeug*innen auf. Wenn möglich, geben Sie Ihren Stundenzettel Vorarbeiter*innen oder zumindest Kolleg*innen zur Unterschrift.

Wenn Sie im Akkord arbeiten: Notieren Sie die Anzahl der abgegebenen Kartons oder Mengen.

Unterkunft: Gemäß den geltenden Gesundheits- und Sicherheitsvorschriften können maximal 8 Personen in einem Schlafräum untergebracht werden. Pro Person sollten mindestens 6 m² vorhanden sein.

Machen Sie Fotos von Ihrer Unterkunft, wenn diese nicht den oben genannten Bedingungen entspricht!

7. Sie haben ein Arbeitsangebot in Deutschland

Wenn Sie ein Arbeitsangebot in Deutschland erhalten haben, denken Sie daran, dass:

- der Arbeitgeber Ihnen Informationen über die Art der Arbeit, d. h. Ihre Aufgaben, Arbeitszeit und Ihr Gehalt geben muss,
- Sie das Recht auf einen schriftlichen Arbeitsvertrag haben,

Wenn Sie den Arbeitsvertrag in Polen vor Ihrer Abreise nach Deutschland oder

* Der Mindestlohn pro Arbeitsstunde beträgt in Deutschland ab 1. Januar 2022 9,82 EUR, ab 1. Juli 2022 10,45 EUR und ab 1. Oktober 2022 voraussichtlich 12,00 EUR. Bei allen Werten handelt es sich um Bruttolöhne.

Wskazówka! Pracodawca nie ma obowiązku tłumaczenia umowy na język polski. Jeżeli zatem nie rozumiesz wszystkich przepisów umowy, poradź się kogoś, kto Ci ją przetłumaczy i wyjaśni jej przepisy.

Nie podpisuj niczego, czego nie rozumiesz!

- należy uzgodnić, kto pokrywa koszty przejazdu do Niemiec,
- musisz ustalić, czy w Niemczech będzie Ci zapewnione zakwaterowanie i wyżywienie oraz kto pokrywa za nie koszty. Często pracownicy pod koniec miesiąca stwierdzają, że duża część ich zarobków jest pobierana za czynsz, nie uzgodniwszy z wyprzedzeniem tych szczegółów z pracodawcą.

Nie każde potrącenie z wynagrodzenia jest legalne!

Wysokość dozwolonych stawek za zakwaterowanie i wyżywienie są uregulowane w rozporządzeniu w sprawie wynagrodzeń w ramach systemu zabezpieczenia społecznego (Sachbezugswerte für freie Unterkunft und Verpflegung):

https://www.lohn-info.de/sachbezugswerte_2022.html

Ustalone w rozporządzeniu stawki stanowią tylko wytyczne, które pomagają oszacować, czy pracodawca nie potrąca zbyt wiele z wynagrodzenia pracownika na rzecz zakwaterowania czy wyżywienia.

Przy obliczaniu kosztów zakwaterowania należy wziąć pod uwagę jego rodzaj. Wyróżniamy mieszkanie do samodzielnego użytku, zakwaterowanie w mieszkaniu kilkuosobowym oraz obiekt zbiorowego zakwaterowania.

Jeżeli pracodawca udostępnia Ci mieszkanie, musi odnieść się do przeciętnej wysokości czynszu, która najczęściej raz na rok (Mietspiegel) jest ustalana urzędowo w poszczególnych niemieckich gminach i miastach. Także w tym przypadku pracodawca nie może potrącać dowolnej kwoty czynszu.

W celu otrzymania dalszych informacji zwróć się do wybranej poradni Faire Mobilität!

spätestens in Deutschland unterschreiben, sollten Sie kurz nach Ihrer Ankunft eine Kopie des unterzeichneten Vertrags erhalten.

Hinweis! Der Arbeitgeber ist nicht verpflichtet, den Vertrag ins Polnische zu übersetzen. Wenn Sie nicht alle Bestimmungen des Vertrages verstehen, sollten Sie sich von jemandem beraten lassen, der den Vertrag für Sie übersetzt und seine Bestimmungen erläutert.

Unterschreiben Sie nichts, was Sie nicht verstehen!

- Es muss klar sein, wer die Kosten für Ihre Reise nach Deutschland übernimmt,
- Sie müssen klären, ob Ihnen in Deutschland Unterkunft und Verpflegung zur Verfügung gestellt wird und wer dafür zahlt. Oft stellen Arbeitnehmer*innen am Ende des Monats fest, dass ein großer Teil ihres Lohns für die Miete abgezogen wird, ohne dass sie dies vorher mit ihrem Arbeitgeber abgesprochen haben.

Nicht jeder Lohnabzug ist legal!

Die zulässigen Sätze für Unterkunft und Verpflegung sind in der Sozialversicherungslohnverordnung – Sachbezugswerte für freie Unterkunft und Verpflegung – geregelt: https://www.lohn-info.de/sachbezugswerte_2022.html

Bei den in der Verordnung festgelegten Sätzen handelt es sich lediglich um Richtwerte, die sicherstellen sollen, dass ein Arbeitgeber nicht zu viel vom Lohn eines Arbeitnehmers für Unterkunft und Verpflegung abzieht.

Bei der Berechnung der Unterkunftskosten muss die Art der Unterkunft berücksichtigt werden. Es wird unterschieden zwischen Wohnungen zur selbständigen Nutzung, Unterküften und Gemeinschaftsunterkünften.

Wenn Ihr Arbeitgeber Ihnen eine Wohnung zur Verfügung stellt, muss er sich an der Durchschnittsmiete orientieren, die in der Regel einmal im Jahr von den Behörden den einzelnen deutschen Gemeinden und Städte festgelegt wird (Mietspiegel). Auch hier kann Ihr Arbeitgeber keinen beliebigen Betrag für Miete abziehen.

Für weitere Informationen wende Sie sich bitte an die Faire Mobilität Beratungsstelle Ihrer Wahl!

8. Jeżeli chcesz zarabiać jako pracownik przygraniczny w Niemczech, mieszkając w Polsce

Za pracowników przygranicznych uznaje się osoby pracujące bądź prowadzące własność działalność gospodarczą w jednym kraju członkowskim Unii Europejskiej, jednakże mieszkając na stałe w drugim. Z reguły wracają one do miejsca zamieszkania przynajmniej raz w tygodniu.

W takim przypadku pracowników częściowo obowiązują odrębne przepisy, na które należy zwrócić uwagę.

Jeżeli pracujesz na podstawie niemieckiej umowy o pracę, mieszkając w Polsce, obowiązuje Cię niemieckie prawo pracy. Masz wtedy te same prawa i obowiązki w zakładzie pracy, co miejscowi pracownicy.

Wskazówka! Strony mogą zawrzeć porozumienie, na mocy którego będą w określonych kwestiach podlegać prawu pracy innego państwa niż obowiązującym w kraju, w którym praca jest wykonywana. Nie dotyczy to przepisów prawnych dotyczących płacy minimalnej oraz przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy!

Ubezpieczenie społeczne: Jako pracownik przygraniczny zasadniczo jesteś ubezpieczony w tym kraju, w którym pracujesz. Ze świadczeń można częściowo korzystać również w miejscu zamieszkania. W przypadku choroby zgłoszony do ubezpieczenia zdrowotnego w kraju zatrudnienia pracownik przygraniczny i członkowie jego rodziny mogą pobierać świadczenia zarówno w miejscu pracy ubezpieczonego, jak i w kraju zamieszkania – zgodnie z obowiązującymi tam regulacjami.

Aby móc korzystać ze świadczeń zdrowotnych, ubezpieczony pracownik i zgłoszeni do ubezpieczenia zdrowotnego członkowie rodziny muszą złożyć w Narodowym Funduszu Zdrowia (NFZ) wnioski o wydanie formularza S1.

Uwaga! Wspomniane regulacje odnoszą się do obowiązkowego, powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, więc mogą nie mieć zastosowania w prywatnych ubezpieczeniach zdrowotnych, przy których mogą powstać dodatkowe koszty, np. po zgłoszeniu członków rodziny do ubezpieczenia.

Zatrudnienie równoległe: Jeżeli pracujesz jednocześnie u pracodawcy w Niemczech i w Polsce, organem właściwym jest instytucja ubezpieczenia społecznego w Twoim kraju zamieszkania.

W celu wyjaśnienia wszelkich kwestii skontaktuj się ze swoją instytucją ubezpieczenia społecznego.

8. Als Grenzgänger*in in Deutschland arbeiten und in Polen leben

Ein Grenzgänger ist eine Person, die in einem Mitgliedstaat der Europäischen Union arbeitet oder eine selbständige Tätigkeit ausübt, aber dauerhaft in einem anderen Mitgliedstaat lebt. In der Regel kehren sie mindestens einmal pro Woche an Ihren Wohnsitz zurück.

In einem solchen Fall sind die Arbeitnehmer*innen teilweise durch gesonderte Bestimmungen gebunden, auf die hingewiesen werden muss.

Wenn Sie im Rahmen eines deutschen Arbeitsvertrags arbeiten, während Sie in Polen leben, gilt für Sie das deutsche Arbeitsrecht. Sie haben dann am Arbeitsplatz die gleichen Rechte und Pflichten wie einheimische Arbeitnehmer*innen.

Hinweis! In manchen Fällen kann auch vereinbart werden, dass Sie an das Arbeitsrecht eines anderen Landes als des Landes, in dem die Arbeit ausgeführt wird, gebunden sind. Dies gilt nicht für Mindestlohngesetze oder Arbeitsschutzbestimmungen!

Sozialversicherung : Als Grenzgänger*in sind Sie im Allgemeinen in dem Land versichert, in dem Sie arbeiten. Die Leistungen können teilweise auch an Ihrem Wohnort bezogen werden. Im Krankheitsfall können Grenzgänger*innen, die im Beschäftigungsland krankenversichert sind, und ihre Familienangehörigen, sowohl am Arbeitsort des Versicherten als auch im Wohnland – nach den dort geltenden Vorschriften – Leistungen erhalten.

Um Anspruch auf Gesundheitsleistungen zu haben, muss der versicherte Arbeitnehmer und seine bei der Krankenkasse angemeldeten Familienangehörigen bei der Zweigstelle des Nationalen Gesundheitsfonds (Narodowy Fundusz Zdrowia) in Polen das Formular S1 beantragen.

Achtung! Diese Bestimmungen beziehen sich auf die allgemeine gesetzliche Krankenversicherung und gelten daher nicht für die private Krankenversicherung, bei der zusätzliche Kosten anfallen können, z. B. bei der Einschreibung von Familienmitgliedern.

Mehrfachbeschäftigung: Wenn Sie gleichzeitig für einen Arbeitgeber in Deutschland und in Polen arbeiten, ist der Sozialversicherungsträger in Ihrem Wohnsitzland zuständig.

Wende Sie sich an Ihren Sozialversicherungsträger, um alle Fragen zu klären.

Świadczenia rodzinne: Zwykle obowiązuje zasada pierwszeństwa otrzymywania przez pracowników przygranicznych takich świadczeń (np. zasiłku rodzinnego na dziecko) w kraju zatrudnienia.

Przykładowo zasada ta obowiązuje:

- gdy rodzice mieszkają i pracują w różnych krajach UE (miejsce zamieszkania Polska, miejsce pracy Niemcy)
- gdy tylko jedno z rodziców pracuje, a jego rodzina z dzieckiem mieszka w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej

Jeżeli rodzice pracują w różnych państwach członkowskich Unii Europejskiej, krajem właściwym w zakresie wypłaty świadczeń jest w pierwszej kolejności kraj zamieszkania dziecka.

W przypadku zbiegu świadczeń ważna jest możliwość pobierania – w następnej kolejności – świadczeń w także tym drugim kraju, w którym wypłaca się wtedy tylko kwotę różnic, jeżeli wysokość świadczeń jest tam wyższa.

Bezrobocie: Pracownicy przygraniczni otrzymują zasiłek dla bezrobotnych z państwa, w którym mieszkają. Polski urząd pracy wystawia zaświadczenie U1 dotyczące zaliczanych okresów ubezpieczenia podczas przyznawania zasiłku dla bezrobotnych. Jest ono potrzebne do udokumentowania okresu ubezpieczenia za granicą.

Emerytura: Pracownicy przygraniczni emeryturę otrzymują ze wszystkich krajów, w których opłacali składki emerytalne przez okres dłuższy niż rok. Z każdego kraju otrzymuje się emeryturę częściową, obliczaną na podstawie opłaconych składek i okresów ubezpieczenia.

Zatrudnienie w formie Minijob: Przy zatrudnieniu w formie Minijob (wynagrodzenie może wynosić maksymalnie 450 EUR miesięcznie, od 1 października 2022 r. przewidyuje się 520 EUR miesięcznie) w Niemczech nie jest się objętym ubezpieczeniem społecznym i tym samym ma się ograniczone prawo do ubezpieczenia emerytalnego.

Pracodawca odprowadza ryczałtowe składki ubezpieczenia społecznego, jednak Tobie jako pracownikowi nie przysługują świadczenia z tytułu ubezpieczenia chorobowego, opiekuńczego oraz na wypadek utraty pracy.

Familienleistungen: Für Grenzgänger*innen gilt in der Regel der Grundsatz, dass sie solche Leistungen (z. B. Kindergeld) vorrangig im Land der Beschäftigung erhalten.

Zum Beispiel gilt diese Regel,

- wenn die Eltern in verschiedenen EU-Ländern leben und arbeiten (Wohnsitz Polen, Arbeitsort Deutschland)
- wenn nur ein Elternteil arbeitet und die Familie mit dem Kind in einem anderen EU-Land lebt

Wenn die Eltern in verschiedenen Mitgliedstaaten der Europäischen Union arbeiten, ist das Land, in dem das Kind wohnt, das erste Land, das für die Zahlung der Leistungen zuständig ist.

Im Falle des Zusammentreffens von Leistungen ist es wichtig, dass man auch im anderen Land Leistungen erhalten kann, wobei nur die Differenz gezahlt wird, wenn der Leistungsbetrag dort höher ist.

Arbeitslosigkeit: Grenzgänger*innen erhalten Arbeitslosengeld von dem Land, in dem sie leben.

Das polnische Arbeitsamt stellt bei der Gewährung von Arbeitslosengeld eine Bescheinigung U1 über die anrechenbaren Versicherungszeiten aus. Dies ist erforderlich, um die Versicherungszeit im Ausland zu dokumentieren.

Rente: Grenzgänger*innen erhalten eine Rente aus allen Ländern, in denen sie mehr als ein Jahr lang Rentenbeiträge gezahlt haben. Von jedem Land erhalten sie eine Teilrente, die auf der Grundlage der gezahlten Beiträge und Versicherungszeiten berechnet wird.

Minijob-Beschäftigung: Wenn Sie in Deutschland als Minijobber*in beschäftigt sind (Verdienst bis 450 EUR pro Monat, ab 1. Oktober 2022 voraussichtlich 520 EUR pro Monat), sind Sie nicht sozialversichert und haben daher nur begrenzte Rentenansprüche.

Ihr Arbeitgeber zahlt einen Pauschalbeitrag zur Sozialversicherung, aber Sie als Arbeitnehmer haben keinen Anspruch auf Leistungen aus der Kranken-, Pflege- und Arbeitslosenversicherung.

Dowiedz się w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), jakie skutki będzie miało podjęcie przez Ciebie pracy w formie Minijob w Niemczech i który kraj będzie odpowiedzialny za Twoje ubezpieczenie społeczne.

Dalsze informacje na temat pracy transgranicznej i kontakt do doradców znajdziesz na stronie www.eures-triregio.eu

Konkretne pytania możesz bezpośrednio wysłać na adres:
eures.sachsen@dgb.de

9. Jeżeli jesteś pracownikiem oddelegowanym do Niemiec

Jesteś pracownikiem oddelegowanym, jeżeli pracodawca wyśle Cię do pracy na czas określony do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej np. do Niemiec, w celu wykonania zlecenia, które Twój pracodawca uzgodnił z zagranicznym przedsiębiorstwem.

W takim przypadku przeważnie stosuje się prawo pracy kraju, w którym została podpisana umowa o pracę. Dla pracowników delegowanych obowiązują również niektóre z postanowień niemieckiego prawa pracy.

Przy planowanym wyjeździe do Niemiec w ramach delegacji, poleca się negocjować szczegóły ze swoim pracodawcą jeszcze przed swoim wyjazdem.

Ważne! Pracodawca nie ulega zmianie. Dotychczasowy pracodawca wciąż jest odpowiedzialny za wypłacanie Twojego wynagrodzenia!

Dodatkowo do umowy o pracę powinieneś podpisać aneks, zawierający następujące punkty:

- nazwę i adres przedsiębiorstwa w Niemczech, do którego zostanie się oddelegowanym
- osobę do kontaktu podczas oddelegowania do Niemiec
- miejsce i czas oddelegowania
- zakres obowiązków
- wynagrodzenie: wysokość, dodatki, wypłaty specjalne

Informieren Sie sich bei der Sozialversicherungsanstalt (Zakład Ubezpieczeń Społecznych) in Polen, welche Folgen die Aufnahme eines Minijobs in Deutschland hat und welches Land für Ihre Sozialversicherung zuständig ist.

Weitere Informationen zur grenzüberschreitenden Arbeit und Kontakt zu Beratern finden Sie unter www.eures-triregio.eu

Konkrete Fragen können Sie direkt an die folgende Adresse senden:
eures.sachsen@dgb.de

9. Als entsandte*r Arbeitnehmer*in in Deutschland

Sie sind ein entsandter Arbeitnehmer, wenn Ihr Arbeitgeber Sie für einen begrenzten Zeitraum in einen anderen EU-Mitgliedstaat, z. B. Deutschland, schickt, um einen Auftrag auszuführen, den Ihr Arbeitgeber mit einem ausländischen Unternehmen vereinbart hat.

In diesem Fall ist in der Regel das Arbeitsrecht des Landes anwendbar, in dem der Arbeitsvertrag unterzeichnet wurde. Einige Bestimmungen des deutschen Arbeitsrechts gelten auch für entsandte Arbeitnehmer.

Wenn Sie planen, nach Deutschland entsandt zu werden, ist es ratsam, die Einzelheiten vor Ihrer Abreise mit Ihrem Arbeitgeber zu besprechen.

Wichtig! Ihr Arbeitgeber wird sich nicht ändern. Ihr derzeitiger Arbeitgeber ist weiterhin für die Zahlung Ihres Gehalts verantwortlich!

Zusätzlich zum Arbeitsvertrag sollten Sie einen Nachtrag unterzeichnen, der die folgenden Punkte enthält:

- den Namen und die Anschrift des Unternehmens in Deutschland, zu dem Sie entsendet werden
- die Kontaktperson während der Entsendung nach Deutschland
- Ort und Zeitpunkt der Entsendung
- Aufgabenbereich
- Gehalt: Höhe, Zulagen, Sonderzahlungen

- czas pracy
- wymiar urlopu
- wyrównanie za dodatkowe koszty związane z podróżą, zakwaterowaniem, przeprowadzką
- warunki zatrudnienia po powrocie do Polski

Zadbaj o to, aby przed wyjazdem zdobyć zaświadczenie A1. Złóż wniosek we właściwym oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) w Polsce bądź spytaj pracodawcę czy pracodawca zrobi to za Ciebie.

Zaświadczenie A1 potwierdza, że w rozumieniu polskiego prawa pozostajesz w stosunku pracy w Polsce oraz że Twój pracodawca odprowadza składki na ubezpieczenia społeczne, emerytalne i chorobowe w miejscu Twojego zatrudnienia.

Dla niemieckich urzędów zaświadczenie A1 stanowi dowód zgodnego z prawem oddelegowania. Dokument ten należy okazywać przy wszystkich kontrolach i przechowywać w bezpiecznym miejscu.

Twój stosunek pracy w dalszym ciągu podlega polskiemu prawu pracy!

Mimo posiadania polskiej umowy o pracę, dodatkowo korzystasz z następujących postanowień niemieckiego prawa pracy:

Płaca minimalna: W każdym wypadku polski pracodawca musi Ci wypłacić obowiązującą w Niemczech płacę minimalną. W Niemczech wyróżniamy dwa rodzaje płacy minimalnej, które są istotne dla oddelegowanych pracowników: ustawowa płaca minimalna, która z roku na rok stopniowo wzrasta*, oraz branżowe płace minimalne, które są ustalone w branżowych układach zbiorowych pracy i z reguły są wyższe niż ustawowa płaca minimalna.

Branżowe płace minimalne przysługują pracownikom w branżach takich jak: branża budowlana, branża elektryczna, przemysł mięsny, sprzątanie budynków czy opieka nad osobami starszymi.

* Od 1 stycznia 2022 r. płaca minimalna za godzinę w Niemczech wynosi 9,82 EUR, od 1 lipca 2022 r. wzrośnie ona stopniowo do 10,45 EUR, a od 1 października 2022 r. ma ona wynosić 12,00 EUR. Wszystkie kwoty zostały podane w brutto.

- Arbeitszeiten
- Dauer des Urlaubs
- Entschädigung für zusätzliche Kosten im Zusammenhang mit Reisen, Unterkunft, Umzug
- Beschäftigungsbedingungen nach der Rückkehr nach Polen

Stellen Sie sicher, dass Sie vor Ihrer Abreise die A1-Bescheinigung erhalten. Reichen Sie den Antrag bei der zuständigen Sozialversicherungsanstalt (Zakład Ubezpieczeń Społecznych) in Polen ein oder bitten Sie Ihren Arbeitgeber, dies für Sie zu tun.

Die A1-Bescheinigung bestätigt, dass Sie nach polnischem Recht ein Arbeitsverhältnis in Polen haben und dass Ihr Arbeitgeber am Ort Ihrer Beschäftigung Sozial-, Renten- und Krankenversicherungsbeiträge abführt.

Für die deutschen Behörden ist die A1-Bescheinigung der Nachweis für eine rechtmäßige Entsendung. Dieses Dokument muss bei allen Kontrollen vorgelegt und an einem sicheren Ort aufbewahrt werden.

Ihr Arbeitsverhältnis unterliegt weiterhin dem polnischen Arbeitsrecht!

Obwohl Sie einen polnischen Arbeitsvertrag haben, profitieren Sie zusätzlich von den folgenden Bestimmungen des deutschen Arbeitsrechts:

Mindestlohn: Ihr polnischer Arbeitgeber muss Ihnen in jedem Fall den in Deutschland geltenden Mindestlohn zahlen. In Deutschland gibt es zwei Arten von Mindestlöhnen, die für entsandte Arbeitnehmer relevant sind: den gesetzlichen Mindestlohn, der von Jahr zu Jahr ansteigt*, und die Branchenmindestlöhne, die in Branchentarifverträgen festgelegt werden und in der Regel höher als der gesetzliche Mindestlohn sind.

Branchenmindestlöhne gelten für Arbeitnehmer*innen in Branchen wie dem Baugewerbe, der Elektroindustrie, der Fleischindustrie, der Gebäudereinigung und der Altenpflege.

* Der Mindestlohn pro Arbeitsstunde beträgt in Deutschland ab 1. Januar 2022 9,82 EUR, ab 1. Juli 2022 10,45 EUR und ab 1. Oktober 2022 voraussichtlich 12,00 EUR. Bei allen Werten handelt es sich um Bruttolöhne.

Skontaktuj się ze swoim związkiem zawodowym bądź poradnią Faire Mobilität, aby otrzymać więcej informacji na temat aktualnych stawek płacy minimalnej w poszczególnych branżach!

Maksymalny wymiar czasu pracy i minimalny wymiar czasu wolnego na odpoczynek:

W Niemczech przepisy ustawowe regulują maksymalną liczbę godzin pracy dziennie i tygodniowo. Zgodnie z ustawą o czasie pracy (Arbeitszeitgesetz) nie możesz pracować więcej niż 8 godzin dziennie i 48 godzin w tygodniu.

Istnieje możliwość wydłużenia czasu pracy do 10 godzin dziennie, pod warunkiem, że w okresie 24 tygodni lub 6 miesięcy średnia czasu pracy nie będzie przekraczać 8 godzin dziennie.

Dodatkowo masz prawo do przerw w pracy:

- przynajmniej 30-minutowej, jeżeli pracujesz od 6 do 9 godzin dziennie
- przynajmniej 45-minutowej, jeżeli pracujesz więcej niż 9 godzin

Ważne! Do czasu pracy wlicza się każdą godzinę, w której jesteś do dyspozycji pracodawcy! Oczekiwanie na materiały budowlane na budowie, na wymeldowanie się gości z hotelu czy czas załadunku Twojej ciężarówki.

Do czasu pracy zaliczają się również czas gotowości do pracy, czyli okresy, w których masz obowiązek przebywania w pobliżu miejsca pracy i bycia do dyspozycji pracodawcy np. gdy zajmujesz się opieką nad osobami starszymi lub chorymi.

Minimalny wymiar urlopu wypoczynkowego: W Niemczech masz prawo do płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 20 dni roboczych w roku (jeżeli pracujesz 5 dni w tygodniu) albo 24 dni roboczych (jeżeli pracujesz 6 dni w tygodniu). Polski pracodawca musi udzielić Ci urlopu wypoczynkowego przynajmniej w takim wymiarze!

Ochrona macierzyństwa: Kobiety w ciąży są objęte szczególną ochroną przed wypowiedzeniem umowy o pracę. Ponadto są one zwolnione z obowiązku świadczenia pracy w okresie od 6 tygodni przed porodem do 8 tygodni po porodzie. Ciężarnym nie wolno również pracować w niedziele ani na nocnych zmianach (wyjątkowo tylko do godz. 22:00).

Bezpieczeństwo w miejscu pracy: Na budowach obowiązuje Cię nakaz noszenia kasku ochronnego i odzieży ochronnej. Dodatkowo obowiązuje Cię ustawa o ochronie w miejscu pracy, rozporządzenie o bezpieczeństwie i ochronie zdrowia na budowach oraz rozporządzenie o pracy dzieci i młodocianych.

Informiere Sie sich bei Ihrer Gewerkschaft oder bei Faire Mobilität über die aktuellen Mindestlohnsätze in den verschiedenen Branchen!

Höchstleistungszeiten und Mindestruhezeiten: In Deutschland ist die Höchstzahl der Arbeitsstunden pro Tag und pro Woche gesetzlich geregelt. Nach dem Arbeitszeitgesetz dürfen Sie nicht mehr als 8 Stunden pro Tag und 48 Stunden pro Woche arbeiten.

Es ist möglich, bis zu 10 Stunden pro Tag zu arbeiten, sofern die durchschnittliche Arbeitszeit in einem Zeitraum von 24 Wochen oder 6 Monaten nicht mehr als 8 Stunden pro Tag beträgt.

Darüber hinaus haben Sie Anspruch auf Pausen:

- mindestens 30 Minuten, wenn Sie zwischen 6 und 9 Stunden pro Tag arbeiten
- mindestens 45 Minuten, wenn Sie mehr als 9 Stunden arbeiten

Wichtig! Jede Stunde, die Sie Ihrem Arbeitgeber zur Verfügung stehen, zählt als Arbeitszeit! Warten auf Baumaterialien auf einer Baustelle, warten auf Gäste, die aus einem Hotel auschecken oder Ladezeit für Ihren Lkw.

Zur Arbeitszeit gehört auch der Bereitschaftsdienst, d. h. Zeiten, in denen Sie sich in der Nähe Ihres Arbeitsplatzes aufhalten und Ihrem Arbeitgeber zur Verfügung stehen müssen, z. B. wenn Sie pflegebedürftige Personen betreuen.

Mindestanspruch auf Urlaub: In Deutschland haben Sie Anspruch auf einen bezahlten Urlaub von 20 Arbeitstagen pro Jahr (wenn Sie 5 Tage pro Woche arbeiten) oder 24 Arbeitstagen (wenn Sie 6 Tage pro Woche arbeiten). Ihr polnischer Arbeitgeber muss Ihnen mindestens diese Anzahl von Urlaubstagen gewähren!

Mutterschutzgesetz: Schwangere Frauen genießen einen besonderen Schutz vor der Kündigung ihres Arbeitsvertrags. Darüber hinaus sind sie von sechs Wochen vor der Geburt bis acht Wochen nach der Geburt von der Arbeitspflicht befreit. Schwangere Frauen dürfen an Sonntagen oder in Nachtschichten nicht arbeiten (ausnahmsweise nur bis 22 Uhr).

Sicherheit am Arbeitsplatz: Auf Baustellen sind Sie verpflichtet, einen Schutzhelm und Schutzkleidung zu tragen. Darüber hinaus gelten für Sie das Arbeitsschutzgesetz, die Verordnung über Sicherheit und Gesundheitsschutz auf Baustellen und die Verordnung über die Beschäftigung von Kindern und Jugendlichen.

Powyższe przepisy są wiążące również dla Twojego polskiego pracodawcy.

Pamiętaj, że cały czas podlegasz ubezpieczeniu chorobowemu w Polsce. Od Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) otrzymasz Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ), która zapewni Ci dostęp do niezbędnych świadczeń medycznych w Niemczech.

Jeżeli jesteś oddelegowany na dłuższy okres, odpowiedni oddział Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) wystawi Ci dokument S1 (kiedyś E 106). Dzięki niemu w dowolnej niemieckiej kasie chorych możesz wnioskować o wydanie karty ubezpieczenia zdrowotnego na czas Twojego pobytu. Zyskasz wtedy prawo do wszystkich świadczeń medycznych, do których mają dostęp osoby ubezpieczone w Niemczech.

Uwaga! Niektórzy pracodawcy będą twierdzić, że na Twój wyjazd wystarczy ubezpieczenie turystyczne. To nie jest prawda!

Podatek od wynagrodzenia: Jeżeli na podstawie delegowania pracujesz w Niemczech ponad 183 dni, wtedy podatek od wynagrodzenia (Lohnsteuer) musisz odprowadzać w Niemczech. Ty lub pracodawca musicie zgłosić to w urządzie skarbowym w Niemczech.

Jeżeli okres Twojego oddelegowania będzie trwał dłużej niż 24 miesiące, wtedy pracodawca od 25 miesiąca musi odprowadzać za Ciebie składki na ubezpieczenie społeczne w Niemczech. Jeżeli od początku wiadomo, że zostaniesz oddelegowany na dłużej niż 24 miesiące, istnieje możliwość dalszej kontynuacji ubezpieczenia społecznego w Polsce. Wtedy pracodawca powinien zwrócić się do Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) w Kielcach, który we współpracy z instytucjami zagranicznymi zweryfikuje, czy w drodze wyjątku wciąż możesz zostać objęty ubezpieczeniami w Polsce.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)

Oddział w Kielcach

Wydziału Ubezpieczeń i Składek 1

Piotrkowska 27

25-510 Kielce

Polska

Uwaga na oszustów!

Niektórzy pracodawcy oddelegowują pracowników do Niemiec, mimo, że nie mają do tego prawa. Są to przedsiębiorstwa, które mają jedynie polski adres do korespondencji, ale nie prowadzą w Polsce żadnej działalności gospodarczej. Takie firmy z reguły nie mają prawa oddelegowywać pracowników do Niemiec.

Diese Vorschriften sind auch für Ihren polnischen Arbeitgeber verbindlich. Denken Sie daran, dass Sie in Polen weiterhin krankenversicherungspflichtig sind. Der Nationale Gesundheitsfond (Narodowy Fundusz Zdrowia) stellt Ihnen eine Europäische Krankenversicherungskarte (EHIC) aus, die Ihnen den Zugang zu notwendigen medizinischen Leistungen in Deutschland sichert.

Wenn Sie für einen längeren Zeitraum entsandt werden, stellt Ihnen die zuständige Zweigstelle des Nationalen Gesundheitsfonds (Narodowy Fundusz Zdrowia) in Polen das Formular S1 (früher E 106) aus. Mit diesem Dokument können Sie bei jeder deutschen Krankenkasse eine Krankenversicherungskarte für die Dauer Ihres Aufenthalts beantragen. Damit haben Sie Anspruch auf alle medizinischen Leistungen, die in Deutschland versicherten Personen zur Verfügung stehen.

Hinweis! Manche Arbeitgeber behaupten, dass die Reiseversicherung für Ihren Aufenthalt in Deutschland ausreicht. Das ist nicht wahr!

Lohnsteuer: Wenn Sie aufgrund einer Entsendung länger als 183 Tage in Deutschland arbeiten, müssen Sie in Deutschland Lohnsteuer zahlen. Sie oder Ihr Arbeitgeber müssen dies dem Finanzamt in Deutschland melden.

Wenn Ihre Entsendung länger als 24 Monate dauert, muss Ihr Arbeitgeber ab dem 25. Monat Sozialversicherungsbeiträge für Sie in Deutschland abführen. Wenn von Anfang an klar ist, dass Sie länger als 24 Monate entsandt werden, ist es möglich, Ihre Sozialversicherung in Polen fortzusetzen. In diesem Fall sollte sich Ihr Arbeitgeber an die Zweigstelle der Sozialversicherungsanstalt (Zakład Ubezpieczeń Społecznych) in Kielce wenden, die in Zusammenarbeit mit ausländischen Trägern prüft, ob Sie ausnahmsweise in Polen versichert bleiben können.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)
Oddział w Kielcach
Wydziału Ubezpieczeń i Składek 1
Piotrkowska 27
25-510 Kielce
Polen

Achtung vor Betrug!

Einige Arbeitgeber entsenden Arbeitnehmer*innen nach Deutschland, obwohl sie dazu nicht berechtigt sind. Dies sind Unternehmen, die nur eine polnische Korrespondenzadresse haben, aber keine geschäftlichen Aktivitäten in Polen ausüben. Diesen Unternehmen ist es in der Regel nicht gestattet, Arbeitnehmer*innen nach Deutschland zu entsenden.

Zadbaj o to, aby otrzymać zaświadczenie A1 i przechowuj je w bezpiecznym miejscu. Jeżeli masz wątpliwości co do pracodawcy, który oddelegowuje Cię do Niemiec, skontaktuj się z Państwową Inspekcją Pracy (PIP).

Państwowa Inspekcja Pracy
Główny Inspektorat Pracy
Barska 28/30
02-315 Warszawa
Polska
Telefon: +48 22 391 82 15
Fax: +48 22 391 82 14
E-Mail: kancelaria@gip.pip.gov.pl
Strona internetowa: www.pip.gov.pl

10. Jeżeli chcesz pracować na własny rachunek

Jeżeli chcesz założyć firmę w Niemczech, musisz zasięgnąć informacji o wszystkich formalnościach wymaganych do prowadzenia własnej działalności.

W niektórych zawodach można rozpocząć działalność gospodarczą tylko, jeżeli posiada się tytuł mistrza (np. murarz, cieśla, dekarz, monter izolacji termicznej i dźwiękowej, monter rusztowań czy hydraulik). Dyplomy mistrzowskie wystawiane są przez polskie izby rzemieślnicze zgodnie z regulacjami zawartymi w dyrektywach UE. Twoje dokumenty muszą być przetłumaczone na język niemiecki i poświadczone tzw. klauzulą apostille. Takie uwierzytelnienie dokumentów w celu posługiwania się nimi za granicą odbywa się w Polsce.

Dowiedz się w izbie rzemieślniczej, jaka instytucja je uwierzytelnia. Aby zarejestrować działalność gospodarczą w Niemczech, nie trzeba mieć zaświadczenia o znajomości języka niemieckiego. Jednak prowadzenie działalności gospodarczej bez opanowania języka będzie bardzo trudne. Również tutaj obowiązuje zasada: znajomość niemieckiego służy Twojej ochronie!

Przydatne linki:

www.ahk.pl

www.wir-gruenden-in-deutschland.de

www.existenzgruender.de/DE/Service/Beratung-Adressen/Linksammlung/Gruender-innen-Migrationshintergrund/inhalt.html

Więcej informacji i szczegółowych zagadnień związanych z rejestrowaniem działalności gospodarczej w Niemczech znajdziesz w rozdziale II.2.I. – Praca na własny rachunek.

Achten Sie darauf, dass Sie eine A1-Bescheinigung erhalten und bewahren Sie diese an einem sicheren Ort auf. Wenn Sie Zweifel an einem Arbeitgeber haben, der Sie nach Deutschland entsendet, wenden Sie sich an die polnische Nationale Arbeitsinspektion (Państwowa Inspekcja Pracy):

Państwowa Inspekcja Pracy
Główny Inspektorat Pracy
Barska 28/30
02-315 Warszawa
Polen
Telefon: +48 22 391 82 15
Fax: +48 22 391 82 14
E-Mail: kancelaria@gjp.pip.gov.pl
Webseite: www.pip.gov.pl

10. Selbstständigkeit in Deutschland

Wenn Sie in Deutschland ein Gewerbe anmelden wollen, müssen Sie sich über alle Formalitäten informieren, die für die Führung eines eigenen Unternehmens erforderlich sind.

In einigen Berufen können Sie nur mit einem Meistertitel ein Gewerbe anmelden (z. B. Maurer, Zimmerer, Dachdecker, Wärme- und Schalldämmungsisolierer, Gerüstbauer oder Klempner). Die Meisterbriefe werden von den polnischen Handwerkskammern in Übereinstimmung mit den EU-Richtlinien ausgestellt. Ihre Dokumente müssen ins Deutsche übersetzt und mit einer sogenannten Apostille beglaubigt werden. Diese Beglaubigung von Dokumenten zur Verwendung im Ausland findet in Polen statt.

Erkundigen Sie sich bei der polnischen Handwerkskammer, welche Institution für die Beglaubigung zuständig ist. Um ein Gewerbe in Deutschland anzumelden, benötigen Sie keinen Nachweis über die Kenntnis der deutschen Sprache. Allerdings wird es sehr schwierig sein, ohne Sprachkenntnisse Geschäfte zu machen. Auch hier gilt die Regel: Deutschkenntnisse schützen!

Hilfreiche Links:

www.ahk.pl

www.wir-gruenden-in-deutschland.de

[www.existenzgruender.de/DE/Service/Beratung-Adressen/Linksammlung/
Gruender-innen-Migrationshintergrund/inhalt.html](http://www.existenzgruender.de/DE/Service/Beratung-Adressen/Linksammlung/Gruender-innen-Migrationshintergrund/inhalt.html)

Weitere Informationen über die Anmeldung eines Gewerbes in Deutschland finden Sie in Kapitel II.2.I – Selbstständigkeit.

II. Gdy jesteś już w Niemczech

1. Co należy zrobić w pierwszej kolejności?

Obowiązek meldunkowy: Najpóźniej w ciągu dwóch tygodni po przyjeździe we właściwym na miejsce zamieszkania urzędzie meldunkowym należy złożyć wniosek o zameldowanie. Urzędy te noszą różne nazwy, w zależności od landu. Najczęściej jest to Bürgeramt lub Einwohnermeldeamt.

Do uzyskania meldunku potrzebujesz:

- wypełniony formularz meldunkowy
- ważny paszport (albo dowód osobisty)
- potwierdzenie daty wprowadzki (np. zaświadczenie od osoby wynajmującej (Vermieterbescheinigung) bądź umowa najmu)

Podczas terminu otrzymasz papierowe zaświadczenie o zameldowaniu (Meldebescheinigung). Przechowuj je starannie, ponieważ będzie Ci ono potrzebne w kontaktach ze wszystkimi niemieckimi urzędami, bankami i kasami ubezpieczenia zdrowotnego.

Rejestracja jako osoba poszukująca pracy: Jeżeli szukasz pracy, zgłoś się do lokalnego Federalnego Urzędu Pracy (Bundesagentur für Arbeit) jako osoba poszukująca pracy (Anmeldung als Arbeitssuchende).

Udział w kursie integracyjnym: Jeżeli nie mówisz jeszcze dobrze w języku niemieckim, możesz ubiegać się o udział w kursie integracyjnym.

Kurs składa się z dwóch głównych części: kursu językowego i kursu orientacyjnego i jego celem jest przybliżenie ogólnych zasad zachodnioeuropejskiej kultury oraz podstaw życia w Niemczech.

W przypadku obywateli Unii Europejskiej, aby zapisać się na kurs integracyjny wystarczy meldunek w Niemczech i złożenie wniosku do Federalnego Urzędu ds. Migracji i Uchodźców (BAMF).

Uwaga! Obywatele Unii Europejskiej nie mają prawnego obowiązku uczestniczyć w kursie.

II. Wenn Sie bereits in Deutschland sind

1. Was müssen Sie als Erstes tun?

Meldepflicht: Spätestens zwei Wochen nach Ihrer Ankunft in Deutschland müssen Sie sich bei der für Ihren Wohnsitz zuständigen Meldebehörde anmelden. Diese Ämter haben je nach Bundesland unterschiedliche Namen. Meistens handelt es sich dabei um das Bürgeramt oder das Einwohnermeldeamt.

Für die Anmeldung benötigen Sie:

- ein ausgefülltes Anmeldeformular,
- einen gültigen Reisepass (oder Personalausweis),
- Bestätigung des Einzugstermins (z. B. eine Vermieterbescheinigung oder einen Mietvertrag)

Bei diesem Termin erhalten Sie eine Meldebescheinigung in Papierform. Bewahren Sie sie sorgfältig auf, denn Sie werden sie bei allen deutschen Behörden, Banken und Krankenkassen benötigen.

Als arbeitssuchend melden: Wenn sie Arbeit suchen, melden Sie sich bei Ihrer örtlichen Bundesagentur für Arbeit als arbeitssuchend an.

Teilnahme am Integrationskurs: Wenn Sie noch nicht gut Deutsch sprechen, können Sie sich für einen Integrationskurs anmelden.

Der Kurs besteht aus zwei Hauptteilen: einem Sprachkurs und einem Orientierungskurs. Ziel des Kurses ist es, Sie mit den allgemeinen Grundsätzen der westeuropäischen Kultur und den Grundlagen des Lebens in Deutschland vertraut zu machen.

Für Bürger*innen der Europäischen Union reichen die Anmeldung in Deutschland und ein Antrag beim Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (BAMF) aus, um sich für einen Integrationskurs anzumelden.

Achtung! Beachte, dass Bürger*innen der Europäischen Union nicht gesetzlich verpflichtet sind, den Kurs zu besuchen.

Der Integrationskurs wird größtenteils vom deutschen Staat finanziert, so dass der Preis pro Unterrichtsstunde etwa 2,20 EUR beträgt. Der allgemeine Integrationskurs umfasst 700 Stunden.

Kurs integracyjny jest w znacznej mierze finansowany przez państwo niemieckie, dlatego cena za godzinę lekcyjną jest niska, wynosi ok. 2,20 EUR. Ogólny kurs integracyjny składa się z 700 godzin

Jeśli otrzymuje się zasiłek dla bezrobotnych II (Arbeitslosengeld II) lub pomoc społeczną (Sozialhilfe), można ubiegać się o zwolnienie z udziału w kosztach. Wniosek musisz złożyć w formie pisemnej we właściwym oddziale Federalnego Urzędu ds. Migracji i Uchodźców (BAMF) (w swoim miejscu zamieszkania).

Więcej informacji znajdziesz na stronie internetowej: www.bamf.de oraz w broszurze w języku polskim: <https://bit.ly/3n3ERpg>

Uwaga! W Niemczech istnieje wiele różnych organizacji oraz placówek, które oferują darmowe lub w korzystnych cenach kursy niemieckiego. W celu otrzymania wymaganych informacji skontaktuj się z poradniami migracyjnymi (Migrationsberatungsstelle) w swoim miejscu zamieszkania.

2. Praca w Niemczech

2.a. Pozwolenie o pracę

Posiadając obywatelstwo kraju Unii Europejskiej, nie potrzebujesz pozwolenia o pracę, żeby podjąć pracę w Niemczech.

W Niemczech istnieje, wspomniany ogólny obowiązek zameldowania się każdego mieszkańca, niezależnie od narodowości.

Zgodnie z ustawą o powszechnej swobodzie osiedlania się i przemieszczania w Unii Europejskiej (Freizügigkeitsgesetz) na pobyt do trzech miesięcy na terenie Niemiec potrzeba jedynie ważnego dowodu tożsamości lub paszportu – w tej sytuacji obywatele UE nie potrzebują wizy lub pozwolenia na pobyt w Niemczech. Urzędy Meldunkowe przekazują niezbędne dane Urzędowi ds. Cudzoziemców (Ausländerbehörde).

Co się dzieje w przypadku pobytu dłuższego niż 3 miesiące?

Jeśli pracujesz lub prowadzisz własną działalność gospodarczą, nie musisz spełniać żadnych dodatkowych warunków.

Natomiast studenci oraz inne osoby niepracujące zarobkowo, np. przebywające na emeryturze, muszą:

- posiadać wystarczające zasoby dla siebie i członków swoich rodzin, aby nie stanowić obciążenia dla systemu pomocy społecznej państwa przyjmującego,
- muszą być także objęci pełnym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Wenn Sie Arbeitslosengeld II oder Sozialhilfe erhalten, können Sie einen Antrag auf Kostenbefreiung stellen. Der Antrag muss schriftlich bei der zuständigen Außenstelle des Bundesamts für Migration und Flüchtlinge (BAMF) (an Ihrem Wohnort) gestellt werden.

Weitere Informationen finden Sie unter: www.bamf.de

und in der Broschüre auf Polnisch:

<https://bit.ly/3n3ERpg>

Achtung! Es gibt viele verschiedene Organisationen und Institutionen in Deutschland, die kostenlose oder vergünstigte Deutschkurse anbieten. Wenden Sie sich an die Migrationsberatungsstellen in Ihrem Wohnort, um die erforderlichen Informationen zu erhalten.

2. Arbeiten in Deutschland

2.a. Arbeitserlaubnis

Wenn Sie Bürger eines EU-Landes sind, benötigen Sie keine Arbeitserlaubnis, um in Deutschland zu arbeiten.

In Deutschland besteht eine allgemeine Meldepflicht für alle Einwohner*innen, unabhängig von ihrer Staatsangehörigkeit.

Nach dem Gesetz über die allgemeine Niederlassungsfreiheit und Freizügigkeit in der Europäischen Union (Freizügigkeitsgesetz) ist für einen Aufenthalt von bis zu drei Monaten in Deutschland lediglich ein gültiger Personalausweis oder Reisepass erforderlich – in diesem Fall benötigen EU-Bürger*innen kein Visum und keine Aufenthaltserlaubnis in Deutschland. Die Meldeämter geben die erforderlichen Daten an die Ausländerbehörde weiter.

Was geschieht bei einem Aufenthalt, der länger als 3 Monate dauert?

Wenn Sie als Arbeitnehmer oder Selbstständiger tätig sind, müssen Sie keine zusätzlichen Bedingungen erfüllen.

Studierende und andere nicht erwerbstätige Personen, wie z. B. Rentner*innen, müssen jedoch:

- über ausreichende Mittel für sich und ihre Familienangehörigen verfügen, so dass sie das Sozialhilfesystem des Aufnahmelandes nicht belasten,
- eine umfassende Krankenversicherung abschließen.

2.b. Umowa o pracę

Umowa o pracę reguluje warunki, na jakich pracownik oferuje swoją pracę oraz wynagrodzenie, które otrzymuje w zamian za wykonaną pracę. Prawa i obowiązki wynikające ze stosunku pracy są regulowane dla obu stron właśnie w umowie o pracę.

Umowa o pracę może być zawarta zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej.

W przypadku zawarcia ustnej umowy o pracę, pracownikowi przysługuje prawo do pisemnego potwierdzenia warunków umowy przez pracodawcę.

Pracodawca musi to zapewnić nie później niż miesiąc po rozpoczęciu zatrudnienia.

Pisemna umowa o pracę lub wydany opis warunków umowy musi zawierać następujące punkty:

- nazwy i adresy stron umowy
- datę rozpoczęcia stosunku pracy
- w przypadku umów na czas określony: przewidywany czas trwania stosunku pracy (więcej informacji poniżej)
- określenie miejsca lub obszaru, w którym praca ma być wykonywana
- krótką charakterystykę lub opis czynności wykonywanych przez pracownika
- składniki i wysokość wynagrodzenia, łącznie z dodatkami, dopłatami, premiami i dodatkowymi płatnościami jak i terminem ich wymagalności
- uzgodniony czas pracy
- terminy wypowiedzenia umowy o pracę
- ogólne odniesienie do układów zbiorowych pracy, porozumień zakładowych (porozumień zawieranych pomiędzy pracodawcą a radą zakładową) lub porozumień zawieranych pomiędzy podmiotem publicznoprawnym, a organem będącym przedstawicielem pracowników, które znajdują zastosowanie do stosunku pracy

To jak powinna wyglądać umowa o pracę, reguluje § 2 ustawy o dokumentowaniu warunków umowy o pracę (§ 2 Nachweisgesetz).

2.b. Arbeitsvertrag

Ein Arbeitsvertrag regelt die Bedingungen, unter denen Arbeitnehmer*innen Arbeit anbieten, und die Vergütung, die sie als Gegenleistung für ihre Arbeit erhalten. Die Rechte und Pflichten, die sich aus dem Arbeitsverhältnis ergeben, sind für beide Parteien im Arbeitsvertrag genau geregelt.

Ein Arbeitsvertrag kann entweder schriftlich oder mündlich geschlossen werden.

Im Falle des Abschlusses eines mündlichen Arbeitsvertrags hat der Arbeitnehmer Anspruch auf eine schriftliche Bestätigung der Vertragsbedingungen durch den Arbeitgeber.

Der Arbeitgeber muss diese spätestens einen Monat nach Beginn der Beschäftigung vorlegen.

Der schriftliche Arbeitsvertrag oder die ausgestellte Beschreibung der Vertragsbedingungen müssen die folgenden Punkte enthalten:

- die Namen und Anschriften der Vertragsparteien
- das Datum des Beginns des Arbeitsverhältnisses
- bei befristeten Arbeitsverträgen: die voraussichtliche Dauer des Arbeitsverhältnisses (weitere Informationen siehe unten)
- die Angabe des Ortes oder des Gebiets, in dem die Arbeiten ausgeführt werden sollen
- eine kurze Beschreibung der vom Arbeitnehmer ausgeübten Tätigkeiten
- die Vergütungsbestandteile und -beträge, einschließlich Zulagen, Zuschläge, Prämien und Zusatzzahlungen, sowie das Datum, an dem sie fällig werden
- die vereinbarte Arbeitszeit
- die Kündigungsfrist für den Arbeitsvertrag
- eine allgemeine Bezugnahme auf Tarifverträge, Betriebsvereinbarungen (Vereinbarungen zwischen Arbeitgeber und Betriebsrat) oder Vereinbarungen zwischen einer öffentlichen Einrichtung und einem Arbeitnehmervertretungsorgan, die auf das Arbeitsverhältnis anwendbar sind

W przypadku nieotrzymania umowy o pracę, należy wezwać pracodawcę do jej przedłożenia. Jeśli w dalszym ciągu tego nie uczyni, roszczenia można dochodzić przed sądem pracy.

Uwaga na klauzule dotyczące zwrotu kosztów w umowach o pracę!

W niektórych ofertach pracy, pracodawcy oferują bezpłatne kursy niemieckiego czy inne kursy doszkalające. Tuż po przyjeździe pracownicy otrzymują do podpisania umowę o pracę, a niekiedy dodatkową umowę dotyczącą uczestnictwa w kursach w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych.

Uwaga! Wspomniane umowy zawierają często klauzule zwrotu kosztów. Jeżeli pracownik ma zamiar opuścić firmę przed upływem określonego w umowie o pracę terminu, firma może żądać zwrotu kosztów kursu językowego i innych szkoleń.

Przed podpisaniem takiej umowy zaleca się zasięgnąć porady prawnika. Nie zawsze taka umowa jest zgodna z przepisami.

Jeżeli dano Ci do podpisania podobną umowę albo już ją podpisałeś, skontaktuj się z poradnią Faire Mobilität!

2.c. Wynagrodzenie

W Niemczech obowiązuje zasada: nie ma pracy bez wynagrodzenia!

Ważne! Nawet jeżeli nie masz żadnych poświadczeń zatrudnienia ani umowy o pracę, Twój pracodawca jest zobowiązany do wypłacenia wynagrodzenia za wykonaną przez Ciebie pracę. Nie daj się ani zastraszyć pracodawcy, ani zmusić do pracy bez zapłaty! Masz prawo do otrzymania należytego wynagrodzenia!

Wypłata wynagrodzenia musi nastąpić najpóźniej do końca miesiąca, następującego po miesiącu, w którym świadczona była praca (§ 2 Mindestlohngesetz).

Wynagrodzenie zwykle jest przelewane na rachunek bankowy. Taki rachunek bankowy można otworzyć w dowolnym banku, do czego wymagana może być kopia dowodu osobistego lub paszportu, zaświadczenie o zameldowaniu.

Także w kontaktach z bankiem obowiązuje zasada: jeżeli czegoś nie rozumiesz, nie podpisuj!

Pracodawca co miesiąc musi wystawić Ci rozliczenie wynagrodzenia (Lohnabrechnung), jeżeli żadne dane nie uległy zmianie od ostatniego przepisowego rozliczenia.

Wie der Arbeitsvertrag auszusehen hat, ist in § 2 des Nachweisgesetzes geregelt.

Liegt kein Arbeitsvertrag vor, muss der Arbeitgeber aufgefordert werden, diesen vorzulegen. Tut er dies nicht, kann der Anspruch vor dem Arbeitsgericht geltend gemacht werden.

Vorsicht vor Erstattungsklauseln in Arbeitsverträgen!

In einigen Stellenangeboten bieten Arbeitgeber kostenlose Deutsch- oder andere Weiterbildungskurse an. Kurz nach ihrer Ankunft erhalten die Mitarbeiter einen Arbeitsvertrag, den sie unterschreiben müssen, und manchmal einen zusätzlichen Vertrag über die Teilnahme an Kursen zur Verbesserung ihrer beruflichen Qualifikationen.

Achtung! Diese Verträge enthalten häufig Erstattungsklauseln. Beabsichtigt der Arbeitnehmer, das Unternehmen vor Ablauf der im Arbeitsvertrag festgelegten Frist zu verlassen, kann das Unternehmen die Erstattung der Kosten für den Sprachkurs und andere Fortbildungsmaßnahmen verlangen.

Vor der Unterzeichnung eines solchen Vertrages ist es ratsam, einen Anwalt zu konsultieren. Eine solche Vereinbarung ist nicht immer gesetzeskonform.

Wenn Sie einen ähnlichen Vertrag zur Unterschrift vorgelegt bekommen oder bereits unterschrieben haben, wenden Sie sich an Faire Mobilität!

2.c. Vergütung

In Deutschland gilt die Regel: Keine Arbeit ohne Lohn!

Achtung! Auch wenn Sie keinen Arbeitsnachweis oder Arbeitsvertrag haben, ist Ihr Arbeitgeber verpflichtet, Sie für Ihre Arbeit zu bezahlen. Lassen Sie sich nicht von Ihrem Arbeitgeber einschüchtern oder zu unbezahlter Arbeit zwingen! Sie haben das Recht auf eine angemessene Bezahlung!

Die Zahlung hat spätestens bis zum Ende des Monats zu erfolgen, der auf den Monat folgt, in dem die Leistung erbracht wurde (§ 2 Mindestlohngesetz).

Die Löhne werden in der Regel auf ein Bankkonto überwiesen. Ein solches Konto kann bei jeder Bank eröffnet werden, wofür eine Kopie des Personalausweises oder Reisepasses und eine Meldebescheinigung erforderlich sein können.

Auch im Umgang mit einer Bank gilt: Wenn Sie etwas nicht verstehen, unterschreiben Sie nicht!

W rozliczeniu tym będą wyszczególnione m.in. dane pracownika, przegląd godzin pracy i dni wolnych od pracy (np. choroba, urlop), wynagrodzenie brutto, ustawowe potrącenia (podatek od wynagrodzeń, podatek kościelny i dodatek solidarnościowy), dochody netto/odliczenia netto, wysokość wypłaconej kwoty netto czy dane bankowe.

Pracodawca nie może wypłacić pracownikowi mniej niż wynosi obowiązująca ustawowa płaca minimalna (§1 Mindestlohngesetz).

Oznacza to, że pracownicy pracujący w Niemczech muszą otrzymywać za swoją pracę co najmniej minimalną stawkę godzinową – zarówno od niemieckiego pracodawcy, jak i od pracodawcy zagranicznego.

Wskazówka! Ustawowa płaca minimalna co roku stopniowo wzrasta. Sprawdź, jaka jest aktualna płaca minimalna (od 1 stycznia 2022 r. 9,82 EUR brutto).

Odrębne regulacje stosuje się tylko wobec młodzieży do lat 18, wybranych praktykantów/praktykantek, osób uczących się zawodu i długotrwale bezrobotnych.

Poza tym w Niemczech zarówno dla niemieckich, jak i zagranicznych pracowników obowiązują płace minimalne w określonych branżach.

Oznacza to, że wszystkim pracownikom pracującym w określonej branży w Niemczech przysługuje wynagrodzenie co najmniej w wysokości płacy minimalnej obowiązującej w tej branży. Niezależnie od tego, czy pracodawca jest z Niemiec czy z zagranicy.

Ważne! Pracodawcy często uzależniają wynagrodzenie od wyników pracy. Nie zawsze jednak jest to dozwolone! Daj swoją umowę o pracę do przejrzenia właściwemu związkowi zawodowemu lub poradni Faire Mobilität! Również w takich przypadkach pracodawcy nie wolno zapłacić Ci stawki poniżej obowiązującej płacy minimalnej!

Przykład: Gdy sprzątasz pokoje hotelowe, pracodawca często ustala liczbę pokoi do sprzątnięcia w ciągu godziny. Pracodawcy nie wolno redukować Twojej stawki godzinowej do poziomu niższego niż wynikający z płacy minimalnej. Zawsze zabezpieczaj dowody swojej pracy i zapisuj przepracowane godziny pracy! Pracodawca musi Ci zapłacić za każdą przepracowaną godzinę, niezależnie od liczby sprzątniętych przez Ciebie pokoi.

Co robić, gdy pracodawca nie płaci wynagrodzenia?

Pracodawca musi co miesiąc wypłacać Ci wynagrodzenie. Jeżeli zorientujesz się, że Twój pracodawca nie wypłaca na czas wynagrodzenia, najlepiej natychmiast skontaktuj się ze swoim związkiem zawodowym albo poradnią Faire Mobilität.

Ihr Arbeitgeber muss Ihnen jeden Monat eine Lohnabrechnung ausstellen, wenn sich die Angaben seit der letzten Lohnabrechnung nicht geändert haben.

Dieser Auszug enthält u. a. die Daten des Arbeitnehmers, eine Übersicht über Arbeitszeiten und freie Tage (z.B. Krankheit, Urlaub), Bruttoentgelt, gesetzliche Abzüge (Lohnsteuer, Kirchensteuer und Solidaritätszuschlag), Nettoeinkommen/Nettoabzüge, die Höhe des Nettoentgelts und die Bankverbindung.

Der Arbeitgeber darf dem Arbeitnehmer nicht weniger als den geltenden gesetzlichen Mindestlohn (§1 Mindestlohngesetz) zahlen.

Das bedeutet, dass Arbeitnehmer, die in Deutschland arbeiten, für ihre Arbeit mindestens den Mindestlohn pro Stunde erhalten müssen – sowohl von ihrem deutschen als auch von ihrem ausländischen Arbeitgeber.

Hinweis! Der gesetzliche Mindestlohn steigt jedes Jahr schrittweise an. Informieren Sie sich über den aktuellen Mindestlohn (9,82 EUR brutto ab 1. Januar 2022). Gesonderte Regelungen gelten nur für Jugendliche unter 18 Jahren, ausgewählte Auszubildende, Praktikant*innen und Langzeitarbeitslose.

Darüber hinaus gelten in Deutschland Branchenmindestlöhne sowohl für deutsche als auch für ausländische Arbeitnehmer*innen.

Das bedeutet, dass alle Arbeitnehmer*innen, die in einer bestimmten Branche in Deutschland arbeiten, Anspruch auf mindestens den für diese Branche geltenden Mindestlohn haben. Unabhängig davon, ob der Arbeitgeber aus Deutschland oder dem Ausland kommt.

Wichtig! Arbeitgeber hängen die Vergütung oft an die Leistung. Dies ist jedoch nicht immer erlaubt! Legen Sie Ihren Arbeitsvertrag der zuständigen Gewerkschaft oder der Beratungsstelle Faire Mobilität zur Prüfung vor! Auch in diesen Fällen darf der Arbeitgeber Ihnen nicht weniger als den geltenden Mindestlohn zahlen!

Beispiel: Bei der Reinigung von Hotelzimmern legen Arbeitgeber oft die Anzahl der zu reinigenden Zimmer pro Stunde fest. Der Arbeitgeber darf den Stundenlohn nicht auf weniger als den Mindestlohn senken. Bewahren Sie stets Nachweise über Ihre Arbeit auf und erfassen Sie die geleisteten Arbeitsstunden! Ihr Arbeitgeber muss Sie für jede Arbeitsstunde bezahlen, unabhängig davon, wie viele Zimmer Sie gereinigt haben.

Was soll man tun, wenn ein Arbeitgeber den Lohn nicht zahlt?

Wezwij pisemnie swojego pracodawcę do wypłaty zaległego wynagrodzenia. W piśmie podaj liczbę nieopłaconych godzin pracy, kwotę zaległości oraz numer konta i dwutygodniowy termin płatności. Nie daj się zwodzić! Zawsze zapisuj przepracowane godziny i takie zestawienia dawaj do podpisu także swoim przełożonym lub współpracownikom.

Rób smartfonem zdjęcia efektów swojej pracy i swojego miejsca pracy. Zwłaszcza, gdy nie masz pisemnej umowy o pracę ani nie otrzymujesz rozliczenia wynagrodzenia, bardzo ważne jest zebranie jak najdokładniejszych informacji o Twoim pracodawcy. Im więcej dowodów i informacji zgromadzisz, tym większe będą potem Twoje szanse na odzyskanie należnych pieniędzy.

W wielu branżach (np. budownictwie, usługach porządkowych, w przemyśle spożywczym) jest tak, że Twój pracodawca otrzymuje zlecenie od innej firmy, tzw. generalnego wykonawcy (np. hotelu, w którym sprząta firma Twojego pracodawcy). W łańcuchu zleceń między generalnym wykonawcą a Twoim pracodawcą mogą występować dodatkowo inni podwykonawcy. Zbieraj informacje i dowody związane z działalnością generalnego wykonawcy i wszystkich podwykonawców.

Pracodawca musi co miesiąc wypłacać Ci wynagrodzenie. Jeżeli nie otrzymasz wynagrodzenia przez dłużej niż dwa miesiące, możesz przestać pracować aż do wypłaty zaległego wynagrodzenia przez pracodawcę. **Musisz jednak pisemnie powiadomić pracodawcę, że przestajesz wykonywać pracę, ponieważ za nią nie zapłacił.** Zanim jednak podejmiesz tego typu kroki, skontaktuj się ze swoim związkiem zawodowym bądź poradnią Faire Mobilität.

Jeżeli Twój bezpośredni pracodawca nie wypłaci Ci wynagrodzenia, w Niemczech masz prawo żądać zapłaty od generalnego wykonawcy albo każdej firmy, która we wspomnianej hierarchii zleceń jest umiejscowiona powyżej Twojego pracodawcy.

Ważne! Nie zwlekaj! We wszystkich przypadkach dochodzenia roszczeń płacowych wobec pracodawcy lub przed sądem obowiązują nieprzekraczalne terminy do składania roszczeń (tzw. terminy prekluzyjne).

Terminy te są wymienione w umowie o pracę lub układzie zbiorowym pracy odnoszącym się do danego stosunku pracy.

Termin w przypadku ustawowej płacy minimalnej wynosi trzy lata. To oznacza, że w przypadku upływu terminu ustalonego w umowie o pracę bądź układzie zbiorowym, możesz ubiegać się o zaległe wynagrodzenie policzone według najniższej stawki krajowej.

Po ich upływie stracisz możliwość odzyskania wynagrodzenia.

Ihr Arbeitgeber muss Ihnen jeden Monat Ihren Lohn auszahlen. Wenn Sie feststellen, dass Ihr Arbeitgeber Ihren Lohn nicht pünktlich zahlt, wenden Sie sich am besten sofort an Ihre Gewerkschaft oder an die Beratungsstelle Faire Mobilität.

Fordern Sie Ihren Arbeitgeber schriftlich auf, Ihnen den ausstehenden Lohn zu zahlen. Geben Sie in dem Schreiben die Anzahl der unbezahlten Arbeitsstunden, den geschuldeten Betrag, die Kontonummer und die zweiwöchige Zahlungsfrist an. Lassen Sie sich nicht in die Irre führen! Führen Sie stets ein entsprechendes Arbeitsstundenverzeichnis und lassen Sie dies auch von Ihrem Vorgesetzten oder Ihren Kolleg*innen unterschreiben.

Machen Sie mit dem Smartphone Fotos von Ihrer Arbeit und der Arbeitsstelle. Vor allem wenn Sie keinen schriftlichen Arbeitsvertrag haben oder keine Lohnabrechnung erhalten, ist es sehr wichtig, so viele detaillierte Informationen wie möglich über Ihren Arbeitgeber zu sammeln. Je mehr Beweise und Informationen Sie sammeln, desto größer Ihre Chancen, das Ihnen zustehende Geld zu bekommen.

In vielen Branchen (z. B. Baugewerbe, Reinigungsdienste, Lebensmittelindustrie) ist es so, dass Ihr Arbeitgeber einen Auftrag von einem anderen Unternehmen, dem so genannten Generalunternehmer, erhält (z. B. ein Hotel, in dem das Unternehmen Ihres Arbeitgebers reinigt). In der Auftragskette zwischen dem Generalunternehmer und Ihrem Arbeitgeber können auch andere Subunternehmer tätig sein. Sammeln Sie Informationen und Beweise über die Geschäftstätigkeiten des Generalunternehmers und aller Subunternehmer.

Ihr Arbeitgeber muss Ihnen jeden Monat Ihren Lohn auszahlen. Wenn Sie mehr als zwei Monate lang keinen Lohn erhalten haben, können Sie Ihre Arbeit einstellen, bis Ihr Arbeitgeber Ihnen den ausstehenden Lohn zahlt. **Sie müssen Ihren Arbeitgeber jedoch schriftlich davon in Kenntnis setzen, dass Sie Ihre Arbeit unterbrechen, weil Sie keinen Lohn erhalten haben.** Wenden Sie sich jedoch vorher an Ihre Gewerkschaft oder an die Beratungsstelle Faire Mobilität.

Wenn Ihr unmittelbarer Arbeitgeber Sie nicht bezahlt, haben Sie in Deutschland das Recht, die Zahlung vom Generalunternehmer oder einem Unternehmen zu verlangen, das in der Auftragshierarchie über Ihrem Arbeitgeber steht.

Wichtig! Zögern Sie nicht! In allen Fällen, in denen Sie Lohnansprüche gegenüber Ihrem Arbeitgeber oder vor Gericht geltend machen, gibt es Fristen für die Geltendmachung von Ansprüchen (Ausschlussfristen).

Diese Fristen sind im Arbeitsvertrag oder im Tarifvertrag für das Arbeitsverhältnis aufgeführt.

2.d. Czas pracy

W Niemczech maksymalna liczba godzin pracy jest uregulowana ustawowo. Zgodnie z przepisami Twój czas pracy nie może przekroczyć 8 godzin dziennie albo 48 godzin w tygodniu.

Czas ten można wydłużyć do maksymalnie 10 godzin dziennie, jeżeli w 24-tygodniowym lub 6-miesięcznym okresie rozliczeniowym średni czas pracy nie przekroczy ośmiu godzin na dobę.

Zgodnie z powszechnie obowiązującym układem zbiorowym pracy w branży budowlanej czas pracy jest inny latem niż zimą. W grudniu, styczniu, lutym i marcu czas pracy to 38 godzin tygodniowo, a od kwietnia do listopada – 41 godzin tygodniowo.

Ważne! Do czasu pracy wlicza się każdą godzinę pozostawiania do dyspozycji pracodawcy! Czas pracy to np. także oczekiwanie na materiały na budowie, na wykwaterowanie gości hotelowych przed sprzątnięciem pokoju czy czas załadunku Twojego samochodu ciężarowego. Do czasu pracy zalicza się także okresy gotowości, jeżeli np. zajmujesz się pielęgnacją osób starszych czy chorych i masz pojawić się na wezwanie. Więcej szczegółowych informacji znajdziesz w poradni Faire Mobilität!

Wskazówka! Codziennie zapisuj godziny pracy oraz przerwy. Zapiski dawaj do podpisania swojemu przełożonemu/brygadziście lub innemu świadkowi!

Z poniższego adresu można ściągnąć przykładowy kalendarz ewidencji czasu pracy w języku polskim:

<https://www.faire-mobilitaet.de/++co++0a45cd30-a14a-11e8-bf10-52540088cada>

Pracę w nadgodzinach musi zarządzić pracodawca. Wynagrodzenie za nią nie jest szczegółowo uregulowane przepisami niemieckiego prawa pracy. O tym w jaki sposób rekompensowane są nadgodziny często określone jest w umowie o pracę bądź obowiązującym układzie zbiorowym pracy (Tarifvertrag). Z reguły nadgodziny mogą być płatne bądź rekompensowane przez pobranie dni wolnych.

2.e. Ubezpieczenie zdrowotne

Zasadniczo to pracownik samodzielnie wybiera kasę ubezpieczenia zdrowotnego w Niemczech. Kiedy osoba dowie się już, kto jest pracodawcą, wtedy należy złożyć wniosek o przyjęcie do jednej z takich kas. Jeszcze przed rozpoczęciem pracy pracodawca może zapytać przyszłego pracownika, którą kasę chorych wybiera. Pracodawca może zgłosić pracownika do wskazanej przez niego kasy chorych, jednak nie należy to do jego głównych obowiązków.

Die Frist für den gesetzlichen Mindestlohn beträgt drei Jahre. Das bedeutet, dass Sie nach Ablauf der im Arbeits- oder Tarifvertrag festgelegten Frist eine Lohnnachzahlung fordern können, die nach dem Mindestlohn berechnet wird.

Nach Ablauf dieser Frist verlieren Sie die Möglichkeit, den Lohn einzufordern.

2.d. Arbeitszeit

In Deutschland ist die Höchstzahl der Arbeitsstunden gesetzlich geregelt. Gemäß den Vorschriften darf Ihre Arbeitszeit 8 Stunden pro Tag oder 48 Stunden pro Woche nicht überschreiten.

Diese kann auf maximal 10 Stunden pro Tag ausgedehnt werden, wenn die durchschnittliche Arbeitszeit in einem 24-wöchigen oder sechsmonatigen Bezugszeitraum acht Stunden pro Tag nicht überschreitet.

Nach dem allgemein gültigen Tarifvertrag für das Baugewerbe gelten im Sommer andere Arbeitszeiten als im Winter. Im Dezember, Januar, Februar und März beträgt die Arbeitszeit 38 Stunden pro Woche, von April bis November 41 Stunden pro Woche.

Wichtig! Jede Stunde, die Sie Ihrem Arbeitgeber zur Verfügung stehen, zählt als Arbeitszeit! Zu den Arbeitszeiten gehören beispielsweise das Warten auf Material auf einer Baustelle, das Warten auf das Auschecken von Hotelgästen, bevor Sie ihr Zimmer reinigen oder das Beladen Ihres Lkw. Bereitschaftszeiten gelten auch als Arbeitszeit, wenn Sie z. B. eine pflegebedürftige Person pflegen und auf Abruf zur Verfügung stehen müssen. Ausführlichere Informationen bekommen Sie in der Beratungsstelle Faire Mobilität!

Hinweis! Schreiben Sie jeden Tag Ihre Arbeitszeiten und Pausen auf. Geben Sie die Notizen Ihrem Vorgesetzten oder einem anderen Zeugen zur Unterschrift!

Hier können Sie einen Musterkalender für Arbeitszeitaufzeichnungen in polnischer Sprache herunterladen:

<https://www.faire-mobilitaet.de/++co++0a45cd30-a14a-11e8-bf10-52540088cada>

Die Überstunden müssen vom Arbeitgeber angeordnet werden. Die Vergütung von Überstunden ist im deutschen Arbeitsrecht nicht im Detail geregelt. Die Art und Weise, wie Überstunden vergütet werden, ist häufig im Arbeitsvertrag oder im geltenden Tarifvertrag festgelegt. In der Regel können Überstunden bezahlt oder durch freie Tage abgegolten werden.

Następnie jako członek kasy chorych dostanie się pocztą swój numer ubezpieczenia zdrowotnego. Od razu po otrzymaniu tego numeru można korzystać z opieki zdrowotnej. Około czterech tygodni później otrzyma się kartę ubezpieczeniową, którą należy mieć przy sobie podczas wizyt u lekarza.

Niektóre kasy ubezpieczenia zdrowotnego w Niemczech wymagają – w celu potwierdzenia dotychczasowych (polskich) okresów ubezpieczenia – przedłożenia elektronicznego dokumentu SED 040 albo SED 041 (E 104). W takiej sytuacji należy skontaktować się ze swoim regionalnym oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ).

Uwaga! W przypadku planowanego powrotu do Polski na stałe należy pamiętać o wypowiedzeniu umowy członkostwa w swojej kasie ubezpieczenia zdrowotnego, aby uniknąć samodzielnego płacenia naliczanych składek. Umowa taka nie wygasa automatycznie po wyrejestrowaniu Cię z tego ubezpieczenia przez pracodawcę, tylko ulega przekształceniu w umowę kontynuacji ochrony ubezpieczeniowej. Jeżeli w porę nie wypowiedzisz umowy, może Cię to sporo kosztować!

2.f. Ubezpieczenie wypadkowe a wypadki przy pracy

Gdy rozpoczynasz pracę, Twój pracodawca musi Cię ubezpieczyć od wypadków przy pracy oraz w drodze do i z pracy za pośrednictwem Branżowej Kasy Ubezpieczeń Społecznych (Berufsgenossenschaft).

Jeżeli zdarzy Ci się wypadek przy pracy i udasz się do lekarza, musisz powiedzieć, że Twój stan to skutek wypadku, jaki miał miejsce w pracy.

Uwaga! Jeżeli Twój pracodawca, przełożony lub brygadzista radzą Ci mówić w szpitalu, że nie był to wypadek przy pracy, to prawdopodobnie oznacza, że Twój pracodawca nie zgłosił Cię do obowiązkowej Branżowej Kasy Ubezpieczeń Społecznych (Berufsgenossenschaft). Skontaktuj się wtedy ze swoim związkiem zawodowym bądź poradnią Faire Mobilität i zasięgnij porady. Być może chodzi o oszustwo!

Jeżeli nie znasz wystarczająco dobrze języka niemieckiego, zażądaj w szpitalu kontaktu z osobą mówiącą w języku polskim.

2.g. Ubezpieczenie emerytalne

Przy podjęciu pracy, pracodawca zgłasza Cię do ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Dostajesz numer ubezpieczenia społecznego, który trzeba starannie przechowywać. Przechowuj ten numer także po zmianie pracodawcy.

2.e. Krankenversicherung

Grundsätzlich wählt der Arbeitnehmer die Krankenkasse in Deutschland selbst. Wenn Sie herausgefunden haben, wer Ihr Arbeitgeber ist, müssen Sie einen Antrag auf Aufnahme in eine dieser Krankenkassen stellen. Schon vor Arbeitsantritt kann der Arbeitgeber den potenziellen Arbeitnehmer fragen, welche Krankenkasse er wählt. Der Arbeitgeber kann den Arbeitnehmer bei einer Krankenkasse seiner Wahl anmelden, dies ist jedoch nicht seine Hauptpflicht.

Als Mitglied einer Krankenkasse erhalten Sie dann per Post Ihre Krankenversicherungsnummer. Sobald Sie diese Nummer haben, können Sie die Gesundheitsversorgung in Anspruch nehmen. Etwa vier Wochen später erhalten Sie Ihre Krankenkassenkarte, die Sie bei jedem Arztbesuch dabei haben sollten.

Einige Krankenkassen in Deutschland verlangen ein elektronisches Dokument SED 040 oder SED 041 (E 104), um frühere (polnische) Versicherungszeiten zu bestätigen. In diesem Fall sollten Sie sich an Ihre regionale Zweigstelle des Nationalen Gesundheitsfonds (Narodowy Fundusz Zdrowia) in Polen wenden.

Achtung! Wenn Sie vorhaben, dauerhaft nach Polen zurückzukehren, denken Sie daran, Ihre Mitgliedschaft bei Ihrer Krankenkasse zu kündigen, damit Sie die Beiträge nicht selbst zahlen müssen. Eine solche Mitgliedschaft erlischt nicht automatisch, wenn Ihr Arbeitgeber Sie von dieser Versicherung abmeldet, sondern sie wird in eine Vereinbarung über die Fortführung des Versicherungsschutzes umgewandelt. Wenn Sie die Mitgliedschaft nicht rechtzeitig kündigen, kann Sie das eine Menge Geld kosten!

2.f. Unfallversicherung und Arbeitsunfälle

Wenn Sie eine Arbeit aufnehmen, muss Ihr Arbeitgeber Sie über die Berufsgenossenschaft gegen Arbeits- und Wegeunfälle versichern.

Wenn Sie einen Arbeitsunfall haben und zum Arzt gehen, müssen Sie angeben, dass Ihr Zustand auf einen Arbeitsunfall zurückzuführen ist.

Achtung! Wenn Ihr Arbeitgeber, Ihr Vorgesetzter oder Ihr Vorarbeiter Ihnen rät, im Krankenhaus zu sagen, dass es sich nicht um einen Arbeitsunfall gehandelt hat, bedeutet dies wahrscheinlich, dass Ihr Arbeitgeber Sie nicht bei der Berufsgenossenschaft angemeldet hat. Wenden Sie sich an Ihre Gewerkschaft oder an die Beratungsstelle Faire Mobilität und lassen Sie sich beraten. Das könnte ein Fall von Betrug sein!

Wenn Sie die deutsche Sprache nicht gut genug beherrschen, fragen Sie im Krankenhaus nach einer polnischsprachigen Person.

Niektórzy pracodawcy odmawiają wypłaty wynagrodzenia argumentując, że pracownik nie przedstawił swojego numeru ubezpieczenia społecznego. Nie jest to żaden powód, aby pracodawca nie wypłacił Ci wynagrodzenia! To pracodawca ma obowiązek zgłoszenia Cię do ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Jeżeli tego nie zrobi, skontaktuj się ze swoim związkiem zawodowym bądź poradnią Faire Mobilität.

Podczas pobytu w Niemczech zbieraj całą dokumentację dotyczącą swojego niemieckiego ubezpieczenia emerytalno-rentowego i starannie ją przechowywać aż do ewentualnego powrotu do Polski na stałe. Z czasem będziesz ją mógł okazać polskiemu ubezpieczycielowi (np. ZUS-owi). To ważne, ponieważ okres pracy w Niemczech i odprowadzone tam składki uwzględnią się w Polsce przy wyliczaniu okresów składkowych.

W celu otrzymania dalszych informacji bezpośrednio skontaktuj się z infolinią niemieckiego ubezpieczenia emerytalnego (Deutsche Rentenversicherung): 0800 1000 4800 (w Niemczech).

2.h. Urlop wypoczynkowy

W Niemczech każdemu pracownikowi przysługuje zasłużony urlop wypoczynkowy.

Kwestie urlopu powinny zostać uregulowane w Twojej umowie o pracę bądź układzie zbiorowym pracy. Minimalna ilość dni urlopowych jest określona w federalnej ustawie o urlopie (Bundesurlaubsgesetz). Wymiar urlopu nie może być krótszy od ustawowego wymiaru urlopu, który wynosi:

- 20 dni urlopu, jeżeli pracujesz pięć dni w tygodniu
- 24 dni urlopu, jeżeli pracujesz sześć dni w tygodniu

Wyższy wymiar urlopu często jest uzgadniany w umowach o pracę, układach zbiorowych czy porozumieniach zakładowych.

Wniosek o urlop należy złożyć u swojego pracodawcy. Taki wniosek najlepiej jest złożyć pisemnie i zachować jego kopię. Pracodawca może go zaakceptować bądź też odrzucić.

Pracodawca jednak nie może odwołać zatwierdzonego urlopu wypoczynkowego. Po zatwierdzeniu urlopu przez pracodawcę, jest on związany swoją zgodą i nie może jej odwołać. Wyjątek od tej zasady jest możliwy tylko w absolutnie nagłym przypadku, tj. w przypadku nieprzewidzianego zdarzenia bądź zaistnienia ważnego powodu operacyjnego w zakładzie.

2.g. Rentenversicherung

Wenn Sie eine Arbeit aufnehmen, meldet Ihr Arbeitgeber Sie zur Rentenversicherung an. Sie erhalten eine Sozialversicherungsnummer, die Sie sorgfältig aufbewahren müssen. Sie behalten diese Nummer, auch wenn Sie den Arbeitgeber wechseln.

Manche Arbeitgeber verweigern die Lohnzahlung mit der Begründung, dass Sie Ihre Sozialversicherungsnummer nicht angegeben haben. Das ist kein Grund für einen Arbeitgeber, Sie nicht zu bezahlen! Für die Anmeldung zur Rentenversicherung ist der Arbeitgeber zuständig. Wenn er dies nicht tut, wenden Sie sich an Ihre Gewerkschaft oder an die Beratungsstelle Faire Mobilität.

Sammeln Sie während Ihres Aufenthalts in Deutschland alle Unterlagen zur deutschen Rentenversicherung und bewahren Sie sie sorgfältig auf, bis Sie endgültig nach Polen zurückkehren. Zu gegebener Zeit können Sie sie Ihrem polnischen Versicherer (z. B. beim Sozialversicherungsanstalt (Zakład Ubezpieczeń Społecznych) in Polen vorlegen. Dies ist wichtig, weil die in Deutschland geleistete Arbeitszeit und die dort gezahlten Beiträge in Polen bei der Berechnung Ihrer Beitragszeiten berücksichtigt werden.

Für weitere Informationen wenden Sie sich bitte direkt an die Hotline der Deutschen Rentenversicherung: **0 800 1000 4800** (in Deutschland).

2.h. Urlaub

In Deutschland hat jeder Arbeitnehmer Anspruch auf seinen wohlverdienten Urlaub.

Die Urlaubszeiten sollten in Ihrem Arbeitsvertrag oder Tarifvertrag geregelt sein. Die Mindestanzahl von Urlaubstagen ist im Bundesurlaubsgesetz festgelegt. Die Höhe des Urlaubs darf nicht unter dem gesetzlichen Mindesturlaubsanspruch liegen:

- 20 Urlaubstage, wenn Sie fünf Tage pro Woche arbeiten
- 24 Urlaubstage, wenn Sie sechs Tage pro Woche arbeiten

Höhere Urlaubsansprüche werden häufig in Arbeitsverträgen, Tarifverträgen oder Betriebsvereinbarungen vereinbart.

Sie müssen einen Antrag auf Urlaub bei Ihrem Arbeitgeber stellen. Am besten reichen Sie Ihren Antrag schriftlich ein und bewahren Sie eine Kopie davon auf. Ihr Arbeitgeber kann ihn entweder annehmen oder ablehnen.

Coroczny urlop zwykle należy wykorzystać w obrębie danego roku kalendarzowego. Istnieje również możliwość przeniesienia niewykorzystanego urlopu na następny rok, jeżeli jego wykorzystanie zostało uniemożliwione np. z powodu choroby pracownika. W takiej sytuacji zaległy urlop należy wykorzystać do 31 marca następującego roku. W przypadku niewykorzystania urlopu do tego dnia, przepada on bezpowrotnie, jeżeli pracodawca nie upomni pracownika w formie pisemnej o obowiązku wykorzystania urlopu w danym roku kalendarzowym.

Prawo do przeniesienia niewykorzystanego urlopu na kolejny rok może wynikać z umowy o pracę bądź obowiązującego układu zbiorowego pracy (Tarifvertrag). W takim przypadku najbezpieczniej będzie przed końcem roku przenieść w formie pisemnej niewykorzystany urlop.

Czy wiesz, że masz prawo do pełnego urlopu, jeżeli Twój stosunek pracy ustaje w drugim półroczu a Ty byłeś przez przynajmniej 6 miesięcy zatrudniony?

Przykład: Rozpoczynasz pracę 1 stycznia 2021 roku u pracodawcy X. Z dniem 1 sierpnia 2021 roku stosunek pracy ustaje – z inicjatywy pracodawcy albo Twojej. Z upływem czerwca masz prawo do pełnej liczby dni corocznego urlopu, jeżeli go wcześniej nie wybrałeś w bieżącym roku.

Jeżeli stosunek pracy ustaje, a Ty nie wykorzystałeś urlopu, to pracodawca musi Ci za niego zapłacić.

Uwaga! Także w przypadku wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop obowiązują terminy! Z reguły są one bardzo krótkie.

Skontaktuj się z ze swoim związkami zawodowym lub poradnią Faire Mobilität i zasięgnij więcej informacji!

2.i. Gdy zachorujesz

Jeżeli przepracowałeś u jednego pracodawcy dłużej niż cztery tygodnie, w razie choroby przysługuje Ci pełne wynagrodzenie przez sześć tygodni. Warunkiem jest przedłożenie pracodawcy zwolnienia lekarskiego.

O swojej niezdolności do pracy i przewidywanym okresie tej niezdolności musisz niezwłocznie powiadomić pracodawcę. Jeżeli trwa ona dłużej niż trzy dni kalendarzowe, należy przedłożyć pracodawcy zwolnienie lekarskie – najpóźniej w dniu roboczym następującym po trzecim dniu tej niezdolności. Pracodawca może jednak, bez podawania powodów, zażądać okazania zwolnienia już wcześniej, nawet od pierwszego dnia choroby.

Ihr Arbeitgeber kann eine Urlaubsgenehmigung jedoch nicht widerrufen. Sobald Ihr Arbeitgeber Ihren Urlaub genehmigt hat, ist er an diese Genehmigung gebunden und kann sie nicht widerrufen. Eine Ausnahme von dieser Regel ist nur in einem absoluten Notfall möglich, d. h. bei einem unvorhergesehenen Ereignis oder einem zwingenden betrieblichen Grund.

Der Jahresurlaub muss normalerweise innerhalb eines Kalenderjahres genommen werden. Es ist auch möglich, nicht in Anspruch genommenen Urlaub auf das folgende Jahr zu übertragen, wenn die Inanspruchnahme z. B. durch Krankheit des Arbeitnehmers verhindert war. In diesem Fall muss der ausstehende Urlaub bis zum 31. März des Folgejahres genommen werden. Wird der Urlaub nicht bis zu diesem Zeitpunkt genommen, so verfällt er unwiderruflich, es sei denn, der Arbeitgeber teilt dem Arbeitnehmer schriftlich mit, dass er verpflichtet ist, den Urlaub in einem bestimmten Kalenderjahr zu nehmen.

Der Anspruch auf Übertragung von nicht genommenem Urlaub auf das folgende Jahr kann sich aus dem Arbeitsvertrag oder dem geltenden Tarifvertrag ergeben. In diesem Fall ist es am sichersten, den nicht in Anspruch genommenen Urlaub vor Ende des Jahres schriftlich zu übertragen.

Wußten Sie, dass Sie Anspruch auf den vollen Urlaub haben, wenn Ihr Arbeitsverhältnis in der zweiten Jahreshälfte endet und Sie mindestens sechs Monate lang beschäftigt waren?

Beispiel: Sie beginnen Ihre Tätigkeit am 1. Januar 2021 bei Arbeitgeber X. Am 1. August 2021 endet Ihr Arbeitsverhältnis, entweder auf Initiative Ihres Arbeitgebers oder auf Ihre Initiative hin. Ende Juni haben Sie Anspruch auf die volle Anzahl von Urlaubstagen, sofern Sie diese nicht bereits im laufenden Jahr genommen haben.

Wenn Ihr Arbeitsverhältnis endet und Sie Ihren Jahresurlaub nicht genommen haben, muss Ihr Arbeitgeber ihn Ihnen auszahlen.

Achtung! Die Ausschlussfristen gelten auch für die Abgeltung von nicht genommenem Urlaub! Diese sind in der Regel sehr kurz.

Wenden Sie sich für weitere Informationen an Ihre Gewerkschaft oder an die Beratungsstelle Faire Mobilität!

Uwaga! Przestrzegaj tych terminów. Opóźnienie w dostarczeniu zwolnienia może być powodem wypowiedzenia.

Jeżeli Twoja choroba trwa ponad 6 tygodni, a Twoje zatrudnienie było objęte ubezpieczeniem społecznym, to po zakończeniu maksymalnie sześciotygodniowego okresu wypłacania wynagrodzenia chorobowego przez Twojego pracodawcę obowiązek wypłaty zasiłku chorobowego przechodzi na kasę ubezpieczenia zdrowotnego.

Kwota zasiłku stanowi równowartość 70% Twojego wynagrodzenia brutto, ale jednocześnie nie więcej niż 90% wynagrodzenia netto.

Świadczenie to możesz otrzymywać przez okres maks. 78 tygodni. Jeżeli jednak Twoje leczenie nie zostanie zakończone po upływie 78 tygodni, wtedy możesz ubiegać się o rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy (Erwerbsminderungsrente).

Ważne! Aby nie utracić prawa do świadczeń chorobowych, na bieżąco przysyłaj do kasy chorych zwolnienia lekarskie (nie później niż w ciągu tygodnia od jego wystawienia). Wcześniej kopię zwolnienia poleca się przelać np. faksem czy e-mailem. W przypadku dłuższej choroby unikaj powstania przerwy między zwolnieniami lekarskimi! Przerwy w zwolnieniu lekarskim prowadzą do zaprzestania wypłaty zasiłku przez kasę chorych.

Jeśli zachorujesz w trakcie urlopu, dni niezdolności do pracy poświadczone zaświadczeniem lekarskim nie są wliczane do urlopu rocznego. To oznacza, jeżeli zachorujesz podczas urlopu wypoczynkowego, dni urlopowe nie są uznawane jako takie.

2.j. Wypowiedzenie

W zasadzie stosunek pracy nie może być zakończony w trybie natychmiastowym. Wypowiedzenie w trybie natychmiastowym jest możliwe tylko z ważnego powodu jak: zakłócenie w obszarze operacyjnym (np. naruszenie przepisów przedsiębiorstwa), zakłócenie w obszarze wydajności (np. odmowa pracy, spóźnienia do pracy) czy zakłócenie w obszarze zaufania (np. kradzież, zniewaga).

Zgodnie z prawem, okres wypowiedzenia wynosi 4 tygodnie do 15 miesiąca lub do końca miesiąca, jeżeli stosunek pracy trwał krócej niż 2 lata. W przypadku stosunku pracy dłuższego niż 2 lata okres wypowiedzenia wydłuża się. W okresie próbnym termin wypowiedzenia często wynosi 14 dni, a nawet mniej, jeżeli tak ustalono w odpowiednim układzie zbiorowym.

Pracodawca nie musi podawać w wypowiedzeniu jego powodu.

2.i. Wenn Sie krank werden

Wenn Sie länger als vier Wochen bei einem Arbeitgeber beschäftigt waren, haben Sie im Krankheitsfall sechs Wochen lang Anspruch auf das volle Arbeitsentgelt. Voraussetzung ist, dass Sie Ihrem Arbeitgeber ein ärztliches Attest vorlegen.

Sie müssen Ihren Arbeitgeber unverzüglich von Ihrer Arbeitsunfähigkeit und die voraussichtliche Dauer dieser Arbeitsunfähigkeit in Kenntnis setzen. Dauert Ihre Arbeitsunfähigkeit länger als drei Kalendertage, müssen Sie Ihrem Arbeitgeber spätestens an dem auf den dritten Tag der Arbeitsunfähigkeit folgenden Arbeitstag eine Krankmeldung vorlegen. Ihr Arbeitgeber kann jedoch ohne Angabe von Gründen verlangen, dass Sie die Krankmeldung früher vorlegen, und zwar bereits ab dem ersten Tag der Erkrankung.

Wichtig! Halten Sie diese Fristen ein. Eine verspätete Einreichung Ihrer Arbeitsunfähigkeitsbescheinigung kann ein Grund zur Kündigung sein.

Dauert Ihre Krankheit länger als sechs Wochen und war Ihr Arbeitsverhältnis sozialversichert, so geht die Verpflichtung zur Zahlung von Krankengeld nach Ablauf der sechswöchigen Höchstdauer der Lohnfortzahlung durch den Arbeitgeber auf die Krankenkasse über.

Die Höhe der Leistung entspricht 70 % Ihres Bruttogehalts, aber nicht mehr als 90 % Ihres Nettogehalts.

Sie können diese Leistung bis zu 78 Wochen lang erhalten. Wenn Ihre Behandlung jedoch nach 78 Wochen noch nicht abgeschlossen ist, können Sie eine Erwerbsminderungsrente beantragen.

Wichtig! Damit Sie Ihren Anspruch auf Krankengeld nicht verlieren, sollten Sie Ihre Krankmeldung immer an Ihre Krankenkasse schicken (spätestens eine Woche nach Ausstellung). Es ist ratsam, eine Kopie der Krankmeldung früher zu übermitteln, z. B. per Fax oder E-Mail. Wenn Sie längere Zeit krank sind, vermeiden Sie Lücken zwischen den Krankmeldungen! Unterbrechungen Ihrer Arbeitsunfähigkeit führen dazu, dass die Krankenkasse Ihre Leistungen einstellt.

Wenn Sie während Ihres Urlaubs erkranken, werden die Tage, an denen Sie laut ärztlichem Attest nicht arbeiten konnten, nicht auf Ihren Jahresurlaub angerechnet. Das heißt, wenn Sie während Ihres Jahresurlaubs erkranken, werden Ihre Urlaubstage nicht als solche behandelt.

Ważne! Wypowiedzenie musi nastąpić w formie pisemnej. Wypowiedzenia w formie ustnej lub w formie e-mail bądź faksu są co prawda nieskuteczne, jednak od otrzymania takiego wypowiedzenia masz 3 tygodnie czasu, żeby się odwołać i tym samym ochronić przed skutkami wypowiedzenia! Po upływie tego terminu pozew z zasady nie może już zakończyć się sukcesem. Wypowiedzenie uważa się za otrzymane, jeżeli nie zostały podjęte żadne kroki przeciwko niemu.

Wypowiedzenie podczas zwolnienia lekarskiego jest w Niemczech dopuszczalne.

Kobiety w ciąży oraz do zakończenia 4. miesiąca po rozwiązaniu korzystają z ochrony przed wypowiedzeniem. Pracodawca musi jednak wiedzieć o ciąży lub dowiedzieć się o niej (w formie pisemnej) najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia.

Także niepełnosprawni korzystają od 7. miesiąca stosunku pracy ze szczególnej ochrony przed wypowiedzeniem.

Ważne! Masz tylko trzy tygodnie od otrzymania wypowiedzenia na złożenie pozwu do sądu pracy. Po upływie tego terminu pozew z zasady nie może już zakończyć się sukcesem.

Jeżeli otrzymałeś wypowiedzenie, jak najszybciej skontaktuj się ze swoim związkiem zawodowym lub poradnią Faire Mobilität.

Wsparcie przy sformułowaniu pozwu możesz otrzymać w Biurze Podawczym (Rechtsantragsstelle) przy właściwym Sądzie Pracy. Na podstawie opisu stanu rzeczy i przedstawionych informacji, urzędnik (Rechtspfleger) spisze treść pozwu. W pozwie należy podać nazwę pracodawcy, wnioskowaną kwotę oraz uzasadnienie roszczenia. Proszę przestrzegać, że urzędnik nie udziela porad w zakresie prawa pracy! Tym zajmują się adwokaci albo przedstawiciele związków zawodowych.

Pozew zostanie Ci przedstawiony na miejscu do sprawdzenia oraz kilkakrotnie wydrukowany. Ostatecznie musi on zostać przez Ciebie podpisany.

Dla wniesienia pozwu do Sądu Pracy jako strona powodowa masz obowiązek przedłożenia dowodów. To oznacza, że musisz przekazać wszystkie informacje i dokumenty, obejmujące następujące dane:

- imię i nazwisko pracodawcy lub ewentualnie jego ustawowego przedstawiciela, adres
- umowę o pracę, jeżeli istnieje
- przy pozwach dotyczących wypowiedzenia: wypowiedzenie umowy o pracę

2.j. Kündigung

Im Prinzip kann das Arbeitsverhältnis nicht sofort beendet werden. Eine fristlose Kündigung ist nur aus wichtigem Grund möglich, wie z. B.: Störung im betrieblichen Bereich (z. B. Verstoß gegen betriebliche Vorschriften), Störung im Leistungsbereich (z. B. Arbeitsverweigerung, Zuspätkommen) oder Störung im Vertrauensbereich (z. B. Diebstahl, Beleidigung).

Nach dem Gesetz beträgt die Kündigungsfrist 4 Wochen zum 15. des Monats oder zum Monatsende, wenn das Arbeitsverhältnis weniger als 2 Jahre gedauert hat. Wenn das Arbeitsverhältnis länger als 2 Jahre dauert, ist die Kündigungsfrist länger. Während der Probezeit beträgt die Kündigungsfrist häufig 14 Tage oder sogar weniger, wenn dies im einschlägigen Tarifvertrag vorgesehen ist.

Der Arbeitgeber muss in der Kündigung keinen Grund für die Kündigung angeben.

Wichtig! Die Kündigung muss schriftlich erfolgen. Mündliche, per E-Mail oder Fax ausgesprochene Kündigungen sind unwirksam, aber Sie müssen innerhalb von drei Wochen nach Erhalt Widerspruch einlegen, um sich zu schützen! Nach Ablauf dieser Frist kann eine Klage im Prinzip keinen Erfolg mehr haben. Eine Kündigung gilt als zugegangen, wenn gegen sie keine Maßnahmen ergriffen wurden.

In Deutschland ist eine Kündigung während eines Krankheitsurlaubs zulässig.

Frauen, die schwanger sind, unterliegen bis zum Ende des 4. Monats nach der Entbindung dem Kündigungsschutz. Der Arbeitgeber muss jedoch spätestens innerhalb von 14 Tagen nach Zustellung der Kündigung von der Schwangerschaft wissen oder (schriftlich) davon Kenntnis erlangen.

Behinderte Menschen genießen außerdem ab dem 7. Monat des Arbeitsverhältnisses einen besonderen Kündigungsschutz.

Wichtig! Sie haben nur drei Wochen nach Erhalt Ihrer Kündigung Zeit, um beim Arbeitsgericht Klage einzureichen. Nach Ablauf dieser Frist ist die Klage in der Regel nicht mehr erfolgreich.

Wenn Sie eine Kündigung erhalten haben, wenden Sie sich so schnell wie möglich an Ihre Gewerkschaft oder an die Beratungsstelle Faire Mobilität.

Unterstützung bei der Formulierung Ihrer Klage erhalten Sie bei der Rechtsantragsstelle des zuständigen Arbeitsgerichts. Ein Rechtspfleger erstellt auf der Grundlage Ihrer Schilderung des Sachverhalts und der erteilten Auskünfte eine Klageschrift. Der Antrag muss den Namen des Arbeitgebers, den geforderten Betrag und die Gründe für den Antrag enthalten. Bitte beachten Sie, dass der Sachbearbeiter keine arbeitsrechtliche

Z reguły w Biurze Podawczym (Rechtsantragsstelle) nie ma do dyspozycji tłumacza. Oznacza to, że jeżeli nie władasz wystarczająco językiem niemieckim, poleca się przyjść z zaufaną osobą, która włada zarówno językiem polskim jak również językiem niemieckim.

Twoja sprawa może również zostać przejęta przez wybranego przez Ciebie adwokata.

Jeśli nie masz wystarczających środków finansowych na opłacenie adwokata, istnieje możliwość zwrócenia się do niemieckiego Sądu Rejonowego (Amtsgericht) o swego rodzaju talon na pierwszą bezpłatną konsultację prawną (Beratungshilfeschein). Dodatkowo masz prawo o ubieganie się o zwolnienie od kosztów postępowania sądowego. Oznacza to, że sąd pokryje koszty Twoje koszty postępowania (Prozesskostenhilfe).

2.k. Zatrudnienie na próbę

Może się zdarzyć, że pracodawca zażąda od Ciebie przepracowania kilku dni na próbę, zanim podejmie decyzję, czy dostaniesz umowę o pracę. Jest to normalna i dozwolona praktyka, ale nie masz obowiązku podejmowania pracy na próbę bez wynagrodzenia! Jeżeli na polecenie pracodawcy wykonujesz już czynności należące do zakresu przyszłej pracy, musisz otrzymać za to wynagrodzenie.

Ważne! Taka praca na próbę nie powinna trwać dłużej niż tydzień.

2.I. Praca na własny rachunek

Jeżeli chcesz pracować w Niemczech na własny rachunek, powinieneś sprawdzić, czy musisz zarejestrować działalność gospodarczą.

Szczegółowe informacje na temat procedur znajdziesz na stronach niemieckiego Ministerstwa Gospodarki, przeznaczonych dla osób chcących założyć firmę:
www.bmwi-wegweiser.de/start

Kolejny portal (z informacjami po polsku) znajduje się tutaj:
<https://www.wir-gruenden-in-deutschland.de/pl/podstawowe-informacje/>

Zapamiętaj najważniejsze kroki:

Zgłoszenie działalności gospodarczej (Gewerbe): Działalność musisz zgłosić w urzędzie ds. działalności gospodarczej (Gewerbeamt), właściwym dla Twojego miejsca zamieszkania. Należy przy tym okazać aktualne poświadczenie zameldowania oraz wypełnić i podpisać formularz z pytaniami o zgłaszaną działalność.

Beratung durchführt! Dies wird von Anwalt*innen oder Gewerkschaftsvertreter*innen durchgeführt.

Die Klageschrift wird Ihnen an Ort und Stelle zur Überprüfung vorgelegt und mehrfach ausgedruckt. Schließlich müssen Sie sie unterschreiben.

Als Kläger sind Sie verpflichtet, Beweise vorzulegen, wenn Sie eine Klage beim Arbeitsgericht einreichen. Das bedeutet, dass Sie alle Informationen und Dokumente zur Verfügung stellen müssen, einschließlich der folgenden:

- Name, Anschrift und, falls vorhanden, gesetzlicher Vertreter des Arbeitgebers
- falls vorhanden, den Arbeitsvertrag
- im Falle eines Kündigungsverfahrens: das Kündigungsschreiben

In der Regel steht in der Rechtsantragsstelle kein Dolmetscher zur Verfügung. Das heißt, wenn Sie nicht ausreichend Deutsch sprechen, ist es ratsam, mit einer Person Ihres Vertrauens zu kommen, die sowohl Polnisch als auch Deutsch spricht.

Ihr Fall kann auch von einem Anwalt Ihrer Wahl übernommen werden.

Wenn Sie nicht über ausreichende finanzielle Mittel verfügen, um einen Anwalt zu bezahlen, können Sie beim deutschen Amtsgericht einen Beratungshilfeschein für eine erste kostenlose Rechtsberatung beantragen.

Darüber hinaus können Sie einen Antrag auf Befreiung von den Gerichtskosten stellen. Das bedeutet, dass das Gericht Ihre Prozesskostenhilfe übernimmt.

2.k. Beschäftigung auf Probe

Es kann vorkommen, dass Ihr Arbeitgeber Sie bittet, ein paar Tage probeweise zu arbeiten, bevor er entscheidet, ob Sie einen Arbeitsvertrag erhalten. Das ist normal und erlaubt, aber Sie sind nicht verpflichtet, Probearbeit ohne Bezahlung zu leisten! Wenn Sie die Aufgaben Ihres künftigen Arbeitsplatzes bereits auf Anweisung des Arbeitgebers wahrnehmen, müssen Sie dafür bezahlt werden.

Wichtig! Solche Probearbeiten sollten nicht länger als eine Woche dauern.

2.I. Selbstständigkeit

Wenn Sie in Deutschland als selbstständig arbeiten wollen, sollten Sie prüfen, ob Sie ein Gewerbe anmelden müssen.

Także w tym przypadku obowiązuje zasada: nie podpisuj niczego, czego nie rozumiesz! Czasem pracodawcy albo pośrednicy mówią, że chodzi o dokumenty związane z pracą, a w rzeczywistości dają Ci do podpisania oświadczenie o rejestracji działalności gospodarczej. Opłata za wpis do ewidencji działalności gospodarczej jest różna w zależności od miasta i waha się w przedziale od 15 do 65 EUR.

Wskazówka! W niektórych zawodach można zarejestrować działalność gospodarczą tylko wtedy, gdy posiada się uprawnienia mistrzowskie (np. murarza, cieśli, dekarza, montera izolacji termicznych i dźwiękowych, montera rusztowań czy hydraulika). Jeżeli posiadasz polskie uprawnienia zawodowe, równoważność Twoich kwalifikacji musi najpierw zostać uznana w Niemczech. Więcej informacji znajdziesz w rozdziale 2.3.

Numer identyfikacji podatkowej (Steuernummer): Żeby prowadzić działalność, potrzebujesz numeru identyfikacji podatkowej. Otrzymasz go w urzędzie skarbowym (Finanzamt). Urząd ds. działalności gospodarczej (Gewerbeamt) przekazuje dane dotyczące Twojej działalności automatycznie podczas rejestracji urzędowi skarbowemu. Urząd skarbowy wyśle Ci formularze wniosku o nadanie NIP-u na adres, który podałeś w urzędzie ds. działalności gospodarczej (Gewerbeamt). Zadbaj o to, żeby korespondencja mogła do Ciebie dotrzeć. Jeżeli na skrzynce pocztowej nie będzie Twojego nazwiska, korespondencja wróci do urzędu skarbowego, a Ty nie otrzymasz swojego numeru identyfikacji podatkowej. W niektórych miastach urząd skarbowy rozsyła także dodatkowe ankiety z pytaniami dotyczącymi zgłoszonej działalności. Na numer identyfikacji podatkowej czeka się zwykle 4-6 tygodni, więc lepiej od razu zgłosić się osobiście do urzędu skarbowego i pobrać formularze do wypełnienia.

Uwaga na oszustów! Coraz częściej pojawiają się oferty „załatwienia“ numeru identyfikacji podatkowej za 100-200 EUR. Taki proceder jest absurdalny i niczym nieuzasadniony. Wniosek o numer identyfikacji podatkowej można złożyć osobiście, a jego nadanie jest bezpłatne.

Faktury: Masz obowiązek wystawiania faktur za wszystkie wykonywane zlecenia. Faktura musi zawierać następujące dane:

- adresy (Twojej firmy i zleceniodawcy)
- numer identyfikacji podatkowej
- numer faktury
- rodzaj czynności/zlecenia

Ausführliche Informationen über das Verfahren finden Sie auf der Website des deutschen Wirtschaftsministeriums für Unternehmensgründer:

www.bmwi-wegweiser.de/start

Ein weiteres Portal (mit Informationen auf Polnisch), finden Sie hier:

<https://www.wir-gruenden-in-deutschland.de/pl/podstawowe-informacje/>

Gewerbeanmeldung: Sie müssen das Gewerbe bei dem für Ihren Wohnsitz zuständigen Gewerbeamt anmelden. Sie müssen einen aktuellen Wohnsitznachweis vorlegen und ein Formular ausfüllen und unterschreiben, in dem Fragen zu dem Unternehmen gestellt werden, das Sie anmelden möchten.

Auch hier gilt die Regel: Unterschreiben Sie nichts, was Sie nicht verstehen! Manchmal behaupten Arbeitgeber oder Vermittler, dass es sich um Arbeitsdokumente handelt, aber in Wirklichkeit geben sie Ihnen eine Erklärung zur Gewerbeanmeldung zur Unterschrift. Die Gebühren für die Eintragung eines Unternehmens sind von Stadt zu Stadt unterschiedlich und liegen zwischen 15 und 65 EUR.

Hinweis! In einigen Berufen können Sie sich nur dann als Selbständige*r anmelden, wenn Sie einen Meisterbrief besitzen (z. B. Maurer*in, Zimmermann*frau, Dachdecker*in, Installateur*in für Wärme- und Schallschutz, Gerüstbauer*in oder Klempner*in). Wenn Sie einen polnischen Berufsabschluss haben, muss die Gleichwertigkeit Ihres Abschlusses zunächst in Deutschland anerkannt werden. Für weitere Informationen siehe Kapitel II.2.3.

Steuernummer: Um ein Unternehmen zu führen, benötigen Sie eine Steuernummer. Diese erhalten Sie beim Finanzamt. Das Gewerbeamt leitet die Daten Ihres Unternehmens bei der Anmeldung automatisch an das Finanzamt weiter. Das Finanzamt schickt Ihnen die Antragsformulare an die Adresse, die Sie dem Gewerbeamt mitgeteilt haben. Stellen Sie sicher, dass der Schriftverkehr Sie erreichen kann. Wenn Ihr Name nicht auf dem Briefkasten steht, geht die Korrespondenz an das Finanzamt zurück und Sie erhalten Ihre Steuernummer nicht. In einigen Städten verschickt das Finanzamt auch zusätzliche Fragebögen mit Fragen zu dem von Ihnen angemeldeten Unternehmen. In der Regel dauert es 4-6 Wochen, bis Sie Ihre Steuernummer erhalten. Es ist also besser, gleich persönlich zum Finanzamt zu gehen und die Formulare auszufüllen.

Achten Sie auf Betrüger! Immer häufiger wird angeboten, eine Steuernummer für 100-200 EUR zu „besorgen“. Das ist unseriös und ungerechtfertigt. Sie können eine Steuernummer persönlich beantragen, und zwar kostenlos.

- rozliczenie kwoty faktury
- VAT w wysokości 19 % lub klauzulę, że jako drobny przedsiębiorca jesteś zwolniony z VAT-u. Ma to miejsce, gdy w ciągu roku osiągasz obrót nie wyższy niż 17.500 EUR

Deklaracja podatkowa: Jako osoba prowadząca działalność gospodarczą masz obowiązek ewidencjonowania wszystkich przychodów i rozchodów. Co roku musisz składać w urzędzie skarbowym deklarację podatkową – niezależnie od tego, czy osiągnąłeś zyski. Jeżeli nie złożysz takiej deklaracji, urząd skarbowy oszacuje Twoje obroty i zyski, a następnie na tej podstawie naliczy podatek, co może Cię bardzo drogo kosztować.

Ubezpieczenie zdrowotne: W Niemczech ubezpieczenie zdrowotne jest obowiązkowe. Jeżeli przenieś ośrodek swoich interesów życiowych do Niemiec, posiadanie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) przeznaczonej na krótkie pobyty służbowe bądź turystyczne już nie wystarczy, żeby spełnić ten warunek. W takim przypadku należy ubezpieczyć się zdrowotnie w Niemczech.

Masz wybór: możesz zgłosić się do ubezpieczyciela prywatnego bądź złożyć wniosek o ustawowe ubezpieczenie zdrowotne, co najczęściej będzie dla Ciebie tańszym rozwiązaniem.

Jeżeli chcesz zostać objęty niemieckim ustawowym ubezpieczeniem zdrowotnym, musisz mieć ubezpieczenie zdrowotne w Polsce i pobrać w swoim oddziale Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) poświadczenie polskich okresów ubezpieczenia na formularzu SED 040 lub SED 041 (wcześniej E104). Z tym formularzem musisz się udać do wybranego ubezpieczyciela i złożyć wniosek o objęcie ustawowym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Powyższe rozwiązanie jest możliwe tylko wtedy, gdy posiadasz powszechne ubezpieczenie zdrowotne w Polsce.

Wskazówka! Zaświadczenie z Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) musisz przedłożyć w Niemczech w terminie do trzech miesięcy od zameldowania. Po upływie tego terminu kasa ubezpieczenia zdrowotnego może odrzucić Twój wniosek o członkostwo.

Wysokość składki zależy od Twoich dochodów. Składka wyniesie ok. 230 EUR/miesięcznie, jeżeli będziesz mieć niskie dochody i złożysz odpowiedni wniosek w kasie ubezpieczenia zdrowotnego.

Dodatkowo musisz odprowadzać składkę na ubezpieczenie pielęgnacyjne (Pflegeversicherung) w wysokości ok. 40 EUR/miesięcznie. Jeżeli pobierasz zasiłek dla

Rechnungen: Sie sind verpflichtet, für alle durchgeführten Aufträge Rechnungen auszustellen. Die Rechnung muss die folgenden Angaben enthalten:

- Adressen (Ihres Unternehmens und des Kunden)
- Steuernummer
- Rechnungsnummer
- Art der Tätigkeit/Auftrag
- Begleichung des Rechnungsbetrags
- Mehrwertsteuer von 19 % oder eine Klausel, die besagt, dass Sie als Kleinunternehmer von der Mehrwertsteuer befreit sind. Dies ist der Fall, wenn Sie einen Umsatz von nicht mehr als 17.500 EUR im Jahr haben

Steuererklärung: Als Selbstständig*e sind Sie verpflichtet, über alle Einnahmen und Ausgaben Buch zu führen. Jedes Jahr müssen Sie eine Steuererklärung beim Finanzamt einreichen – unabhängig davon, ob Sie einen Gewinn erzielt haben oder nicht. Wenn Sie keine Steuererklärung einreichen, schätzt das Finanzamt Ihren Umsatz und Gewinn und berechnet auf dieser Grundlage die Steuer, was Ihnen teuer zu stehen kommen kann.

Krankenversicherung: In Deutschland besteht eine Krankenversicherungspflicht. Wenn Sie Ihren Lebensmittelpunkt nach Deutschland verlegt haben, reicht der Besitz der Europäischen Krankenversicherungskarte (EHIC) für kurzfristige Aufenthalte aus geschäftlichen oder touristischen Gründen nicht mehr aus, um diese Bedingung zu erfüllen. In diesem Fall müssen Sie eine Krankenversicherung in Deutschland abschließen.

Sie haben die Wahl zwischen einem privaten Versicherer und einer gesetzlichen Krankenversicherung, die in der Regel die günstigere Variante ist.

Wenn Sie in der deutschen gesetzlichen Krankenversicherung versichert sein wollen, müssen Sie in Polen versichert sein und sich von Ihrer Zweigstelle des Nationalen Gesundheitsfonds (Narodowy Fundusz Zdrowia) in Polen eine Bescheinigung über polnische Versicherungszeiten auf dem Vordruck SED 040 oder SED 041 (früher E104) ausstellen lassen. Mit diesem Formular müssen Sie zu einer Krankenkasse Ihrer Wahl gehen und eine gesetzliche Krankenversicherung beantragen.

Die obige Lösung ist nur möglich, wenn Sie eine allgemeine Krankenversicherung in Polen haben.

Hinweis! Der Krankenversicherungsnachweis vom Nationalen Gesundheitsfond (Narodowy Fundusz Zdrowia) muss in Deutschland innerhalb von drei Monaten nach Ihrer Anmeldung eingereicht werden. Nach Ablauf dieser Frist kann die Krankenkasse Ihren Antrag auf Mitgliedschaft ablehnen.

bezrobotnych (ALG II, Hartz IV), koszty Twojego ubezpieczenia może przejąć i pokrywać centrum pracy (Jobcenter).

Sprawa się komplikuje, jeżeli nie masz polskiego obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Wtedy możesz ubezpieczyć się w Niemczech tylko prywatnie. W praktyce często są z tym problemy, ponieważ nie wszyscy prywatni ubezpieczyciele akceptują pracowników mobilnych. Zasadniczo prywatne kasy muszą Cię ubezpieczyć. Jeżeli odmawiają, skontaktuj się z poradnią Faire Mobilität i omów swoją sytuację.

Pozorne samozatrudnienie: Chociaż masz wpis do ewidencji działalności gospodarczej, nie znaczy to jeszcze automatycznie, że pracujesz w Niemczech na własny rachunek. Decyduje o tym to, jak Twoja praca wygląda w praktyce. Z rzeczywistą pracą na własny rachunek mamy do czynienia wtedy, gdy np.:

- samodzielnie możesz decydować, kiedy i gdzie pracujesz, i nikt (żaden brygadzysta/majster) nie kontroluje Cię bezpośrednio w miejscu pracy,
- korzystasz z własnych materiałów,
- masz więcej niż jednego zleceniodawcę,
- jednostką rozliczeniową nie są godziny tylko np. dzieło, dostawa czy wytwór Twojej pracy

Jeżeli właściwe urzędy stwierdzą, że pracujesz w ramach pozornego samozatrudnienia, z mocą wsteczną zostaniesz zakwalifikowany jako pracownik. Wtedy pracodawca będzie musiał zapłacić za Ciebie wszystkie zaległe podatki od wynagrodzeń i składki na ubezpieczenie społeczne. Ewentualnie również Ty będziesz musiał zapłacić zaległe składki, ale najwyżej za ostatnie trzy miesiące. Może się zdarzyć, że zostaniesz ukarany grzywną za popełnienie wykroczenia. Twojemu pracodawcy grożą w takim przypadku bardzo wysokie grzywny albo kara pozbawienia wolności.

Jeżeli podejrzewasz, że pracujesz w ramach pozornego samozatrudnienia albo masz wątpliwości co do swojego statusu, skontaktuj się z poradnią Faire Mobilität! Wiele urzędów skarbowych (Finanzamt) i urzędów ds. działalności gospodarczej (Gewerbeamt) także udostępnia odpowiednie informacje na ten temat.

Die Höhe des Beitrags hängt von Ihrem Einkommen ab. Der Beitrag beträgt etwa 230 EUR/Monat, wenn Sie ein geringes Einkommen haben und einen entsprechenden Antrag bei der Krankenkasse stellen.

Darüber hinaus müssen Sie einen Pflegeversicherungsbeitrag von etwa 40 EUR/Monat zahlen. Wenn Sie Arbeitslosengeld (ALG II, Hartz IV) beziehen, können Ihre Versicherungskosten unter Umständen vom Jobcenter übernommen und bezahlt werden.

Es ist komplizierter, wenn Sie keine polnische Pflichtkrankenversicherung haben. Dann können Sie sich in Deutschland nur privat versichern. In der Praxis gibt es dabei häufig Probleme, da nicht alle Privatversicherungen mobile Arbeitnehmer*innen akzeptieren. Im Grunde genommen müssen die privaten Versicherungsunternehmen Sie versichern. Wenn sie sich weigern, wenden Sie sich an Faire Mobilität und besprechen Sie ihre Situation.

Scheinselbstständigkeit: Auch wenn Sie einen Eintrag im Unternehmensregister haben, bedeutet dies noch nicht automatisch, dass Sie in Deutschland selbstständig sind. Dies hängt davon ab, wie Ihre Arbeit in der Praxis aussieht. Selbstständig sind Sie zum Beispiel, wenn Sie:

- selbst entscheiden können, wann und wo Sie arbeiten, und niemand (kein Vorarbeiter/Meister) kontrolliert Sie direkt am Arbeitsplatz,
- Sie Ihre eigenen Materialien verwenden,
- mehr als einen Kunden haben,
- die Rechnungseinheit nicht die Stunde ist, sondern z. B. das Werk, die Lieferung oder das Ergebnis Ihrer Arbeit

Wenn die zuständigen Behörden feststellen, dass Sie als Scheinselbständige*r tätig sind, werden Sie rückwirkend als Arbeitnehmer*in eingestuft. Ihr Arbeitgeber muss dann alle ausstehenden Lohnsteuern und Sozialversicherungsbeiträge für Sie abführen. Alternativ können Sie auch ausstehende Beiträge nachzahlen, allerdings nur für die letzten drei Monate.

Wenn Sie den Verdacht haben, dass Sie eine Scheinselbstständigkeit ausüben oder Zweifel an Ihrem Status haben, wenden Sie sich an die Beratungsstelle Faire Mobilität! Viele Finanzämter und Gewerbeämter bieten ebenfalls einschlägige Informationen zu diesem Thema an.

3. Uznawanie polskich kwalifikacji zawodowych w Niemczech

Planując podjęcie pracy w Niemczech warto pomyśleć o uznaniu wyuczonego zawodu bądź zdobytych kwalifikacji w Polsce.

Uznanie polskich kwalifikacji w Niemczech jest dla niektórych zawodów koniecznością, aby móc w nim podjąć pracę, zgodnie ze swoimi kwalifikacjami.

Dodatkowo uznanie kwalifikacji umożliwia odpowiednie zaszeregowanie płacowe oraz zwiększa możliwości na niemieckim rynku pracy. Uznanie kwalifikacji jest poniekąd informacją dla pracodawcy na temat kwalifikacji kandydata i umożliwia zrównanie nabytych kwalifikacji z kwalifikacjami osób, które zdobyły wykształcenie w Niemczech. Istotnym atutem uznania polskich kwalifikacji zawodowych w Niemczech jest również uznanie społeczne.

Informacje o uznawaniu kwalifikacji zawodowych w Niemczech znajdziesz:

www.prorecognition.eu

www.anerkennung-in-deutschland.de

www.netzwerk-iq.de

4. Członkostwo w związku zawodowym

Na przyszłość poleca się rozważyć wstąpienie do związku zawodowego, gdzie uzyskasz wsparcie w wielu kwestiach dotyczących pracy oraz przy egzekwowaniu swoich praw od pracodawcy.

Już od pierwszego dnia członkostwa możesz skorzystać z osobistej porady w kwestiach dotyczących prawa pracy i spraw socjalnych.

Po 3 miesiącach członkostwa masz do swojej dyspozycji nieodpłatną, związkową ochronę prawną w formie adwokata. Ochrona prawna dotyczy sporów wynikających ze stosunku pracy lub dotyczących ubezpieczenia społecznego.

Finansowanie związków zawodowych następuje ze składek członkowskich. Składka członkowska wynosi od 1 do 1,5 procent miesięcznego wynagrodzenia brutto. W przypadku bezrobocia, składka ulega obniżeniu. Pracodawca nie dowie się, że jesteś członkiem związku zawodowego.

3. Anerkennung der Berufsqualifikationen

Wenn Sie die Aufnahme einer Beschäftigung in Deutschland planen, sollten Sie über die Anerkennung Ihrer in Polen erworbenen Berufsqualifikationen nachdenken.

Die Anerkennung polnischer Qualifikationen in Deutschland ist für bestimmte Berufe eine Notwendigkeit, um dort entsprechend Ihrer Qualifikation arbeiten zu können.

Darüber hinaus ermöglicht die Anerkennung von Qualifikationen eine angemessene Gehaltseinstufung und erhöht die Chancen auf dem deutschen Gehaltsmarkt. Die Anerkennung von Qualifikationen informiert den Arbeitgeber über die Qualifikationen des Bewerbers und ermöglicht die Gleichstellung der erworbenen Qualifikationen mit denen von Personen, die ihre Ausbildung in Deutschland absolviert haben. Ein wesentlicher Vorteil der Anerkennung polnischer Berufsabschlüsse in Deutschland ist auch die soziale Anerkennung.

Hier finden Sie Informationen über die Anerkennung von Berufsqualifikationen in Deutschland:

www.prorecognition.eu

www.anererkennung-in-deutschland.de

www.netzwerk-iq.de

4. Gewerkschaftsmitgliedschaft

Für die Zukunft empfiehlt es sich, den Beitritt zu einer Gewerkschaft in Erwägung zu ziehen, wo Sie in vielen arbeitsbezogenen Fragen und bei der Durchsetzung Ihrer Rechte gegenüber Ihrem Arbeitgeber unterstützt werden.

Vom ersten Tag der Mitgliedschaft an können Sie persönliche Beratung zu arbeitsrechtlichen und sozialen Fragen erhalten.

Nach dreimonatiger Mitgliedschaft erhalten Sie kostenlosen gewerkschaftlichen Rechtsschutz in Form eines Anwalts. Der Rechtsschutz gilt für Streitigkeiten, die sich aus dem Arbeitsverhältnis oder aus Angelegenheiten der sozialen Sicherheit ergeben.

Die Gewerkschaften sind durch Mitgliedsbeiträge finanziert. Der Mitgliedsbeitrag beläuft sich auf 1 bis 1,5 Prozent des monatlichen Bruttolohns. Im Falle von Arbeitslosigkeit wird der Beitrag verringert. Ihr Arbeitgeber wird nicht erfahren, dass Sie Mitglied einer Gewerkschaft sind.

Na terenie Niemiec działa czynnie osiem związków zawodowych liczących ok. 6 miliona członków, podzielonych na branże. Związki zawodowe są zrzeszone w Niemieckim Zrzeszeniu Związków Zawodowych – Deutscher Gewerkschaftsbund (DGB).

Związki zawodowe w Niemczech:

1. **IG Bauen-Agrar-Umwelt (IG Bau)** – Przemysłowy Związek Zawodowy Pracowników Branży Budowlanej, Rolniczej i Środowiskowej
2. **IG Bergbau, Chemie, Energie (IG BCE)** – Przemysłowy Związek Zawodowy Pracowników Branży Górniczej, Chemicznej, Energetycznej
3. **EVG – Eisenbahn- und Verkehrsgewerkschaft** – Związek Zawodowy Pracowników Kolei i Transportu
4. **Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft** – Związek Zawodowy Pracowników Sfery Wychowania i Nauki
5. **IG Metall** – Przemysłowy Związek Zawodowy Pracowników Branży Metalowej
6. **Gewerkschaft Nahrung-Genuss-Gaststätten** – Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Spożywczego, Produkcji Używek i Gastronomii
7. **Gewerkschaft der Polizei** – Związek Zawodowy Policji
8. **ver.di – Vereinte Dienstleistungsgewerkschaft** – Zjednoczony Związek Zawodowy dla Sektora Usług

W przypadku problemów z dopasowaniem odpowiedniego związku zawodowym dla Twojej branży, skontaktuj się z poradnią Faire Mobilität.

In Deutschland gibt es acht aktive Gewerkschaften mit rund 6 Millionen Mitgliedern, aufgeteilt nach Branchen. Die Gewerkschaften sind im Deutschen Gewerkschaftsbund (DGB) zusammengeschlossen.

Gewerkschaften in Deutschland:

- 1. IG Bauen-Agrar-Umwelt (IG Bau)**
- 2. IG Bergbau, Chemie, Energie (IG BCE)**
- 3. EVG – Eisenbahn- und Verkehrsgewerkschaft**
- 4. Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft**
- 5. IG Metall**
- 6. Gewerkschaft Nahrung-Genuss-Gaststätten**
- 7. Gewerkschaft der Polizei**
- 8. ver.di - Vereinte Dienstleistungsgewerkschaft**

Wenn Sie Probleme haben, die richtige Gewerkschaft für Ihre Branche zu finden, wenden Sie sich an die Beratungsstelle Faire Mobilität.

Przydatne adresy w Niemczech

Telefony alarmowe

Pogotowie ratunkowe – 112

Straż pożarna – 112

Policja – 110

Europejski numer alarmowy – 112

Dzwoniąc pod numery alarmowe, należy mieć przygotowane następujące informacje: imię i nazwisko, miasto, ulica, numer domu i mieszkania.

Należy pamiętać, że rozmowa zostanie zakończona przez ratownika – wcześniej nie należy się rozłączać.

Placówki dyplomatyczne i konsularne Polski w Niemczech

Berlin

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie

Adres: Lassenstraße 19-21, 14193 Berlin-Grunewald, Niemcy

Telefon: + 49 30 223130

Telefax: + 49 30 22313155

E-Mail: berlin.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/niemcy/ambasada-rp-w-berlinie>

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie, Wydział Konsularny i Polonii

Okręg konsularny obejmuje: Berlin, Brandenburgię, Meklemburgię-Pomorze Przednie, Saksonię, Saksonię-Anhalt, Turyngię

Adres: Richard-Strauss-Str. 11, 14193 Berlin-Grunewald, Niemcy

Telefon: + 49 30 22313201

Telefax: + 49 30 22313212

E-Mail: berlin.amb.wk@msz.gov.pl

Godziny przyjmowania: poniedziałki, środy, czwartki, piątki 9:00 – 14:00;

wtorki 13:00 – 18:00

Dostępność telefoniczna: poniedziałki, środy, czwartki, piątki 8:15 – 16:15,

wtorki 10:30 – 18:30

Nützliche Adressen in Deutschland

Notruf

Rettungsdienst – 112

Feuerwehr – 112

Polizei – 110

Europäische Notrufnummer – 112

Halten Sie beim Anrufen von Notrufnummern folgende Informationen bereit:
Name, Ort, Straße, Haus- und Wohnungsnummer.

Denken Sie daran, dass der Anruf vom Retter beendet wird – legen Sie nicht vorher auf.

Diplomatische und konsularische Vertretungen Polens in Deutschland

Berlin

Botschaft der Republik Polen in Berlin

Anschrift: Lassenstraße 19-21, 14193 Berlin-Grünwald, Deutschland

Telefon: + 49 30223130

Fax: + 49 30 22313155

E-Mail: berlin.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Website: <https://www.gov.pl/web/niemcy/ambasada-rp-w-berlinie>

Botschaft der Republik Polen in Berlin,

Abteilung für konsularische Angelegenheiten und Auslandspolen

Konsularbezirk (Zuständigkeitsbereich): Berlin, Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Thüringen

Anschrift: Richard-Strauss-Straße 11, 14193 Berlin-Grünwald, Deutschland

Telefon: + 49 30 22313201

Fax: + 49 30 22313212

E-Mail: berlin.amb.wk@msz.gov.pl

Bürozeiten: montags, mittwochs, donnerstags, freitags 9 – 14 Uhr;
dienstags 13 – 18 Uhr

Telefonische Erreichbarkeit: montags, mittwochs, donnerstags, freitags 8.15 – 16 Uhr;
dienstags 10 – 18 Uhr

Hamburg

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Hamburgu

Okręg konsularny obejmuje:

Bremę, Dolną Saksonię, Hamburg, Szlezwik-Holsztyn.

Adres: Gründgensstr. 20, 22309 Hamburg, Niemcy

Telefon: + 49 40 61 1870

Telefax: +49 40 6325030

E-mail: hamburg.kg.sekretariat@msz.gov.pl

Godziny przyjmowania: poniedziałki, środy, czwartki, piątki 9:00 – 14:00; wtorki 13:00 – 18:00

Dostępność telefoniczna: poniedziałki, środy, czwartki, piątki 8:15 – 16:00;

wtorki 10:15 – 18:00

Kolonia

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Kolonii

Okręg konsularny obejmuje:

Hesję, Nadrenię Północną-Westfalię, Nadrenię-Palatynat, Kraj Saary

Adres: Im Mediapark 5C, 50670 Köln, Niemcy

Telefon: +49 221 937 300

Infolinia: +49 30 7001 48 00

Telefax: +49 221 343 089

E-Mail: kolonia.kg.sekretariat@msz.gov.pl

Godziny przyjmowania: poniedziałki, środy, czwartki, piątki 9:00 – 14:00; wtorki 13:00 – 18:00

Dostępność telefoniczna: poniedziałki, środy, czwartki, piątki 15:00 – 16:00;

wtorki 11:00 – 12:00

Monachium

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Monachium

Okręg konsularny obejmuje: Bawarię, Badenię-Wirtembergię

Adres: Röntgenstr. 5, 81679 München, Niemcy

Telefon: + 49 89 4186080

Telefax: + 49 89 471318

E-Mail: monachium.kg.sekretariat@msz.gov.pl

E-Mail alarmowy (tylko szczególnych sytuacjach losowych):

monachium.kg.dyzurny@msz.gov.pl

Godziny przyjmowania: poniedziałki, środy, czwartki, piątki 9:00 – 14:00; wtorki 13:00 – 18:00

Dostępność telefoniczna: poniedziałki, środy, czwartki, piątki 8:00 – 16:00;

wtorki 10:30 – 18:30

Hamburg

Generalkonsulat der Republik Polen in Hamburg

Konsularbezirk (Zuständigkeitsbereich):

Bremen, Niedersachsen, Hamburg, Schleswig-Holstein

Anschrift: Gründgensstraße 20, 22309 Hamburg, Deutschland

Telefon: + 49 40 611870

Fax.: +49 40 6325030

E-mail: hamburg.kg.sekretariat@msz.gov.pl

Bürozeiten: montags, mittwochs, donnerstags, freitags 9 – 14 Uhr; dienstags 13 – 18 Uhr

Telefonische Erreichbarkeit: montags, mittwochs, donnerstags, freitags 8.15 – 16 Uhr;
dienstags 10.15 – 18 Uhr

Köln

Generalkonsulat der Republik Polen in Köln

Konsularbezirk (Zuständigkeitsbereich):

Hessen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Saarland

Anschrift: Im Mediapark 5C, 50670 Köln, Deutschland

Telefon: +49 221 937 300

Hotline: +49 30 7001 48 00

Fax.: +49 221 343 089

E-Mail: kolonia.kg.sekretariat@msz.gov.pl

Bürozeiten: montags, mittwochs, donnerstags, freitags 9 – 14 Uhr; dienstags 13 – 18 Uhr

Telefonische Erreichbarkeit: montags, mittwochs, donnerstags, freitags 15 – 16 Uhr;
dienstags 11 – 12 Uhr

München

Generalkonsulat der Republik Polen in München

Konsularbezirk (Zuständigkeitsbereich): Bayern, Baden-Württemberg

Anschrift: Röntgenstr. 5, 81679 München, Deutschland

Telefon: + 49 89 4186080

Fax.: + 49 89 471318

E-Mail: monachium.kg.sekretariat@msz.gov.pl

Notfall-E-Mail (nur in besonderen Fällen): monachium.kg.dyzurny@msz.gov.pl

Bürozeiten: montags, mittwochs, donnerstags, freitags 9 – 14 Uhr; dienstags 13 – 18 Uhr

Telefonische Erreichbarkeit: montags, mittwochs, donnerstags, freitags 8 – 16 Uhr;
dienstags 10.30 – 18.30 Uhr

Poza godzinami pracy Konsulatów dyżuruje Centrum Operacyjne MSZ pod numerem telefonu (Niemcy): +49 307 001 48 01 w godz. 17:00 – 09:00 czasu warszawskiego, a także w soboty, niedziele oraz polskie i lokalne dni wolne od pracy. Operator przekaze informację o sprawie najbliższemu konsulowi dyżurnemu.

Poradnie Faire Mobilität

W wielu niemieckich miastach działają poradnie, które ściśle współpracują ze związkami zawodowymi. W poradniach można zasięgnąć informacji w kwestiach związanych zarówno z niemieckim prawem pracy jak i sprawami socjalnymi. Bezpłatne porady udzielane są osobiście, telefonicznie jak i drogą elektroniczną. Z oferty również mogą skorzystać osoby, niebędące członkami związków zawodowych.

Strona internetowa: www.faire-mobilitaet.de, www.fair-arbeiten.eu/pl

Ogólnokrajowa infolinia informująca o niemieckim prawie pracy:

0 800 000 5780

E-Mail: doradztwo@faire-mobilitaet.de

Berlin

Adres: Paula-Thiede-Ufer 10, 10179 Berlin, Niemcy

telefon: +49 30 219653716 (język niemiecki, polski, angielski)

telefon: +49 30 219653712 (język niemiecki, polski)

telefon: +49 30 219653720 (język niemiecki, polski, angielski)

E-Mail: berlin@faire-mobilitaet.de

Języki: niemiecki, angielski, polski

Dortmund

Adres: Westenhellweg 112, V piętro, 44137 Dortmund, Niemcy

telefon: +49 151 53520037 (język niemiecki, rumuński, węgierski, angielski)

telefon: +49 231 18999859 (język niemiecki, bułgarski, angielski)

telefon: +49 231 54507982 (język niemiecki, węgierski, angielski)

telefon: +49 151 15653087 (język niemiecki, polski, angielski)

telefon: +49 151 42482374 (język niemiecki, rumuński, węgierski, angielski)

E-Mail: dortmund@faire-mobilitaet.de

Języki: niemiecki, angielski, polski, węgierski, rumuński, bułgarski

Außerhalb der Arbeitszeiten der Konsulate ist die Einsatzzentrale des Außenministeriums unter der Telefonnummer (Deutschland): +49 307 001 48 01 zwischen 17 und 9 Uhr Warschauer Zeit sowie an Samstagen, Sonntagen und polnischen und lokalen Feiertagen erreichbar. Der Betreiber leitet die Informationen über den Fall an den nächstgelegenen diensthabenden Konsul weiter.

Faire Mobilität Beratungsstandorte

In vielen deutschen Städten gibt es Beratungsstellen, die eng mit den Gewerkschaften zusammenarbeiten. Die Beratungsstellen geben Auskunft zu Fragen des deutschen Arbeits- und Sozialrechts. Sie können sich persönlich, telefonisch oder per E-Mail kostenlos beraten lassen. Auch Nicht-Gewerkschaftsmitglieder können diesen Dienst nutzen.

Webseite: www.faire-mobilitaet.de, www.fair-arbeiten.eu/pl

Bundesweite Hotline für Fragen zum deutschen Arbeits- und Sozialrecht:

0 800 000 5780

E-Mail: doradztwo@faire-mobilitaet.de

Berlin

Anschrift: Paula-Thiede-Ufer 10, 10179 Berlin, Deutschland

Telefon: +49 30 219653716 (Deutsch, Polnisch, Englisch)

Telefon: +49 30 219653712 (Deutsch, Polnisch)

Telefon: +49 30 219653720 (Deutsch, Polnisch, Englisch)

E-Mail: berlin@faire-mobilitaet.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch

Dortmund

Anschrift: Westenhellweg 112, 5. Etage, 44137 Dortmund, Deutschland

Telefon: +49 151 53520037 (Deutsch, Rumänisch, Ungarisch, Englisch)

Telefon: +49 231 18999859 (Deutsch, Bulgarisch, Englisch)

Telefon: +49 231 54507982 (Deutsch, Ungarisch, Englisch)

Telefon: +49 151 15653087 (Deutsch, Polnisch, Englisch)

Telefon: +49 151 42482374 (Deutsch, Rumänisch, Ungarisch, Englisch)

E-Mail: dortmund@faire-mobilitaet.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch, Ungarisch, Rumänisch, Bulgarisch

Erfurt

Adres: Papiermühlenweg 14, 99089 Erfurt, Niemcy, Niemcy

telefon: +49 159 06398635 (język niemiecki, polski, bośniacki, serbski, chorwacki, angielski)

telefon: +49 159 06398557 (język niemiecki, rumuński, angielski)

E-Mail: erfurt@faire-mobilitaet.de

Języki: niemiecki, angielski, polski, bośniacki, serbski, chorwacki

Frankfurt nad Menem

Adres: Wilhelm-Leuschner-Straße 69-77, IV piętro, 60329 Frankfurt am Main, Niemcy

Telefon: +49 170 7882150 (język niemiecki, angielski, polski)

Telefon: +49 69 27297567 (język niemiecki, rumuński, angielski)

Telefon: +49 69 97764996 (język niemiecki, rumuński, angielski)

Telefon: +49 69 27297567 (język niemiecki, rumuński, angielski)

E-Mail: frankfurt@faire-mobilitaet.de

języki: niemiecki, angielski, polski, rumuński

Kilonia

Adres: Legienstraße 22, 24103 Kiel, Niemcy

Telefon: +49 431 5195167 (język niemiecki, polski, angielski)

Telefon: +49 431 5195168 (język niemiecki, rumuński, angielski)

E-Mail: kiel@faire-mobilitaet.de

Języki: niemiecki, angielski, polski, rumuński

Norymberga

Adres: Ludwigstr. 46, 90402 Nürnberg, Niemcy

Telefon: +49 911 47885957 (język niemiecki, polski, angielski)

Telefon: +49 911 47884509 (język niemiecki, rumuński, angielski)

Języki: niemiecki, angielski, polski, rumuński

Mannheim

Adres: Hans-Böckler-Straße 1, 68161 Mannheim, Niemcy

Telefon: +49 621 43633891 (język niemiecki, bułgarski, angielski)

Telefon: +49 621 43634300 (język niemiecki, węgierski, angielski)

E-Mail: mannheim@faire-mobilitaet.de

Języki: niemiecki, angielski, bułgarski, węgierski

Monachium

Adres: Neumarkterstr. 22, 81673 München, Niemcy

Telefon: +49 89 51399018 (język niemiecki, bułgarski, angielski)

E-Mail: muenchen@faire-mobilitaet.de

Języki: niemiecki, angielski, bułgarski

Erfurt

Anschrift: Papiermühlenweg 14, 99089 Erfurt, Deutschland

Telefon: +49 159 06398635 (Deutsch, Polnisch, Bosnisch, Serbisch, Kroatisch, Englisch)

Telefon: +49 159 06398557 (Deutsch, Rumänisch, Englisch)

E-Mail: erfurt@faire-mobilitaet.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch, Bosnisch, Serbisch, Kroatisch

Frankfurt am Main

Anschrift: Wilhelm-Leuschner-Straße 69-77, 4. Etage, 60329 Frankfurt am Main, Deutschland

Telefon: +49 170 7882150 (Deutsch, Englisch, Polnisch)

Telefon: +49 69 27297567 (Deutsch, Rumänisch, Englisch)

Telefon: +49 69 97764996 (Deutsch, Rumänisch, Englisch)

Telefon: +49 69 27297567 (Deutsch, Rumänisch, Englisch)

E-Mail: frankfurt@faire-mobilitaet.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch, Rumänisch

Kiel

Anschrift: Legienstraße 22, 24103 Kiel, Deutschland

Telefon: +49 431 5195167 (Deutsch, Polnisch, Englisch)

Telefon: +49 431 5195168 (Deutsch, Rumänisch, Englisch)

E-Mail: kiel@faire-mobilitaet.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch, Rumänisch

Nürnberg

Anschrift: Ludwigstr. 46, 90402 Nürnberg, Deutschland

Telefon: +49 911 47885957 (Deutsch, Polnisch, Englisch)

Telefon: +49 911 47884509 (Deutsch, Rumänisch, Englisch)

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch, Rumänisch

Mannheim

Anschrift: Hans-Böckler-Straße 1, 68161 Mannheim, Deutschland

Telefon: +49 621 43633891 (Deutsch, Bulgarisch, Englisch)

Telefon: +49 621 43634300 (Deutsch, Ungarisch, Englisch)

E-Mail: mannheim@faire-mobilitaet.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Bulgarisch, Ungarisch

München

Anschrift: Neumarkterstr. 22, 81673 München, Deutschland

Telefon: +49 89 51399018 (Deutsch, Bulgarisch, Englisch)

E-Mail: muenchen@faire-mobilitaet.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Bulgarisch

Oldenburg

Adres: Kaiserstraße 4-6, 26122 Oldenburg, Niemcy

Telefon: +49 151 11092784 (język niemiecki, polski, angielski)

Telefon: +49 441 2187640 (język niemiecki, rumuński, angielski)

E-Mail: oldenburg@faire-mobilitaet.de

Języki: niemiecki, angielski, polski, rumuński

Rheda-Wiedenbrück

Adres: Schulte-Mönting-Str. 3, 33378 Rheda-Wiedenbrück, Niemcy

Telefon: +49 151 15653087 (język niemiecki, polski, angielski)

Języki: niemiecki, angielski, polski

Stuttgart

Adres: Willi-Bleicher-Straße 20, VI piętro, 70174 Stuttgart, Niemcy

Telefon: +49 711 12093635 (język niemiecki, polski)

Telefon: +49 711 12093412 (język niemiecki, bośniacki, chorwacki, serbski, angielski)

Telefon: +49 711 12093636 (język niemiecki, czeski)

Telefon: +49 159 04865595 (język niemiecki, bośniacki, chorwacki, serbski, angielski)

E-Mail: stuttgart@faire-mobilitaet.de

Języki: język niemiecki, angielski, polski, bośniacki, chorwacki, serbski, czeski

Dalsze poradnie dla pracowników mobilnych

Badenia-Wirtembergia / Baden-Württemberg

Katholische Betriebsseelsorge Rottenburg-Stuttgart

Katolickie Duszpasterstwo Pracownicze Rottenburg-Stuttgart

Adres: Jahnstraße 30, 70597 Stuttgart, Niemcy

Telefon: +49 711 9791 116

E-Mail: betriebsseelsorge@bo.drs.de

Strona internetowa: www.betriebsseelsorge.de

Fraueninformationszentrum – FIZ

Poradnia dla migrantek, uchodźczyń, osób będących ofiarami handlu ludźmi i osób dotkniętych wyzyskiem w pracy

Adres: Moserstraße 10, 70182 Stuttgart, Niemcy

Telefon: +49 711 23941-21, +49 157 34960696 (język niemiecki, rumuński)

E-Mail: fiz@vij-wuerttemberg.de

Strona internetowa:

<https://vij-wuerttemberg.de/beratung-bei-arbeitsausbeutung-fuer-eu-buergerinnen-fiz>

Oldenburg

Anschrift: Kaiserstraße 4-6, 26122 Oldenburg, Deutschland

Telefon: +49 151 11092784 (Deutsch, Polnisch, Englisch)

Telefon: +49 441 2187640 (Deutsch, Rumänisch, Englisch)

E-Mail: oldenburg@faire-mobilitaet.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch, Rumänisch

Rheda-Wiedenbrück

Anschrift: Schulte-Mönting-Str. 3, 33378 Rheda-Wiedenbrück, Deutschland

Telefon: +49 151 15653087 (Deutsch, Polnisch, Englisch)

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch

Stuttgart

Anschrift: Willi-Bleicher-Straße 20, 6. Etage, 70174 Stuttgart, Deutschland

Telefon: +49 711 12093635 (Deutsch, Polnisch)

Telefon: +49 711 12093412 (Deutsch, Bosnisch, Kroatisch, Serbisch, Englisch)

Telefon: +49 711 12093636 (Deutsch, Tschechisch)

Telefon: +49 159 04865595 (Deutsch, Bosnisch, Kroatisch, Serbisch, Englisch)

E-Mail: stuttgart@faire-mobilitaet.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch, Bosnisch, Kroatisch, Serbisch, Tschechisch

Weitere Beratungsstellen für mobile Beschäftigte

Baden-Württemberg

Katholische Betriebsseelsorge Rottenburg-Stuttgart

Anschrift: Jahnstraße 30, 70597 Stuttgart, Deutschland

Telefon: +49 711 9791 116

E-Mail: betriebsseelsorge@bo.drs.de

Webseite: www.betriebsseelsorge.de

Fraueninformationszentrum – FIZ

Anschrift: Moserstraße 10, 70182 Stuttgart, Deutschland

Telefon: +49 711 23941-21, +49 157 34960696 (Deutsch, Rumänisch)

E-Mail: fiz@vij-wuerttemberg.de

Webseite:

<https://vij-wuerttemberg.de/beratung-bei-arbeitsausbeutung-fuer-eu-buergerinnen-fiz>

Bawaria / Bayern

Beratungsdienste der Arbeiterwohlfahrt München gemeinnützige GmbH

Infozentrum Migration und Arbeit / Beratungscafé

Poradnia ds. migracji i pracy

Adres: Sonnenstraße 12 a, 80331 München, Niemcy

Strona internetowa: www.awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 513 999 32 (język turecki)

E-Mail: savas.tetik@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5139 98 55 (język angielski, rosyjski)

E-Mail: hripsime.hovhannisyan@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5139 9827, +49 162 1605593 (język bułgarski)

E-Mail: ivelina.petrova@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5139 99 29, +49 157 7058 0660 (język rumuński)

E-Mail: maria.lie-steiner@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5139 98 43, +49 157 3467 2327 (język turecki)

E-Mail: ercan.oeksuez@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5111 4851 (język rumuński)

E-Mail: Laura.cozma@awo-muenchen.de

Berlin

Berliner Beratungszentrum für Migration und Gute Arbeit BEMA

Berlińskie Centrum Doradcze do Spraw Migracji i Pracy BEMA

Adres: Kapweg 4, 13405 Berlin, Niemcy

Telefon: +49 30 513 01 92 79 (język niemiecki, angielski, polski, rosyjski)

Telefon: +49 30 513 01 92 78 (język niemiecki, angielski, rumuński, mołdawski, rosyjski)

Telefon: +49 30 513 01 92 67 (język niemiecki, angielski, bułgarski, rosyjski)

Telefon: +49 30 513 01 92 68 (język niemiecki, angielski, grecki, hiszpański)

Telefon: +49 30 513 01 92 76 (język niemiecki, angielski, arabski)

Strona internetowa: www.bema.berlin

Języki: niemiecki, angielski, polski, rosyjski, rumuński, mołdawski, bułgarski, hiszpański, arabski

KOK – Bundesweiter Koordinierungskreis gegen Menschenhandel e.V.

Ogólnoniemiecka Grupa Koordynująca Działania Przeciwko Handlowi Ludźmi

Adres: Lütowstr.102-104, Hof 1, Aufgang A, 10785 Berlin, Niemcy

Telefon: +49 30 263 911 76

E-Mail: info@kok-buero.de

Strona internetowa: www.kok-gegen-menschenhandel.de

Bayern

Beratungsdienste der Arbeiterwohlfahrt München gemeinnützige GmbH

Infozentrum Migration und Arbeit / Beratungscafé

Anschrift: Sonnenstraße 12 a, 80331 München, Deutschland

Webseite: www.awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 513 999 32 (Türkisch)

E-Mail: savas.tetik@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5139 98 55 (Englisch, Russisch)

E-Mail: hripsime.hovhannisyan@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5139 9827, +49 162 1605593 (Bulgarisch)

E-Mail: ivelina.petrova@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5139 99 29, +49 157 7058 0660 (Rumänisch)

E-Mail: maria.lie-steiner@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5139 98 43, +49 157 3467 2327 (Türkisch)

E-Mail: ercan.oeksuez@awo-muenchen.de

Telefon: +49 89 5111 4851 (Rumänisch)

E-Mail: Laura.cozma@awo-muenchen.de

Berlin

Berliner Beratungszentrum für Migration und Gute Arbeit BEMA

Anschrift: Kapweg 4, 13405 Berlin, Deutschland

Telefon: +49 30 513 01 92 79 (Deutsch, Englisch, Polnisch, Russisch)

Telefon: +49 30 513 01 92 78 (Deutsch, Englisch, Rumänisch, Moldawisch, Russisch)

Telefon: +49 30 513 01 92 67 (Deutsch, Englisch, Bulgarisch, Russisch)

Telefon: +49 30 513 01 92 68 (Deutsch, Englisch, Griechisch, Spanisch)

Telefon: +49 30 513 01 92 76 (Deutsch, Englisch, Arabisch)

Webseite: www.bema.berlin

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch, Russisch, Rumänisch, Moldawisch, Bulgarisch, Spanisch, Arabisch

KOK – Bundesweiter Koordinierungskreis gegen Menschenhandel e.V.

Anschrift: Lützowstr.102-104, Hof 1, Aufgang A, 10785 Berlin, Deutschland

Telefon: +49 30 263 911 76

E-Mail: info@kok-buero.de

Webseite: www.kok-gegen-menschenhandel.de

Polnischer Sozialrat e.V.

Polska Rada Społeczna

Adres: Oranienstr. 34, 10999 Berlin, Niemcy

Telefon: +49 30 615 17 17

E-Mail: polskarada@polskarada.de

Strona internetowa: www.polskarada.de

Języki: niemiecki, polski

Brandenburgia / Brandenburg

Fachstelle Migration und Gute Arbeit Brandenburg im Haus der Gewerkschaften

Strona internetowa: www.rightsatwork.de

Oddział w Poczdamie: Breite Straße 9a, 14467 Potsdam, Niemcy

Telefon: +49 331 27 35 7998

Oddział we Frankfurcie nad Odrą: Zehmeplatz 11, III piętro, pokój 306,

15230 Frankfurt an der Oder, Niemcy

Tel.: +49 176 219 897 68

E-Mail: info@rightsatwork.de

Języki: niemiecki, angielski, arabski, francuski, perski, polski, rosyjski

Brema / Bremen

Bremer und Bremerhavener Beratungsstelle für mobile Beschäftigte und Opfer von Arbeitsausbeutung

Poradnia w Bremen i Bremerhaven dla pracowników mobilnych i ofiar wyzysku w pracy

Strona internetowa: www.aulbremen.de

Oddział w Bremen: Gewerkschaftshaus Bremen, Bahnhofsplatz 22-28, 28195 Bremen, Niemcy

Telefon: +49 421 696 286 40, +49 152 246 429 76 (język niemiecki, angielski, polski, rosyjski)

E-Mail: a.lason@aulbremen.de

Telefon: +49 421 696 286 40, +49 152 246 430 48 (język niemiecki, angielski, bułgarski, francuski)

E-Mail: e.vladimirova@aulbremen.de

Oddział w Bremerhaven: Gewerkschaftshaus Bremerhaven,

Hinrich-Schmalfeldt-Str. 31b, 27576 Bremerhaven, Niemcy

Telefon: +49 421 696 286 40, +49 177 175 478 2 (język niemiecki, angielski, rumuński, francuski, grecki)

E-Mail: m.cata@aulbremen.de

Polnischer Sozialrat e.V.

Anschrift: Oranienstr. 34, 10999 Berlin, Deutschland

Telefon: +49 30 615 17 17

E-Mail: polskarada@polskarada.de

Webseite: www.polskarada.de

Sprachen: Deutsch, Polnisch

Brandenburg

Fachstelle Migration und Gute Arbeit Brandenburg im Haus der Gewerkschaften

Webseite: www.rightsatwork.de

Niederlassung Potsdam: Breite Straße 9a, 14467 Potsdam, Deutschland

Telefon: +49 331 27 35 7998

Niederlassung Frankfurt an der Oder: Zehmeplatz 11, 3. Etage, Zimmer 306, 15230

Frankfurt an der Oder, Deutschland

Tel.: +49 176 219 897 68

E-Mail: info@rightsatwork.de

Sprachen: Deutsch, Englisch, Arabisch, Französisch, Persisch, Polnisch, Russisch

Bremen

Bremer und Bremerhavener Beratungsstelle für mobile Beschäftigte und Opfer von Arbeitsausbeutung

Webseite: www.aulbremen.de

Niederlassung Bremen: Gewerkschaftshaus Bremen, Bahnhofplatz 22-28, 28195

Bremen, Deutschland

Telefon: +49 421 696 286 40, +49 152 246 429 76 (Deutsch, Englisch, Polnisch, Russisch)

E-Mail: a.lason@aulbremen.de

Telefon: +49 421 696 286 40, +49 152 246 430 48 (Deutsch, Englisch, Bulgarisch, Französisch)

E-Mail: e.vladimirova@aulbremen.de

Niederlassung Bremerhaven: Gewerkschaftshaus Bremerhaven,

Hinrich-Schmalfeldt-Str. 31b, 27576 Bremerhaven, Deutschland

Telefon: +49 421 696 286 40, +49 177 175 478 2 (Deutsch, Englisch, Rumänisch,

Französisch, Griechisch)

E-Mail: m.cata@aulbremen.de

ADA – Antidiskriminierung in der Arbeitswelt

ADA – poradnia na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji w świecie pracy

Adres: Bahnhofspatz 22-28, IV piętro, 28195 Bremen, Niemcy

Telefon: +49 421 960 89 14, +49 421 960 89 19

E-Mail: info@ada-bremen.de

Strona internetowa: www.ada-bremen.de

Hamburg

Arbeit und Leben Hamburg

Poradnia w sprawach związanych ze swobodą przemieszczania się pracowników.

Adres: Besenbinderhof 58, 20097 Hamburg, Niemcy

Strona internetowa: www.hamburg.arbeitundleben.de

Telefon: +49 40 28401679 (język niemiecki, rumuński)

E-Mail: mirela.barut@hamburg.arbeitundleben.de

Telefon: +49 40 28401676 (język niemiecki, bułgarski)

E-Mail: desislava.koeva@hamburg.arbeitundleben.de

Telefon: +49 40 28401678 (język niemiecki, angielski, polski, hiszpański)

E-Mail: aldona.kucharczuk@hamburg.arbeitundleben.de

Telefon: +49 40 284016-80 (język niemiecki, angielski, polski, hiszpański)

E-Mail: magdalena.morgenroth@hamburg.arbeitundleben.de

Hesja / Hessen

Projekt „Faire Mobilität Hessen“ beim Europäischen Verein für Wanderarbeiterfragen e.V. (EVW)

Oddział w Kassel: Spohrstraße 6-8 (IV piętro), Gewerkschaftshaus, 34117 Kassel, Niemcy

Telefon: +49 151 63402222 (język niemiecki, bośniacki, serbski, chorwacki, czarnogórski)

E-Mail: anel@emwu.org

Oddział we Frankfurcie nad Menem: Wilhelm-Leuschner-Straße 69 – 77 (II piętro),

DGB Haus, 60329 Frankfurt am Main, Niemcy

Telefon: +49 69 40769290 (język niemiecki, bułgarski)

E-Mail: velislava.firova@emwu.org

Meklemburgia-Pomorze Przednie / Mecklenburg-Vorpommern

Arbeit und Leben M-V E.v.

Adres: Dr.-Külz-Str.18, 19053 Schwerin, Niemcy

Strona internetowa: www.correct-mv.de

Telefon: +49 385 6383291

E-Mail: info@arbeitundlebenmv.de

ADA – Antidiskriminierung in der Arbeitswelt

Anschrift: Bahnhofplatz 22-28, 4. Etage, 28195 Bremen, Deutschland

Telefon: +49 421 960 89 14, +49 421 960 89 19

E-Mail: info@ada-bremen.de

Webseite: www.ada-bremen.de

Hamburg

Arbeit und Leben Hamburg

Anschrift: Besenbinderhof 58, 20097 Hamburg, Deutschland

Webseite: www.hamburg.arbeitundleben.de

Telefon: +49 40 28401679 (Deutsch, Rumänisch)

E-Mail: mirela.barut@hamburg.arbeitundleben.de

Telefon: +49 40 28401676 (Deutsch, Bulgarisch)

E-Mail: desislava.koeva@hamburg.arbeitundleben.de

Telefon: +49 40 28401678 (Deutsch, Englisch, Polnisch, Spanisch)

E-Mail: aldona.kucharczuk@hamburg.arbeitundleben.de

Telefon: +49 40 284016-80 (Deutsch, Englisch, Polnisch, Spanisch)

E-Mail: magdalena.morgenroth@hamburg.arbeitundleben.de

Hessen

Projekt „Faire Mobilität Hessen“ beim Europäischen Verein für Wanderarbeiterfragen e.V. (EVW)

Niederlassung Kassel: Spohrstraße 6-8 (4. Etage), Gewerkschaftshaus, 34117 Kassel, Deutschland

Telefon: +49 151 63402222 (Deutsch, Bosnisch, Serbisch, Kroatisch, Montenegrinisch)

E-Mail: anel@emwu.org

Niederlassung Frankfurt am Main: Wilhelm-Leuschner-Straße 69 – 77 (2. Etage), DGB Haus, 60329 Frankfurt am Main, Deutschland

Telefon: +49 69 407692f90 (Deutsch, Bulgarisch)

E-Mail: velislava.firova@emwu.org

Mecklenburg-Vorpommern

Arbeit und Leben M-V e.V.

Anschrift: Dr.-Külz-Str.18, 19053 Schwerin, Deutschland

Webseite: www.correct-mv.de

Telefon: +49 385-6383291

E-Mail: info@arbeitundlebenmv.de

Telefon: +49 385 6383293 (język niemiecki, angielski, bułgarski, rosyjski, hiszpański)

E-Mail: albrecht@arbeitundlebenmv.de

Telefon: +49 385 6383294 (język niemiecki, angielski, polski)

E-Mail: klepp@arbeitundlebenmv.de

Telefon: +49 385 6383298 (język niemiecki, angielski, rumuński, francuski)

E-Mail: olariu@arbeitundlebenmv.de

Dolna Saksonia / Niedersachsen

Beratungsstellen für mobile Beschäftigte bei der Bildungsvereinigung

ARBEIT UND LEBEN Niedersachsen

Poradnia dla pracowników mobilnych przy Stowarzyszeniu ARBEIT UND LEBEN Dolna Saksonia

Strona internetowa: www.mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Oddział w Hanowerze: Arndtstraße 20, 3 0167 Hannover, Niemcy

Telefon: +49 152 55991663 (język niemiecki, angielski, polski, rosyjski)

Telefon: +49 152 55991687 (język niemiecki, angielski, rumuński, francuski)

E-Mail: hannover@mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Oddział w Oldenburgu: Klävemannstraße 1, 26122 Oldenburg, Niemcy

Telefon: +49 151 12344751 (język niemiecki, angielski, rumuński)

Telefon: +49 151 70832693 (język niemiecki, angielski, bułgarski)

E-Mail: oldenburg@mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Oddział w Braunschweig: Gewerkschaftshaus Braunschweig, Wilhelmstraße 5, 38100

Braunschweig, Niemcy

Telefon: +49 157 52475576 (język niemiecki, angielski, bułgarski)

Telefon: +49 157 58266873 (język niemiecki, angielski, polski, francuski)

E-Mail: braunschweig@mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Oddział w Lüneburgu: Heiligengeiststraße 28, 21335 Lüneburg, Niemcy

Telefon: +49 157 81550859 (język niemiecki, angielski, słoweński, bośniacki, serbski, chorwacki)

Telefon: +49 152 52786477 (język niemiecki, angielski, węgierski)

E-Mail: lueneburg@mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Oddział w Osnabrück: August-Bebel-Platz 1, 49074 Osnabrück, Niemcy

Telefon: +49 1590 6223176 (język niemiecki, angielski, bułgarski, francuski)

Telefon: +49 1590 6223996 (język niemiecki, angielski, rumuński, węgierski)

E-Mail: osnabrueck@mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

AWO Bezirksverband Weser-Ems e. V.

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderer (MBE)

Doradztwo migracyjne dla dorosłych migrantów

Adres: Wallstraße 11, 26122 Oldenburg, Niemcy

Telefon: +49 385 6383293 (Deutsch, Englisch, Bulgarisch, Russisch, Spanisch)

E-Mail: albrecht@arbeitundlebenmv.de

Telefon: +49 385 6383294 (Deutsch, Englisch, Polnisch)

E-Mail: klepp@arbeitundlebenmv.de

Telefon: +49 385 6383298 (Deutsch, Englisch, Rumänisch, Französisch)

E-Mail: olariu@arbeitundlebenmv.de

Niedersachsen

Beratungsstellen für mobile Beschäftigte bei der Bildungsvereinigung ARBEIT UND LEBEN Niedersachsen

Webseite: www.mobile-beschaeftigte-niedersachsen.de

Niederlassung Hannover: Arndtstraße 20, 3 0167 Hannover, Deutschland

Telefon: +49 152 55991663 (Deutsch, Englisch, Polnisch, Russisch)

Telefon: +49 152 55991687 (Deutsch, Englisch, Rumänisch, Französisch)

E-Mail: hannover@mobile-beschaeftigte-niedersachsen.de

Niederlassung Oldenburg: Klävemannstraße 1, 26122 Oldenburg, Deutschland

Telefon: +49 151 12344751 (Deutsch, Englisch, Rumänisch)

Telefon: +49 151 70832693 (Deutsch, Englisch, Bulgarisch)

E-Mail: oldenburg@mobile-beschaeftigte-niedersachsen.de

Niederlassung Braunschweig: Gewerkschaftshaus Braunschweig, Wilhelmstraße 5, 38100 Braunschweig, Deutschland

Telefon: +49 157 52475576 (Deutsch, Englisch, Bulgarisch)

Telefon: +49 157 58266873 (Deutsch, Englisch, Polnisch, Französisch)

E-Mail: braunschweig@mobile-beschaeftigte-niedersachsen.de

Niederlassung Lüneburg: Heiligengeiststraße 28, 21335 Lüneburg, Deutschland

Telefon: +49 157 81550859 (Deutsch, Englisch, Slowenisch, Bosnisch, Serbisch, Kroatisch)

Telefon: +49 152 52786477 (Deutsch, Englisch, Ungarisch)

E-Mail: lueneburg@mobile-beschaeftigte-niedersachsen.de

Niederlassung Osnabrück: August-Bebel-Platz 1, 49074 Osnabrück, Deutschland

Telefon: +49 1590 6223176 (Deutsch, Englisch, Bulgarisch, Französisch)

Telefon: +49 1590 6223996 (Deutsch, Englisch, Rumänisch, Ungarisch)

E-Mail: osnabrueck@mobile-beschaeftigte-niedersachsen.de

AWO Bezirksverband Weser-Ems e. V.

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderer (MBE)

Anschrift: Wallstraße 11, 26122 Oldenburg, Deutschland

Telefon: +49 441 95722415

E-Mail: info@migrationsberatung-oldenburg.de

Strona internetowa: www.migrationsberatung-oldenburg.de

Arbeitslosenselbsthilfe Oldenburg e.V.

Adres: Donnerschweer Str. 55, 26123 Oldenburg, Niemcy

Telefon: +49 441 16313

E-Mail: also@also-zentrum.de

Strona internetowa: www.also-zentrum.de

Języki: niemiecki, angielski, perski, francuski, rumuński, hiszpański, szwedzki

Nadrenia Północna-Westfalia / Nordrhein-Westfalen

Beratungsstellen für ausländische Beschäftigte

bei ARBEIT UND LEBEN DGB/VHS Nordrhein-Westfalen e. V.

Poradnie dla pracowników zagranicznych przy Arbeit und Leben

DGB/VHS Nordrhein-Westfalen e. V.

Strona internetowa: www.arbeitundleben.de

Oddział w Düsseldorfie: ver.di Landesbezirk NRW, Karlstraße 123-127,

Büro 2.20 (II piętro), 40210 Düsseldorf, Niemcy

Telefon: +49 211 9380051, +49 1755884291 (język niemiecki, angielski, rumuński, włoski)

E-Mail: guia@aulnrw.de

Oddział w Düsseldorfie: Graf-Adolf-Straße 41 Büro 7.09 (VII piętro), 40210 Düsseldorf, Niemcy

Telefon: +49 211 9380053, +49 176 72579509 (język niemiecki, angielski, bułgarski, macedoński)

E-Mail: mihaylov@aulnrw.de

Oddział w Dortmundzie: Westenhellweg 112 (V piętro), 44137 Dortmund, Niemcy

Telefon: +49 23154507986, +49 160 949475 41 (język niemiecki, angielski, rumuński, francuski)

E-Mail: strato@aulnrw.de

Oddział w Dortmundzie: Arbeit und Leben NRW, Mintropstraße 20, 40215 Düsseldorf, Niemcy

Telefon: +49 211 9380016, +49 160905986 14 (język niemiecki, angielski, grecki)

E-Mail: pagonakis@aulnrw.de

Dortmunder Mitternachtsmission e. V.

Poradnia dla prostytutek, byłych prostytutek i ofiar handlu ludźmi

Adres: Dudenstraße 2-4, 44137 Dortmund, Niemcy

Telefon: +49 231144491

Telefax: +49 231 145887

E-Mail: mitternachtsmission@gmx.de

Strona internetowa: www.mitternachtsmission.de

Telefon: +49 441 95722415
E-Mail: info@migrationsberatung-oldenburg.de
Webseite: www.migrationsberatung-oldenburg.de

Arbeitslosenselbsthilfe Oldenburg e.V.

Anschrift: Donnerschweer Str. 55, 26123 Oldenburg, Deutschland
Telefon: +49 441 16313
E-Mail: also@also-zentrum.de
Webseite: www.also-zentrum.de
Sprachen: Deutsch, Englisch, Persisch, Französisch, Rumänisch, Spanisch, Schwedisch

Nordrhein-Westfalen

**Beratungsstellen für ausländische Beschäftigte bei ARBEIT UND LEBEN DGB/VHS
Nordrhein-Westfalen e. V.**

Webseite: www.arbeitundleben.de

Niederlassung Düsseldorf: ver.di Landesbezirk NRW, Karlstraße 123-127, Büro 2.20
(2. Etage), 40210 Düsseldorf, Deutschland
Telefon: +49 211 9380051, +49 1755884291 (Deutsch, Englisch, Rumänisch, Italienisch)
E-Mail: guia@aunrw.de

Niederlassung Düsseldorf: Graf-Adolf-Straße 41 Büro 7.09 (7. Etage),
40210 Düsseldorf, Deutschland
Telefon: +49 211 9380053, +49 17672579509 (Deutsch, Englisch, Bulgarisch, Mazedonisch)
E-Mail: mihaylov@aunrw.de

Niederlassung Dortmund: Westenhellweg 112 (5. Etage), 44137 Dortmund, Deutschland
Telefon: +49 231 54 50 79 86, +49 160 949 475 41 (Deutsch, Englisch, Rumänisch, Französisch)
E-Mail: strato@aunrw.de

Niederlassung Dortmund: Arbeit und Leben NRW, Mintropstraße 20,
40215 Düsseldorf, Deutschland
Telefon: +49 211 9380016, +49 16090598614 (Deutsch, Englisch, Griechisch)
E-Mail: pagonakis@aunrw.de

Dortmunder Mitternachtsmission e. V.

Anschrift: Dudenstraße 2-4, 44137 Dortmund, Deutschland
Telefon: +49 231 144491
E-Mail: mitternachtsmission@gmx.de
Webseite: www.mitternachtsmission.de

Nadrenia-Palatynat / Rheinland-Pfalz

Europäischer Verein für Wanderarbeiterfragen e.V. (EVW)

Europejskie Stowarzyszenie Pracowników Migrujących (EVW)

Oddział w Mainz: Kaiserstraße 26-30, 55116 Mainz, Niemcy

Strona internetowa: www.emwu.org

Telefon: +49 176 63126638 (język niemiecki, rumuński, węgierski)

E-Mail: ileana.pfingstgraef-borsos@emwu.org

Telefon: +49 151 65515076 (język niemiecki, bułgarski)

E-Mail: nedka.stockhausen@emwu.org

Telefon: +49 175 9906552 (język niemiecki, polski)

E-Mail: joanna.koscielecka@emwu.org

Kraj Saary / Saarland

Beratungsstelle für Wanderarbeit und mobile Beschäftigte

Arbeitskammer des Saarlandes

Centrum Doradztwa dla Pracowników Migrujących i Mobilnych

Adres: Triererstraße 16-20 (3. piętro), 66111 Saarbrücken, Niemcy

Telefon: +49 681 4005361 (język niemiecki, angielski, rumuński, węgierski)

Telefon: +49 6814005362 (język niemiecki, angielski, bułgarski)

Telefon: +49 681 4005366 (język niemiecki)

E-Mail: wanderarbeit@arbeitskammer.de

Strona internetowa: www.arbeitskammer.de

Saksonia / Sachsen

BABS – Beratungsstelle für ausländische Beschäftigte in Sachsen

BABS – Placówki doradcze dla zagranicznych pracowników w Saksonii

Strona internetowa: www.babs.sachsen.de

Oddział w Dreźnie: Schützenplatz 14 (1. piętro), 01067 Dresden, Niemcy

Telefon: +49 351 85092728 (język niemiecki, angielski, czeski, słowacki)

E-Mail: leona.blahova@babs-online.eu

Telefon: +49 351 85092729 (język niemiecki, angielski, polski, czeski, słowacki)

E-Mail: paulina.bukaiova@babs-online.eu

Oddział w Lipsku: Rosa-Luxemburg-Str. 27 (parter), 04103 Leipzig, Niemcy

Telefon: +49 341 68413085 (język niemiecki, angielski, polski)

E-Mail: paulina.krimmling@babs-online.eu

Telefon: +49 341 68413086 (język niemiecki, angielski, rumuński, węgierski)

E-Mail: uenige.albert@babs-online.eu

Rheinland-Pfalz

Europäischer Verein für Wanderarbeiterfragen e.V. (EVW)

Niederlassung Mainz: Kaiserstraße 26-30, 55116 Mainz, Deutschland

Webseite: www.emwu.org

Telefon: +49 17663126638 (Deutsch, Rumänisch, Ungarisch)

E-Mail: ileana.pfingstgraef-borsos@emwu.org

Telefon: +49 15165515076 (Deutsch, Bulgarisch)

E-Mail: nedka.stockhausen@emwu.org

Telefon: +49 175 9906552 (Deutsch, Polnisch)

E-Mail: joanna.koscielecka@emwu.org

Saarland

Beratungsstelle für Wanderarbeit und mobile Beschäftigte

Arbeitskammer des Saarlandes

Anschrift: Triererstraße 16-20 (3. Etage), 66111 Saarbrücken, Deutschland

Telefon: +49 681 4005361 (Deutsch, Englisch, Rumänisch, Ungarisch)

Telefon: +49 681 4005362 (Deutsch, Englisch, Bulgarisch)

Telefon: +49 6814005366 (Deutsch)

E-Mail: wanderarbeit@arbeitskammer.de

Webseite: www.arbeitskammer.de

Sachsen

BABS – Beratungsstelle für ausländische Beschäftigte in Sachsen

Webseite: www.babs.sachsen.de

Niederlassung Dresden: Schützenplatz 14 (1. Etage), 01067 Dresden, Deutschland

Telefon: +49 351 85092728 (Deutsch, Englisch, Tschechisch, Slowakisch)

E-Mail: leona.blahova@babs-online.eu

Telefon: +49 351 85092729 (Deutsch, Englisch, Polnisch, Tschechisch, Slowakisch)

E-Mail: paulina.bukaiova@babs-online.eu

Niederlassung Leipzig: Rosa-Luxemburg-Str. 27 (Erdgeschoss), 04103 Leipzig, Deutschland

Telefon: +49 341 68413085 (Deutsch, Englisch, Polnisch)

E-Mail: paulina.krimmling@babs-online.eu

Telefon: +49 341 68413086 (Deutsch, Englisch, Rumänisch, Ungarisch)

E-Mail: uenige.albert@babs-online.eu

EURES-TriRegio

Poradnia dla pracowników przygranicznych

Adres: Schützenplatz 14, 01067 Dresden, Niemcy

Telefon: +49 351 8633116 (język niemiecki, angielski, polski, czeski)

E-Mail: eures.sachsen@dgb.de

Strona internetowa: www.eures-triregio.eu

Saksonia-Anhalt / Sachsen-Anhalt

Beratung migrantischer Arbeitskräfte (BEMA) GERECHT und SICHER in Sachsen-Anhalt

Poradnia dla pracowników migrujących (BEMA) w Saksonii-Anhalt

Adres: Stresemannstraße 18/19, 39104 Magdeburg, Niemcy

Telefon: +49 159 01 38 11 10 (język polski)

Telefon: +49 159 01 38 01 11 (język polski)

Telefon: +49 159 01 38 09 03 (język niemiecki)

Telefon: +49 159 01 38 09 05 (język rosyjski, ukraiński)

Telefon: +49 159 01 38 57 01 (język bułgarski, chorwacki)

Telefon: +49 159 01 38 09 99 (język rumuński)

Telefon: +49 159 01 31 33 38 (język węgierski)

E-Mail: bema@aul-lsa.de

Strona internetowa: www.bema.arbeitundleben.org

Szlezwik-Holsztyn / Schleswig-Holstein

Arbeit und Leben Schleswig-Holstein e.V.

Beratungsstelle Arbeitnehmerfreizügigkeit

Poradnia w sprawach związanych ze swobodą przemieszczania się pracowników.

Adres: Legienstraße 22, 24103 Kiel, Niemcy

Telefon: +49 (0) 431 5195-170

E-Mail: gutearbeit@sh.arbeitundleben.de

Strona internetowa: www.arbeitundleben-sh.de/arbeitnehmerfreizuegigkeit

Języki: język niemiecki, angielski, rumuński, węgierski, bułgarski, arabski, hiszpański

Turyngia / Thüringen

Faire Mobilität in Thüringen

Adres: Schillerstraße 44, 99096 Erfurt, Niemcy

Strona internetowa: <https://www.dgb-bwt.de/projekte/faire-mobilitaet-in-thueringen/>

Telefon: +49 176 57664708 (język niemiecki, angielski, rumuński)

E-Mail: mihaela.stan-cotti@dgb-bwt.de

Telefon: +49 176 57664709 (język niemiecki, angielski, polski)

E-Mail: klaudia.schoelzel@dgb-bwt.de

Telefon: +49 151 25725897 (język niemiecki, angielski, bułgarski)

E-Mail: aneliya.ivanova@dgb-bwt.de

Telefon: +49 160 6161428 (język niemiecki, angielski, rumuński)

E-Mail: roxana.simon@dgb-bwt.de

EURES-TriRegio

Anschrift: Schützenplatz 14, 01067 Dresden, Deutschland

Telefon: +49 351 8633116 (Deutsch, Englisch, Polnisch, Tschechisch)

E-Mail: eures.sachsen@dgb.de

Webseite: www.eures-triregio.eu

Sachsen-Anhalt

Beratung migrantischer Arbeitskräfte (BEMA) GERECHT und SICHER in Sachsen-Anhalt

Anschrift: Stresemannstraße 18/19, 39104 Magdeburg, Deutschland

Telefon: +49 159 01 38 11 10 (Polnisch)

Telefon: +49 159 01 38 01 11 (Polnisch)

Telefon: +49 159 01 38 09 03 (Deutsch)

Telefon: +49 159 01 38 09 05 (Russisch, Ukrainisch)

Telefon: +49 159 01 38 57 01 (Bulgarisch, Kroatisch)

Telefon: +49 159 01 38 09 99 (Rumänisch)

Telefon: +49 159 01 31 33 38 (Ungarisch)

E-Mail: bema@aul-isa.de

Webseite: www.bema.arbeitundleben.org

Schleswig-Holstein

Arbeit und Leben Schleswig-Holstein e.V.

Beratungsstelle Arbeitnehmerfreizügigkeit

Anschrift: Legienstraße 22, 24103 Kiel

Telefon: +49 (0) 431 5195-170

E-Mail: gutearbeit@sh.arbeitundleben.de

Webseite: www.arbeitundleben-sh.de/arbeitnehmerfreizuegigkeit

Sprachen: Deutsch, Englisch, Rumänisch, Ungarisch, Bulgarisch, Arabisch, Spanisch

Thüringen

Faire Mobilität in Thüringen

Anschrift: Schillerstraße 44, 99096 Erfurt, Deutschland

Webseite: <https://www.dgb-bwt.de/projekte/faire-mobilitaet-in-thueringen/>

Telefon: +49 176 57664708 (Deutsch, Englisch, Rumänisch)

E-Mail: mihaela.stan-cotti@dgb-bwt.de

Telefon: +49 176 57664709 (Deutsch, Englisch, Polnisch)

E-Mail: klaudia.schoelzel@dgb-bwt.de

Telefon: +49 151 25725897 (Deutsch, Englisch, Bulgarisch)

E-Mail: aneliya.ivanova@dgb-bwt.de

Telefon: +49 160 6161428 (Deutsch, Englisch, Rumänisch)

E-Mail: roxana.simon@dgb-bwt.de

Związki Zawodowe w Niemczech

Na terenie Niemiec jest czynnych osiem związków zawodowych z ok. 6 miliona członków, podzielonych na branże. Związki zawodowe są zjednoczone Federacji Niemieckich Związków Zawodowych – Deutscher Gewerkschaftsbund (DGB).

IG Bauen-Agrar-Umwelt (IG Bau)

Przemysłowy Związek Zawodowy Pracowników Branży Budowlanej, Rolniczej i Środowiskowej

Adres: Olof-Palme-Straße 19, 60439 Frankfurt am Main, Niemcy

Telefon: + 49 391 4085108

E-Mail: mobil@igbau.de

Strona internetowa: <https://igbau.de/Internationales.html>

Języki: niemiecki, angielski, polski

IG Bergbau, Chemie, Energie (IG BCE)

Przemysłowy Związek Zawodowy Pracowników Branży Górniczej, Chemicznej, Energetycznej

Adres: Königsworther Platz 6, 30167 Hannover, Niemcy

Telefon: +49 511 76310

E-Mail: info@igbce.de

Strona internetowa: www.igbce.de

EVG – Eisenbahn- und Verkehrsgewerkschaft

Związek Zawodowy Pracowników Kolei i Transportu

Adres: Reinhardtstr. 23, 10117 Berlin, Niemcy

Telefon: +49 30 424390-75

E-Mail: berlin@evg-online.org

Strona internetowa: www.evg-online.org

Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft

Związek Zawodowy Pracowników Sfery Wychowania i Nauki

Adres: Reifenberger Str. 21, 60489 Frankfurt am Main

Telefon: +49 69 789730

E-Mail: info@gew.de

Strona internetowa: www.gew.de

IG Metall

Przemysłowy Związek Zawodowy Pracowników Branży Metalowej

Adres: Wilhelm-Leuschner-Str. 79, 60329 Frankfurt am Main, Niemcy

Telefon: +49 69 2425310

E-Mail: frankfurt-am-main@igmetall.de

Strona internetowa: www.igmetall.de

Gewerkschaften in Deutschland

In Deutschland gibt es acht aktive Gewerkschaften mit rund 6 Millionen Mitgliedern, aufgeteilt nach Branchen. Die Gewerkschaften sind im Deutschen Gewerkschaftsbund (DGB) zusammengeschlossen.

IG Bauen-Agrar-Umwelt (IG Bau)

Anschrift: Olof-Palme-Straße 19, 60439 Frankfurt am Main, Deutschland

Telefon: + 49 391 4085108

E-Mail: mobil@igbau.de

Webseite: <https://igbau.de/Internationales.html>

Sprachen: Deutsch, Englisch, Polnisch

IG Bergbau, Chemie, Energie (IG BCE)

Anschrift: Königsworther Platz 6, 30167 Hannover, Deutschland

Telefon: +49 511 76310

E-Mail: info@igbce.de

Webseite: www.igbce.de

EVG – Eisenbahn- und Verkehrsgewerkschaft

Anschrift: Reinhardtstr. 23, 10117 Berlin, Deutschland

Telefon: +49 30 424390-75

E-Mail: berlin@evg-online.org

Webseite: www.evg-online.org

GEW – Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft

Anschrift: Reifenberger Str. 21, 60489 Frankfurt am Main, Deutschland

Telefon: +49 69 789730

E-Mail: info@gew.de

Webseite: www.gew.de

IG Metall

Anschrift: Wilhelm-Leuschner-Str. 79, 60329 Frankfurt am Main, Deutschland

Telefon: +49 69 2425310

E-Mail: frankfurt-am-main@igmetall.de

Webseite: www.igmetall.de

NGG – Gewerkschaft Nahrung-Genuss-Gaststätten

Anschrift: Haubachstr. 76, 22765 Hamburg, Deutschland

Telefon: +49 40 380130

E-Mail: hauptverwaltung@ngg.net

Webseite: www.ngg.net

Gewerkschaft Nahrung-Genuss-Gaststätten

Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Spożywczego, Produkcji Używek i Gastronomii

Adres: Haubachstr. 76, 22765 Hamburg, Niemcy

Telefon: +49 40 380130

E-Mail: hauptverwaltung@ngg.net

Strona internetowa: www.ngg.net

Gewerkschaft der Polizei

Związek Zawodowy Policji

Adres: Stromstraße 4, 10555 Berlin, Niemcy

Telefon: +49 30 3999210

E-Mail: gdp-bund-berlin@gdp.de

Strona internetowa: www.gdp.de

ver.di – Vereinte Dienstleistungsgewerkschaft

Zjednoczony Związek Zawodowy dla Sektora Usług

Adres: Paula-Thiede-Ufer 10, 10179 Berlin, Niemcy

Telefon: +49 30 69560

E-Mail: info@verdi.de

Strona internetowa: www.verdi.de

Przydatne Adresy w Polsce

NSZZ Solidarność

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”

Adres: Wały Piastowskie 24 80-855 Gdańsk, Polska

Telefon: +48 58 308 44 80

Strona internetowa: www.solidarnosc.org.pl

Forum Związków Zawodowych (FZZ)

Adres: Jana III Sobieskiego 102A (Lokal U7), 00-764 Warszawa, Polska

Telefon: +48 22 628 73 75

E-Mail: biuro@fzz.org.pl

Strona internetowa: www.fzz.org.pl

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ)

Adres: Mikołaja Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa, Polska

Telefon: +48 22 551 55 00, +48 22 572 426 498

E-Mail: opzz@opzz.org.pl

Strona internetowa: www.opzz.org.pl

Gewerkschaft der Polizei

Anschrift: Stromstraße 4, 10555 Berlin, Deutschland

Telefon: +49 30 3999210

E-Mail: gdp-bund-berlin@gdp.de

Webseite: www.gdp.de

ver.di – Vereinte Dienstleistungsgewerkschaft

Anschrift: Paula-Thiede-Ufer 10, 10179 Berlin, Deutschland

Telefon: +49 30 69560

E-Mail: info@verdi.de

Webseite: www.verdi.de

Nützliche Adressen in Polen

NSZZ Solidarność

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”

Anschrift: Wały Piastowskie 24 80-855 Gdańsk, Polen

Telefon: +48 58 308 44 80

Webseite: www.solidarnosc.org.pl

Forum Związków Zawodowych (FZZ)

Anschrift: Jana III Sobieskiego 102A (Lokal U7), 00-764 Warszawa, Polen

Telefon: +48 22 628 73 75

E-Mail: biuro@fzz.org.pl

Webseite: www.fzz.org.pl

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ)

Anschrift: Mikołaja Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa, Polen

Telefon: +48 22 551 55 00, +48 22 572 426 498

E-Mail: opzz@opzz.org.pl

Webseite: www.opzz.org.pl

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)

Główna siedziba: Szamocka 3/5, 01-748 Warszawa, Polen

Infolinia: +48 22 560 16 00

E-Mail: cot@zus.pl

Webseite: www.zus.pl

Wyszukiwarka oddziałów ZUS: <https://www.zus.pl/o-zus/kontakt/oddzialy-inspektora-ty-biura-terenowe>

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)

Główna siedziba: Szamocka 3/5, 01-748 Warszawa, Polska

Infolinia: +48 22 560 16 00

E-Mail: cot@zus.pl

Strona internetowa: www.zus.pl

Wyszukiwarka oddziałów ZUS:

<https://www.zus.pl/o-zus/kontakt/oddzialy-inspektoraty-biura-terenowe>

Państwowa Inspekcja Pracy

Główny Inspektorat Pracy

Adres: Barska 28/30, 02-315 Warszawa, Polska

Telefon: +48 22 391 82 15

E-Mail: kancelaria@gip.pip.gov.pl

Strona internetowa: www.pip.gov.pl

Wyszukiwarka oddziałów Państwowej Inspekcji Pracy: <https://www.pip.gov.pl/pl/kontakt>

Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ)

Adres: Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, Polska

Telefon: +48 22 125 66 00

Telefoniczna Informacja Pacjenta: 800 190 590

Teleplatforma Pierwszego Kontakt: 800 137 200*

E-Mail: KancelariaElektroniczna@nfz.gov.pl, tip@nfz.gov.pl

Strona internetowa: www.nfz.gov.pl

* platforma nie obsługuje połączeń wykonywanych poza granicami Polski

Polskie Stowarzyszenie Pracowników Migracyjnych

Poradnia dla pracowników polskich pracujących za granicą

Adres: Włodarzewska 87b/75, 02-393 Warszawa, Polska

Adres do korespondencji: Sułkowskiego 4/17, 01-602 Warszawa

Telefon: +48 22 409 46 21

Strona internetowa: www.pspm.com.pl

La Strada – Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu

Adres do korespondencji: Skrytka pocztowa nr 5, 00 – 956 Warszawa 10, Polska

Telefon zaufania: +48 22 628 99 99

Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla ofiar handlu ludźmi: +48 22 628 01 20 (całodobowo)

Numer interwencyjny (tylko poza godzinami pracy biura): +48 605 687 750

E-Mail: strada@strada.org.pl

Strona internetowa: www.strada.org.pl

Państwowa Inspekcja Pracy

Główny Inspektorat Pracy

Anschrift: Barska 28/30, 02-315 Warszawa, Polska

Telefon: +48 22 391 82 15

E-Mail: kancelaria@gip.pip.gov.pl

Webseite: www.pip.gov.pl

Suchmaschine für die Zweigstellen der nationalen Arbeitsaufsichtsbehörde in Polen:

<https://www.pip.gov.pl/pl/kontakt>

Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ)

Anschrift: Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa

Telefon: +48 22 125 66 00

Telefonische Patienteninformation: 800 190 590

Erste Kontakt Teleplattform: 800 137 200*

E-Mail: KancelariaElektroniczna@nfz.gov.pl, tip@nfz.gov.pl

Webseite: www.nfz.gov.pl

* die Teleplattform unterstützt keine Anrufe außerhalb Polens

Polskie Stowarzyszenie Pracowników Migracyjnych

Polnischer Verband der Wanderarbeitnehmer

Beratungsstelle für im Ausland beschäftigte polnische Arbeitnehmer

Anschrift: Włodarzewska 87b/75, 02-393 Warszawa, Polen

Korrespondenzanschrift: Sułkowskiego 4/17, 01-602 Warszawa

Telefon: +48 22 409 46 21

Webseite: www.pspm.com.pl

La Strada – Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu

Stiftung gegen Menschenhandel und Sklaverei

Korrespondenzanschrift: Skrytka pocztowa nr 5, 00 – 956 Warszawa 10, Polen

Telefonische Beratung: +48 22 628 99 99

Nationale Interventions- und Beratungsstelle für die Opfer des Menschenhandels: +48 22 628 01 20 (24 Stunden am Tag)

Hotline (nur außerhalb der Bürozeiten): +48 605 687 750

E-Mail: strada@strada.org.pl

Webseite: www.strada.org.pl

Placówki dyplomatyczne i konsularne Niemiec w Polsce

Strona internetowa: www.polen.diplo.de

Ambasada Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie

Adres: Jazdów 12/2, 00-467 Warszawa, Polska

Telefon: +48 22 584 17 00

E-Mail: info@warschau.diplo.de

Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu

Adres: Podwale 76, 50-449 Wrocław, Polska

Telefon: +48 71 377 27 00

E-Mail: info@breslau.diplo.de

Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec w Krakowie

Adres: Stolarska 7, 31-043 Kraków, Polska

Telefon: +48 12 424 30 00

E-Mail: info@krakau.diplo.de

Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec w Gdańsku

Adres: Aleja Zwycięstwa 23, 80-219 Gdańsk, Polska

Telefon: + 48 58 340 65 00, + 48 58 340 65 10, + 48 58 340 65 20

E-Mail: info@danzig.diplo.de

Konsulat Republiki Federalnej Niemiec w Opolu

Adres: Strzelców Bytomskich 11, 45-084 Opole, Polska

Telefon: + 48 77 423 27 20

E-Mail: info@oppeln.diplo.de

Deutsche diplomatische und konsularische Vertretungen in Polen

Webseite: www.polen.diplo.de

Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Warschau

Anschrift: Jazdów 12/2, 00-467 Warszawa, Polen

Telefon: +48 22 584 17 00

E-Mail: info@warschau.diplo.de

Generalkonsulat der Bundesrepublik Deutschland in Breslau

Anschrift: Podwale 76, 50-449 Wrocław, Polen

Telefon: +48 71 377 27 00

E-Mail: info@breslau.diplo.de

Generalkonsulat der Bundesrepublik Deutschland in Krakau

Anschrift: Stolarska 7, 31-043 Kraków, Polen

Telefon: +48 12 424 30 00

E-Mail: info@krakau.diplo.de

Generalkonsulat der Bundesrepublik Deutschland in Danzig

Anschrift: Aleja Zwycięstwa 23, 80-219 Gdańsk, Polen

Telefon: + 48 58 340 65 00, + 48 58 340 65 10, + 48 58 340 65 20

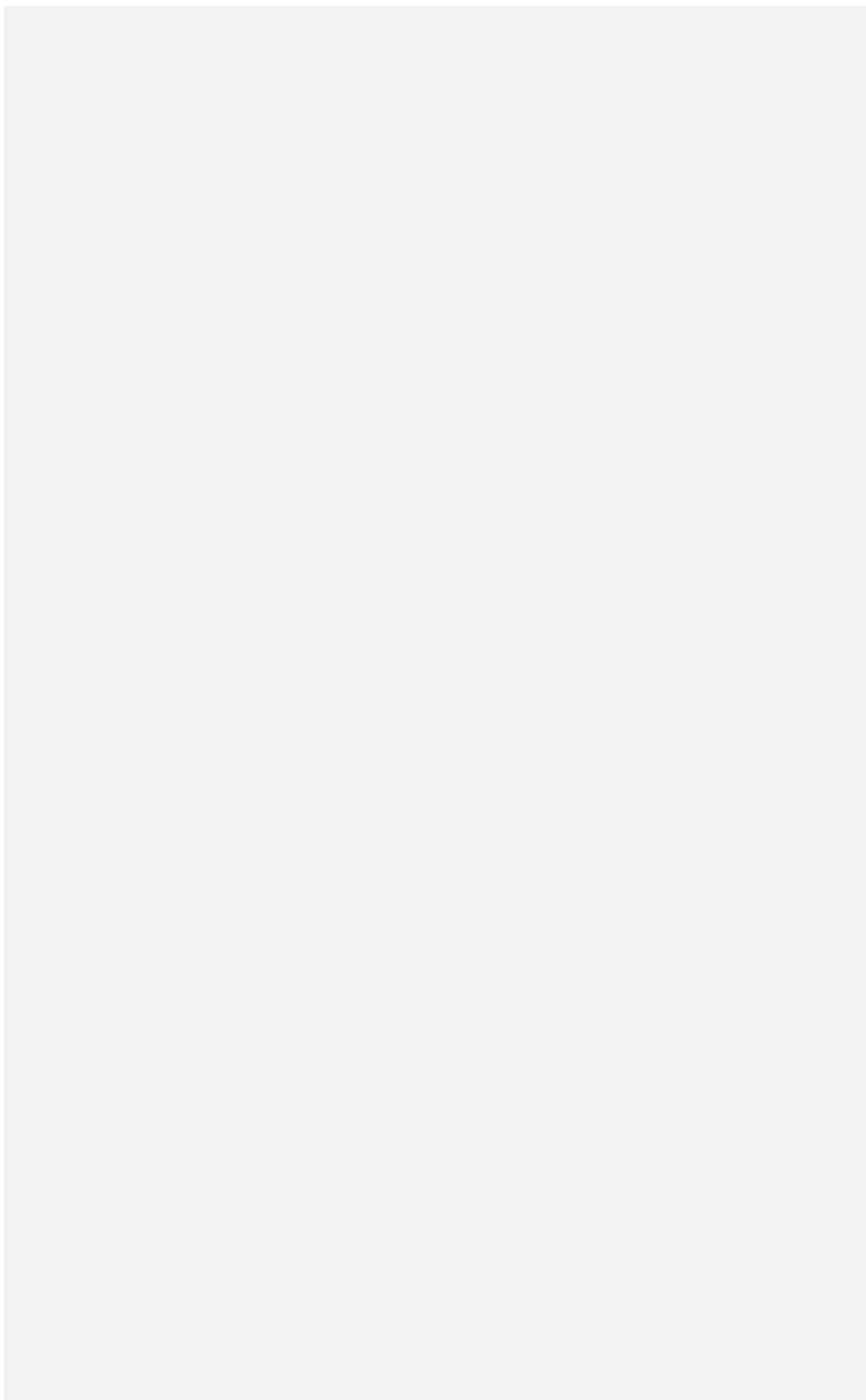
E-Mail: info@danzig.diplo.de

Konsulat der Bundesrepublik Deutschland in Oppeln

Anschrift: Strzelców Bytomskich 11, 45-084 Opole, Polen

Telefon: +48 77 423 27 20

E-Mail: info@oppeln.diplo.de

Ein Leitfaden für Menschen aus Polen, die in Deutschland leben und arbeiten wollen. Er beinhaltet Informationen, die helfen sollen eine legale Arbeit unter fairen Bedingungen zu finden und nicht in ausbeuterische Situationen zu geraten.

Przewodnik dla osób z Polski, które chcą mieszkać i pracować w Niemczech. Zawiera informacje pomocne w wykonywaniu legalnej pracy na uczciwych warunkach i chroniące przed wpadaniem w sytuacje wyzysku.

Gefördert durch:

aufgrund eines Beschlusses
des Deutschen Bundestages